

॥ श्री स्तम्भनपार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री सरतरगच्छालङ्कार-वर्द्धमानसूरि-विरचित-आचारदिनकर-ग्रन्थान्तर्गत-चतुर्णिकायदेव-प्रतिष्ठाविध्यनुसारेण

३३१ (३७)

श्री घण्टाकर्ण प्रतिष्ठाविधिः

सङ्कलनकर्ता-

जेनाचार्य स्व० जिनकृपाचन्द्रसूरिशिष्य पाठक पदालङ्कृत स्व० सुखसागरगणिवर्य-शिष्य-

मुनि मङ्गलसागर

अनेक नगरनिवासी सज्जनोंकी ओरसे प्रदत्त द्रव्यसहायद्वारा प्रकाशित

प्रकाशक — श्री जिनदत्तसूरि ज्ञान भण्डार मु० सुरत

वि० सं० २०२५

सप्रेम उपहार

प्रति ५००

०-५० नये पैसे पोस्टके स्वाभ्यस भेजनेसे यह प्रत भेट दी जायगो

ग्रंथ सहायक सज्जनों की शुभ नामावली

- ४००) केशरिया एण्ड कंपनी, हस्ते श्री जयन्तीलालभाई भणशाली, कलकत्ता.
३००) शेठ मेघराजजी बगतावरमलजी, हस्ते सुश्री वसंतोबाई, महासमुंद्र.
२५०) शाह पूनमुचंदभाई गुलाबचंदभाई मिलापचंदभाई, मद्रास,
२५०) स्व० गोविंदचंदजी सा० भूरा स्मरणार्थ, हस्ते श्री विनयचंदजी और श्री मोतीचंदजी भूरा, कलकत्ता,
२५०) सेठ श्री सूरजमलजी मानकचंदजी सा० सावणसूखा, रायपुर (मध्यप्रदेश)
१००) श्री नवीनचंद्रभाई हीराचंदभाई झवेरी, मुंबई,

प्रकाशक:—

जिनदत्तसूरिज्ञानभण्डार
शीतलवाडी (उपाश्रय)
ठि० नोपिपुरा मु० सुरत

मुद्रक:—

अमरचंद्र चैचरदास महेता
श्री बहादुरसिंहजी प्रि. प्रेस.
पालीताणा (सौराष्ट्र)

पुरातन जनमाण्डारोंके निरीक्षणसे विदित होता है कि श्री घण्टाकर्ण महर्षीकी मान्यता जैन समाजमें बहुत कालसे चली आ रही है, विविधकार्यसाधक घण्टाकर्णकल्प, तत्सबद्ध यत्र, चित्र और पट्ट परमाणुमे प्राप्त है, परन्तु इनके सबजुद्ध भी घण्टाकर्णकी सर्वांगपूर्ण प्रतिष्ठाविधिका अभाव था, यद्यपि इसकी सामग्री तो अन्यान्य ग्रन्थोंमें विपरी पड़ी थी जिससे सामान्य प्रतिष्ठाकारकेके लिए एक समस्या हो गई थी, परमपूज्य गुरुवर्यश्रीकी इच्छा थी कि इसकी व्यवस्थित प्रतिष्ठाविधि प्रकाशित की जाय, तदनुसार परतरगच्छालकार आचार्य श्री जिनवर्द्धमानसूरीश्वरजी महाराज रचित आचारदिनकर के आधार पर प्रस्तुत प्रतिष्ठाविधिका सकलन किया गया है, साथ ही अहन्महापूजन श्री शान्ति कमहापूजनकीविधि का भी समावेश है, जो आचार्य श्री जिनवर्द्धमानसूरीजी की रचना है,

इस सकलनमे पूज्य आचार्य श्री नन्दनसूरीजी महाराज सा० ने औदार्यपूर्ण सहयोग दिया है तदर्थ में उनका आभारी हूँ, जिन-जिन महाशुभावोंने इसके प्रकाशनमे आर्थिक योग दिया है वे भी धन्यवादके पात्र है,

प्रतिष्ठाविधि सकलनमें पूरी सावधानी तो बरती गई है तथापि किसी भी प्रकारकी रखलना दृष्टिगत हो तो इस क्षीर न्यायानुसार सारतत्त्व ग्रहण करें और सकलनकारको सूचित करें,

वि० स० २०२५ वैशाख पूर्णिमा

सोहनवाई निम्बोङ

पालीताना (सौराष्ट्र)

स्व० उपाध्याय सुत्तसागरजी महाराज

शिष्य

मुनि मंगलसागर

धूप अंगिनो श्लोकः-

ऊर्ध्वार्धोभूमिवासिन्निदशदनुसुतक्षमास्पृशां घ्राणहर्ष-

प्रौढिप्राप्तप्रकर्षक्षितिरुहरसजः कीणपापावगाहः ।

धूपोऽक्रुपारकट्यप्रभवमृत्तिजराकष्ट-विस्पष्टदुष्ट-

स्फूर्जसंसारपाराधिगममर्मातिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥

॥ श्री स्वप्नपार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री खरतरंगच्छालंकार-वर्धमानसूरि-विरचित-आचारदिनकारग्रन्थान्तर्गत-

चतुर्गिकायदेवप्रतिष्ठाविध्यनुसारेण-

॥ घण्टाकर्ण-प्रतिष्ठा-विधिः ॥

द्वीकारध्यानध्यातार, धर्माधिष्ठानकारकम् ।

सां श्रुतज्ञानदातार, वन्दे गुरुमहनिशम् ॥१॥

॥ १ ॥

॥ जिनार्चनविधिः ॥

पूर्वं शुभदिने, शुभनक्षत्रे, शुभलग्ने प्रतिष्ठा-विधिमारभेत-तत्र प्रथमं क्षेत्रशुद्धिकरणम् । वेदिस्थापनादिविधिस्तु आचारदिनकरग्रन्थाद्वसेयः । ततो जिनार्चनविधिरहंकल्पकथनानुसारेण प्रोच्यते । स यथा—

श्राद्धः केवलदृढसम्यक्त्वधारी प्राप्तगुरूपदेशः सर्वांगसुस्नातः सदशाव्यंगश्वेतवल्लभः कं.कणधुद्रांकृतकरो बद्ध-
धम्मिल्लः शुचिपरिधानः कृतोचारासंगः स्ववर्णानुसारेण (स्वलक्ष्म्यनुसारेण) जिनोपवीतोत्तरीयोचारासंगश्च कृत-
मुखकोशोऽनन्यचित्तो जिनालये चैत्ये वा एक्रान्ते जिनार्चनं कुर्यात् ॥

प्रथमं स्नात्रपीठे श्रीशान्तिनाथमतिमां स्थापयेत् । तत्प्रतिमाया अल्लभेऽयजिनप्रतिमायामपि श्रीशान्तिनाथप्रतिमां कल्पयेत् तन्मन्त्रो यथा—

ॐ नमोऽहंद्भ्यस्तीर्थकरेभ्यः श्रीशान्तिनाथेभ्यो जिनेभ्योऽनाद्यन्तेभ्यः सगवलेभ्यः समकृत्येभ्यः समप्रभावेभ्यः समकेवलेभ्यः समतत्त्वोपदेशेभ्यः समपूजनेभ्यः समकल्पनेभ्यः श्रीशान्तिनाथभगवान् (सममस्त्वत्र तीर्थकरनाम) पञ्चदशकर्मभूमिभवस्तीर्थकरो योऽत्राध्यते सोऽत्र प्रतिमायां सन्निहितोऽस्तु स्वाहा ॥ अनेन मन्त्रेण जिनप्रतिमायां यस्य तीर्थकरस्य कल्पना विधीयते स तीर्थकरः प्रतिमायां पूजितो भवति ॥ अत एव वासक्षेपेण अन्यप्रतिमायां शान्तिजिनकल्पना ॥

तदनन्तरं पूर्वमहंकल्पविधिना पूर्णो जिनार्चनपूजां विदध्यात् ॥

॥ वज्रपञ्जरस्तोत्रम् ॥

- ॐ परमेष्ठिनमस्कारं, सार नवपदात्मकम् । आत्मरक्षाकर वज्र-पञ्जरम् स्मराम्यहम् ॥ १ ॥
 ॐ नमो अरिहंताणं, शिरस्क शिरसि स्थितम् । ॐ नमो सब्वसिद्धाण, म्रुले मुखपट वरम् ॥ २ ॥
 ॐ नमो आयरियाण, अग्ररक्षातिशायिनी । ॐ नमो लज्जज्ञायाण, आयुधं हस्तयोर्ददम् ॥ ३ ॥
 ॐ नमो लोण सब्जसाहूणं, मोचके पादयो श्रुमे । एतो पंचनमुक्कारो. शिळा वज्रमयी तले ॥ ४ ॥
 सब्जपात्रथणासणो, यश्रो वज्रमयो वहिः । मंगलाणं च सब्जेसिं, खादिरांगारखातिका ॥ ५ ॥
 स्वाहांतं च पदं ज्ञेयं, पढम हृत् इ मंगल । वप्रोपरि वज्रमयं, पिघानं देहरक्षणे । ६ ॥
 महाप्रभावा रक्षेयं, खुद्रोपद्रवनाशिनी । परमेष्ठिपदोद्भृता, कथिता पूर्वसुरभि ॥ ७ ॥
 यश्चैनां कुले रसां, परमेष्ठिपदै सदा । तस्य न स्याद् भय व्याधि-राधिश्चापि कदाचन ॥ ८ ॥

एव वज्रपञ्जरकवचादिमन्त्रेण शरीररक्षामात्मरक्षां च प्रथमं निदिधात् । तदनु च जलधुष्यपत्राक्षतफळधूपवह्नि-
 दीपगन्धादीनां सर्वेषां पूजोपकरणानां निरवयवतारुणम् ॥ तन्मन्त्राद्येमे-जलमन्त्र —

ॐ आपोऽकाया एकेन्द्रिया जीवा निरवयवार्हत्पूजायां निर्व्यथा सन्तु निरपाया सन्तु सद्गतय सन्तु न
 मेऽस्तु सघटनहितापापमहदंघने स्वाहा ॥ इति जलाभिमन्त्रणम् ।

अथ पत्रपुष्पफलधूपचन्दनादिमन्त्रः—

ॐ वनस्पतयो वनस्पतिक्राया जीवा एकेन्द्रिया निरवद्याहंतृजायां निर्वर्यथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्गतयः सन्तु न मेऽस्तु संघट्टनहिंसापापमहद्वर्चने स्वाहा ॥ इति पत्रपुष्पफलचन्दनधूपपाद्यभिमन्त्रणम् ।

अथ वह्निदीपाद्यभिमन्त्रणं तद्यथा—

ॐ अग्नयोऽग्निकाया जीवा एकेन्द्रिया निरवद्याहंतृजायां निर्वर्यथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्गतयः सन्तु न मेऽस्तु संघट्टनहिंसापापमहद्वर्चने स्वाहा ॥ इति वह्निदीपाद्यभिमन्त्रणम् । सर्वेषामपि मन्त्रणं वासक्षेपेन त्रिस्त्रिवारान् ।

ततः पुष्पगन्धादि हस्ते गृहोत्वा—

ॐ त्रसरूपोऽहं संसारिजीवः सुवासनः सुगन्धः सुमेधा एकचित्तो निरवद्याहद्वर्चने निर्वर्यथो भूयासं निष्पापो भूयासं निरुपद्रवो भूयासं मत्संश्रिता अन्येऽपि संसारिजीवा निरवद्याहद्वर्चने निर्वर्यथा भूयासुः निष्पापा भूयासुः निरुपद्रवा भूयासुः ॥ अनेन मन्त्रेण स्वस्य तिलककरणम् । पुष्पादिभिः स्वशिरोऽर्चनं च ।

पुनः पुष्पाक्षतादि करे गृहोत्वा दशदिगभिमन्त्रः—

ॐ पृथिव्यप्तेजोवायुवनस्पतित्रसकाया एक-द्वि-त्रि-चतुष्पञ्चेन्द्रियास्तिर्यग्मनुष्यनारकदेवगतिताश्चतुर्दशरज्ज्वात्म-कम्बोकाकाशनिवासिनः इह श्रीजिनार्चने कृतानुमोदनाः सन्तु, निष्पापाः सन्तु, निरपायाः सन्तु, सुखिनः सन्तु, प्राप्तकामाः सन्तु, मुक्ताः सन्तु, बोधमानुवन्तु स्वाहा ॥ अनेन मन्त्रेण दशस्वपि दिक्षु गन्धजलाक्षतादिक्षेपः ॥

तत — शिवमस्तु सर्वजगत, परहितनिरता भवन्तु भृतगणा ।
दोषाः प्रयान्तु नाशं, सर्वत्र सुखीभवन्तु लोकाः ॥ १ ॥ (आर्या)
सर्वेऽपि सुखिन सन्तु, सर्वे सर्वे सन्तु निरामया ।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग् भवेत् ॥ २ ॥ (अनुष्टुप्)

भृशुद्धिमन्त्र — ॐ भृतधारी पत्रिनास्तु, अधिवासितास्तु, सुपोसितास्तु, स्वाहा ॥
इति जलेन पूज्जितभूमौ प्रोक्षणम् ॥

तत पीठमन्त्र — ॐ स्थिराय शाश्वताय निश्चलाय पीठाय नम स्वाहा ॥

इति प्रसन्नचित्त-चन्दनच्छिप्त, -स्वस्तिकांकित-पूजापट्टस्थालादिस्थापनम् ॥
चेत्ये तु स्थिरचित्ते एतभ्यां मन्त्राभ्यां तद्भूमिजलपट्टान्प्रधियासनम् ॥ तत —

ॐ अत्र क्षेत्रे अत्र काले नामाहन्तो रूप्याहन्तो द्रव्याहन्तो भागाहन्त ममागता सुस्थिताः सुनिष्ठिता
सुप्रतिष्ठा सन्तु स्वाहा ॥

इत्यहत्प्रतिमास्थापनम् । निश्चलचित्ते चरणाधिवासनम् । ततोऽञ्जलयग्रे पुष्पं गुहीत्वा पुष्पाभिषेकमन्त्र-
ॐ नमोऽहंभ्य सिद्धेभ्यस्तीर्णेभ्यस्तारकेभ्यो बोधकेभ्य सर्वजन्तुहितेभ्य इह कल्पनाविम्बे भगवन्तोऽहन्तः

सुप्रतिष्ठिताः सन्तु स्वाहा ॥ इति मौनेन ऋथयित्वा भगवच्चरणोपरि पुष्पस्थापनम् ॥

पुनरपि पुष्पेण जलाद्रितेन पूजापूर्वकं कथनं यथा—

स्वागतमस्तु सुस्थितिरस्तु सुप्रतिष्ठास्तु स्वाहा ॥

ततः पुष्पाभिकेण— अर्घ्यमस्तु पाद्यमस्तु आचमनीयमस्तु सर्वेपचारैः पूजास्तु स्वाहा ॥

एभिर्वचनैः पुनर्जिनप्रतिभोपरि जलाद्रितपुष्पारोपणं विधीयते ॥ ततो जलं गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं वं— जीवनं तर्पणं हृद्यं, प्राणदं मळनाशनम् ।

जलं जिनाचनेऽत्रैव, जायतां सुखहेतवे ॥ ? ॥ स्वाहा ॥

इति जलेन प्रतिमाभिपेचनम् । स्वपनं च । ततश्चन्दनकुंभकपूर्कस्तूरीप्रमुखगन्धं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः ।

यक्षकर्मपूजा—

ॐ अहं लं— इदं गन्धं महामोदं, वृंहणं मीणनं सदा ।

जिनाचनेऽत्र सत्कम-संसिद्ध्यै जायतां मम ॥ ? ॥ स्वाहा ॥

इति विविधगन्धै प्रतिमाविलेपनम् ॥ ततः पुष्पपत्रिकादि इस्ते गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं स— नानावर्णं महाभौद, सर्वत्रिदशवल्लभम् ।

जिनार्चनेऽत्र ससिद्धयै, पुष्प भवतु मे सदा ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति पुष्पपूजा । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं तं— श्रीणन निर्मल बल्प, माङ्गल्यं सर्वसिद्धिदम् ।

जीवनं कार्यससिद्धयै, भूयान्मे जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इत्यक्षतान् जिनप्रतिमोपरि आरोपयेत् ॥ तत पूजातिफलानि वर्त्तमानतुफलं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं फुः— जन्मफल स्वर्गफल, पुण्यमोक्षफल फलम् ।

दद्याज्जिनार्चनेऽत्रैव, जिनपादाग्रसस्थितम् ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति जिनाग्रे फलपूजा ॥ ततो धूपं गृहीत्वा श्लोक—

ॐ अहं र— श्रीखण्डागरुकस्तूरी,—द्रुमनिर्याससंभव' ।

मीणनं सर्वदेवानां, धूपोऽस्तु जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति बह्वौ धूपक्षेप' ॥ तत पुष्पं गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं रं— पञ्चज्ञानमहाज्योति-र्मयोऽयं ध्वान्तघातने ।

ज्योतनाय प्रतिमाया, दीपो भूयात्सदाहंतः ॥ ? ॥ स्वाहा ॥

इति दीपमध्ये पुष्पन्यासः । ततः पुष्पाणि गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं भगवद्भ्योऽहंभ्यो जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैः संप्रदानमस्तु, ॐ पुण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्तां प्रीयन्तां भगवन्तोऽहंन्तखिलोक्स्थिता, नामाकृति-द्रव्य-भावयुताः स्वाहा ॥ इति जिनपूजनम् ॥

ततो वासान् गृहीत्वा यथा—

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनिश्चर-राहु-केतुमुखा ग्रहा इह जिनपादाग्रे समायान्तु पूजां प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ इत्युक्त्वा जिनपादाधः स्थापितग्रहेषु स्नानपट्टे वा वासान् निक्षिपेत् ॥ ततः—

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपोऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैर्ग्रहाणां पूजा ॥

ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्पं गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनिश्चर-राहु-केतुमुखा ग्रहाः सुपूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति ग्रहेषु पुष्पारोपणम् ।

पुनरनयैव रीत्या मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निर्ऋति-वरुण-वायु-कुबेरेशान-नागब्रह्माणो लोकपाला सविनायका सक्षेत्रपाला इह जिन-
पादाग्रे समागच्छन्तु पूजां प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ इति पूजापट्टोपरि लोकपालाना वासक्षेप ॥ तत —

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपो-
ऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूपैर्लोकपालानां पूजा ॥ ततोऽअक्षयत्रे
पुष्प गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निर्ऋति-वरुण-वायु-कुबेरेशान-नाग-ब्रह्माणो लोकपालाः सविनायका सक्षेत्रपालाः
सुपूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदा सन्तु, माङ्गल्यदा सन्तु, महोत्सवदा सन्तु, स्वाहा ॥
इति लोकपालेषु पुष्पारोपणम् । तत पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ अस्मत्स्वंजा गोत्रसभवा देवगतिगता सुपूजिता सन्तु सानुग्रहा सन्तु तुष्टिदा सन्तु पुष्टिदा सन्तु
माङ्गल्यदा सन्तु महोत्सवदा सन्तु स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे पुष्पाञ्जलि क्षिपेत् । तत पुन पुष्पाञ्जलि
गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं अहं अहं भक्ताष्टनवत्युत्तराशत (१९८) देवजातय सदेव्य पूजां प्रतीच्छन्तु, सुपूजिता सन्तु, सानुग्रहा

सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे
पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् ।

ततोऽञ्जलयग्रे पुष्पं धृत्वा अहंमन्त्रं स्मृत्वा तेन पुष्पेण जिनप्रतिमां पूजयेत् । अहंमन्त्रो यथा—

ॐ अहं नमो अरिहंताणं, ॐ अहं नमो संयंसंबुद्धाणं, ॐ अहं नमो पारगयाणं स्वाहा ॥

अथ तु त्रिपदो मन्त्रः, श्रीमतामहंतां परः । भोगमोक्षप्रदो नित्यं, सर्वपापनिऋतनः ॥ १ ॥
न स्मर्तव्योऽपवित्रैश्च, नान्यचित्तेनैःस्वरम् । न श्राव्यश्च नास्तिकानां, नैव मिथ्यादृशामपि ॥ २ ॥

ततोऽष्टोत्तरशतं तदर्धं वा मन्त्रजापः ।

ततो नैवेद्यढौकनं पात्रद्वयेन । तत एकपात्रजलं चुलुके गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं— नानापद्मसंपूर्णं, नैवेद्यं सर्वमुत्तमम् ।

जिनग्रे ढौकितं सर्व-सम्पदे मम जायताम् ॥ १ ॥

प्रत्येकं तत्र नैवेद्ये जलचुलुकक्षेपः । पुनर्जलचुलुकं गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ सर्वे गणेशक्षेत्रपाञ्चाद्याः सर्वे ग्रहाः सर्वे दिक्पालाः सर्वेऽस्मत्पूर्वजोद्भवा देवाः सर्वेऽष्टनवस्तुत्तरशतं देवजातयः
सर्वेऽव्योऽर्हद्भक्ता अनेन नैवेद्येन संतर्षिताः सन्तु सानुग्रहाः सन्तु तुष्टिदाः सन्तु पुष्टिदाः सन्तु माङ्गल्यदाः सन्तु

महोत्सवदा' सन्तु स्वाहा ॥ इति द्वितीयनैवेद्यस्योपरि चुलुकक्षेप ॥ इति जिनार्चनविधि ॥

तत पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा—

यो जन्मकाले पुरुषोत्तमस्य, सुमेरुशृङ्गे कृतमज्जनैश्च ।

देवै प्रदत्त कुसुमाञ्जलि स, ददातु सर्गाणि समीहितानि ॥ १ ॥

पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥ तत द्वि० कु० ॥

राज्याभिषेकसमये त्रिदशाधिपेन, छत्रत्रजाङ्कतलयो पदयोजिनस्य ।

शिक्षोऽतिथक्तिभरत कुसुमाञ्जलियं, स प्रीणयत्यनुदिनं सुधियां मनांसि ॥२॥

द्वितीयकृत्तु० ॥ तत तृतीयकृत्तु० ॥

देवेन्द्रैः कृतकाले जिनयतौ सानन्दभक्त्यार्गते, सदेहव्यपरोपणक्षमशुभव्याख्यानमुद्राशये ।

आमोदान्वितपारिजातकूसुमेर्यंस्वामिपादाग्रतो, युक्तः स प्रतनोतु चिन्मयहृदां भद्राणि पुष्पाञ्जलि ॥ ३ ॥

तृतीयकृत्तुमाञ्जलिक्षेप ॥ इति वृत्तत्रयेण पुष्पाञ्जलियक्षेप ॥ ततो लग्ना गृहीत्वा—

लावण्यपुष्पाङ्कश्रुतोऽर्हतो य-स्तद्दृष्टिभावं सहसैव धत्ते ।

स विश्वभर्तुर्लवणानतारो, गर्भवितारं सुधियां विहन्तु ॥ १ ॥

इति जिनस्य लवणोत्तारणम् ॥ ततः पुनरपि लवणं० ॥

लावण्यैकनिधेर्विश्व-भर्तुस्तद्वृद्धिहेतुकत् । लवणोत्तारणं कुर्याद्, भवसागरतारणम् ॥ २ ॥
इति द्वि० लवणोत्तारणम् । इति वृत्तद्वयेन द्विवेलं लवणोत्तारणम् । ततो लवणमिश्रं जलं गृहीत्वा वृत्तम्—
सक्षारतां सदासक्तां, निहन्तुमिव सोद्यमः । लवणाब्धिलवणाम्बु-मिपात्ते सेवते पदौ ॥ १ ॥

इति लवणमिश्रपानीयोत्तारणम् । ततः शुद्धं जलं गृहीत्वा वृत्तम्—

शुवनजनपवित्रताप्रमोद-प्रणयनजीवनकारणं गरीयः ।
जलमविक्रमस्तु तीर्थनाथ-क्रमसंस्पर्शि सुखावहं जनानाम् ॥ १ ॥

इति जिनचरणयोः शुद्धजलप्रक्षेपः । तत आरात्रिकावतारणवृत्तम्—

सप्तभीतिविघाताहं, सप्तव्यसननाशकृत् । यत्सप्तनरकद्वार-सप्तारितुलां गतम् ॥ १ ॥
सप्ताङ्गराज्यफलदानकृतप्रमोदं, तत्सप्ततच्चविदनन्तकृतप्रबोधम् ।
तच्छक्रस्तरुतसंगतसप्तदीप-द्वारात्रिकं भवतु सप्तसद्गुणाय ॥ २ ॥

तत मङ्गलपदीपावतारणवृत्तानि यथा—

विश्वत्रयभवेर्जीविः, सदेवासुरमानवैः । चिन्मङ्गलं श्रीजिनेन्द्रात्, प्रार्थनीयं दिने दिने ॥ १ ॥

यन्मङ्गल भगवतः परमाहृत श्री-सयोजने प्रतिमभूत् विवाहकाले ।
 सर्वासुरासुरवधमुखगीयमानं, सप्तर्षिभिश्च सुपत्नोभिरुदीर्यमाणम् ॥ २ ॥
 दास्यं गतेषु सकलेषु सुरासुरेषु, राज्येऽर्हत् प्रथमष्टष्टिकृतो यद्दासीत् ।
 सन्मङ्गल मिथुनपाणिगतीर्थवारि, पादाभिषेकविधिना न्युपचीयमानम् ॥ ३ ॥
 यद्विश्वाधिपतेः समस्ततनुष्टुत्ससारनिस्तारणे.

तीर्थे षुष्टिषुपेषुषि प्रतिदिन वृद्धिं गतं मङ्गलम् ।
 तत्संप्रत्युपनीतपूजनविधौ विश्वात्मनामर्हतां,
 भूयान्मङ्गलमस्यं च जगते स्वस्त्यस्तु सघाप च ॥ ४ ॥

इति वृत्तचतुष्टयेन मङ्गलदीपोच्छासः ॥ ततः शक्रस्तवपाठ (नष्ट्युणं) ॥

॥ इति जिनार्चनविधिः ॥

(आचारदिनकर पृ. ५८-६१)

लघुस्नात्रविधिः

पूर्वस्नात्रपीठे पूर्वोक्तप्रकारेण दिक्पालग्रहान्यदेवतापूजनवर्जितेन जिनप्रतिमां संपूज्य तथाऽऽरात्रिकं विधाय मंगलदीपवर्जितं श्राद्धः पूर्वोपचारयुक्तो गुरुसमक्षं चतुर्विधे श्रीसंघे मीलिते चतुर्विधे गीतवाद्याद्युत्सवे पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा ' नमो अरिहंताणं, नमोऽर्हत्सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ! उत्सवा वृत्तद्वयं शार्दूलमालिनोरूपं पठेत्—

कल्याणं कुलवृद्धिकारिकुशलश्लाघार्हमत्यद्भुतं, सर्वाघप्रतिघातनं गुणगणालंकारविभ्राजितम् ।
कान्तिश्रीपरिरंभणप्रतिनिधिप्रख्यं जगत्यर्हतां, ध्यानं दानवमानवैर्विरचितं सर्वार्थसंसिद्धये ॥१॥

शुवनभवनपापध्वान्तदीपायमानं, परमतपरिघातप्रत्यनीकायमानम् ।
धृतिकुवलयनेत्रावश्यमंत्रायमाणं, जयति जिनपतीनां ध्यानमभ्युत्तमानाम् ॥ २ ॥

पुष्पाञ्जलिक्षेपः ततो धूपं गृहीत्वा वृत्तम्— (उपजातिः)

कर्पूरसिलहार्षिककाकतुंड-कस्तूरिकाचंदनदंतीयः ।

धूपो जिनाधीश्वरपूजनेऽत्र, सर्वाणि पापानि दहत्वजस्रम् ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन सर्वपुष्पाञ्जलयन्तरे धूपोत्क्षेपः शकस्तवपाठश्च । ततो जलकलशं गृहीत्वा श्लोक-वसन्ततिक्रमे पठेत्—
केवली भगवानेकः स्याद्वादी मंडनैर्विना । विनापि परिवारेण वन्द्यते प्रभुतोर्जितः ॥ १ ॥

तस्येशितु प्रतिनिधि सखश्रियाढ्यः पुष्पैर्विनापि हि विना वसनप्रदानं ।
गन्धैर्विना मणिमयाभरणैर्विनापि लोकोत्तर किमपि दृष्टिसुख ददाति ॥ २ ॥

इति प्रतिमाया कलशाभिषेकः । ततः पुष्पालकारादीनामवतारण, ततः पुन पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—
विश्वानंदकरी भगाम्बुधितरी सर्वापदां कत्तरी, मोक्षाधैकत्रिलंबनाय विमळा विद्या परं खेचरी ।
दृष्ट्युद्भावितकल्मपापनयने बद्धप्रतिज्ञा दंडं, रम्याहं प्रतिमा तनोतु मविना सर्वं मनोवांछितम् ॥ १ ॥
परमतरसमागमोत्थ—प्रष्टमरहर्षविभासिसन्निकर्षा ।

जयति जगदिनस्य शस्यदीप्ति प्रतिमा कामितदायिनी जनानाम् ॥ २ ॥

पुष्पाञ्जलिक्षेप । पूर्वोक्तवृत्तेन धूपोत्क्षेप शक्रस्तवथ । पुन पुष्पांजलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—

न दुःखमतिगात्रक न विपदां परिस्फूर्जित, न चापि यशसां क्षतिर्न विपमा नृणां दु स्यता ।
न चापि गुणहीनता न परमप्रमोदक्षयो, जिनार्चनकृतां भवे भवति चैत्र नि सशयम् ॥ १ ॥
एतत्तत्र परमसमानन्दसंपन्नदान, पातालीक सुरनरहितं साधुभि मार्थनीयम् ।
सर्वारम्भोपचयकरण श्रेयसां सन्निधानं, साध्यं सर्वैर्विमलमनसा पूजन विश्वभर्तुं ॥ २ ॥
इति पुन पुष्पाञ्जलिक्षेप । ततो धूपं गृहीत्वा वृत्तद्वयं पठेत्—

कर्पूरागरहसिहचन्द्रनवलामांसीशैलेयक-श्रीवासद्रुमधूपरालघृष्टुणैरत्यन्तमामोदितः ।
व्योमस्थः प्रसरच्छशांकिरिण्ड्योतिः प्रतिच्छादको, धूमो धूपकृतो जगत्त्रयगुरोः सीभाग्यमुत्सतु ॥ १ ॥
(शार्दूल०)

सिद्धाचार्यप्रभृतीन् पंचगुरून् सर्वदेवगणमधिक्रम । क्षेत्रे काले धूपः प्रीणयतु जिनार्चनारचितः ॥ २ ॥ (आर्या)
इति धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाउश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वसन्ततिलकूपजाती पठेत्—

जन्मन्यनन्तसुखदे भुवनेश्वरस्य, सुत्रामभिः कनकशैलशिरःशिलायाम् ।
स्नात्रं व्यधायि विविधाम्बुधिकूपवापी-कासारपल्वलसरित्सलिलैः सुगन्धैः ॥ १ ॥
तां बुद्धिमाधाय हृदीह काले, स्नात्रं जिनेन्द्रप्रतिमागणस्य ।
कुर्वन्ति लोकाः शुभभावभाजो, महाजनो येन गतः स पन्थाः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः पुष्पसमूहं गृहीत्वा वृत्तम्—
परिमलगुणसारसद्गुणाढ्या, बहुसंस्तुपरिस्फुरद्द्विरेफा ।
बहुविधबहुवर्णपुष्पमाला, वपुषि जिनस्य भवत्वमोघयोगा ॥ १ ॥
अनेन वृत्तेनापादान्तशिरोऽन्तं जिनप्रतिमायां पुष्पारोपणम् । पूर्ववृत्तेन (कर्पूर०) धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च ।
ततः पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा शार्दूलोपजाती पठेत्—

यः साम्राज्यपदोन्मुखे भगवति स्वर्गाधिपैर्गुंभितो,
मन्त्रित्व बलनाथतामधिहृति स्पर्णस्य कोशस्य च ।
विभ्रद्भि कुसुमाञ्जलिर्निहितो भक्त्या प्रभो पादयो-
र्दुस्वीयस्य जलाञ्जलिः स तनुतादालोकरनादेव हि ॥ १ ॥
चेत समाधातुमतीन्द्रियार्थं पुण्यं विधातुं गणनाव्यतीतम् ।
निक्षिप्यतेऽहं प्रतिमापदाग्रे, पुष्पाञ्जलि प्रोद्गतभक्तिभावे ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिषेप । पूर्वदृत्तेन (कर्पूरसिलहो) धूपोत्क्षेप । शक्रस्तनपाठश्च । तत पुण्यादिभिः प्रतिमा
पूजये । तत स्नात्रकलशप्रगुणीकरणम् । तत कलशास्तु मणि-स्पर्ण-रूप्य-ताम्र-मिश्रधातु-मृण्मया स्नात्रचतुष्कि-
कोपरि स्थाप्या । तेषु सर्वजलाशयोदकानि गंगोदकमिश्राणि निवेशयत् । चन्दन-कुंकुम-कर्पूरादिभि सुगन्धद्रव्यै-
र्वासयेत्, चंदनादिभिः कुसुममालाभिश्च कलशान् पूजयेत् । जलपुष्पात्रमिमत्रणमंत्रास्ते पूर्वोक्ता एव । तत स एक
श्राद्धोऽप्येऽपि च वह्न पूर्वोदितवेपथौ चभाजो गन्धानुल्लिख्य कलाविभूषितकटा विशिष्टमणिकनकादिनिभूषणास्त-
दभाषे च चंदनकुंकुमकृतमिभूषणास्तान् कलशान् करे दधति । ततस्ते स्वस्वप्रश्नानुसारेण जिनजन्माभिपेक्षांकृत-
स्नात्रस्तोत्राणि सजिनस्तुतिपदपदानि पठन्ति । तव इमानि वृत्तानि पठेषु —

जाते जन्मनि सार्वविष्टपतेरिन्द्रादयो निर्जरा-
नीत्वा तं करसस्पृष्टेन बहुभिः सार्द्धं त्रिशिष्टोत्सवे ।
शुंगे मेरुमहीधरस्य भिल्लिते सानन्ददेवीगणे,
स्नात्रारंभमुपानयन्ति बहुधा कुंभांशुंगधादिकम् ॥ १ ॥ (शार्दूल०)
योजनमुखान् रजतनिष्कमयान् मिश्रश्रातुमृद्रचितान् ।
दधते कलशान् संख्या तेषां युगपद्वृत्तमिता ॥ २ ॥ (आर्या०)
वापीकूपहृदाम्बुधितहागपत्वलनदीनिर्झरादिभ्यः ।
आनीतैर्विमलजलै-स्तानधिकं पूरयन्ति च ते ॥ ३ ॥ (आर्या०)

कस्तूरीघनसारकुंकुमसुराश्रीखंहककोलकै-ह्रीवैरादिसुगन्धवस्तुभिरलंकुर्वन्ति तत्संवरम् ।
देवेन्द्रावरपारिजातबकुलश्रीपुष्पजातीजपा-मालामिः कलशाननानि दधते समाप्तहारत्नजः ॥ ४ ॥
(शार्दूल०)

ईशानाधिपतेर्निजांकुहरे संस्थापितं स्वामिनं, मौघर्माधि-भिमिताद्भुतचतुःपांशुस्रगुंगोद्वगतेः ।
धारावारिभरैः शशांकविमलैः सिचन्त्यनन्यातयः, शेषार्थैव सुराप्सरःसमुदयाः कुर्वन्ति कौतुहलम् ॥ ५ ॥
(शार्दूल०)

नीणामृद्गतिमिच्छांकराह्वर-ठकाहृडुकपणवस्फुटकाहलाभि ।
सद्देवेषुस्रज्शंरकरदुदुमिखिखिगीभिः, वाद्यैः सृजन्ति सकलाभसरसो विनोदम् ॥ ६ ॥
(वसन्ततिलका०)
शेषाः सुरेश्वरास्तत्र गृहीत्वा करसस्पृष्टः । कलशांस्त्रिजगन्नाथं स्नपयन्ति महाभुदः ॥ ७ ॥ (श्लोक)
तस्मिस्तादृश उत्सवे वयमपि स्वर्लोकसत्वासिनो, भ्रान्ता जन्मविवर्त्तनेन विहितश्रीतीर्थसेवाधिय ।
जातास्तेन विशुद्धबोधमधुना समाप्य तत्सृजनं, स्मृत्यैतत् करवाम विष्टपविभो स्नात्र मुद्रामास्पदम् ॥ ८ ॥ (शादूल०)

नालत्तणमि सामिअ सुमेरुसिहरमि कणयकळसेहिं ।
तिअसासुरेहिं षडविओ ते षत्ता जेहिं दिट्ठो सि ॥ ९ ॥

इति कलशै प्रतिमाभिषेचनम् । ततः सर्वेऽपि गुरुकर्मविशेषेण पुरुषा स्त्रियोऽपि गन्धोदकैः स्नात्रं कुर्वन्ति,
ततोऽभिषेकान्ते गन्धोदकपूर्णं कलश गृहीत्वा—

संधे चतुर्विध इह प्रतिभासमाने, श्रीतीर्थपूजनकृतप्रतिभासभेते ।
गन्धोदकैः पुनरपि प्रभवत्वजस्र, स्नात्र जगत्त्रयगुरोरतिप्लुधारै ॥ १ ॥

इति जिनपादोपरि कलशाभिषेकं विधाय स्नात्रनिवृत्तिः ॥

अथ दिक्पालपूजनम् । ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तम्—

इन्द्राग्ने यम निर्ऋते जलेश वायो वित्तेशेऽथारभुजगा विरंचिनाथ ।
संघटाधिकृतमभक्तिभारभाजः स्नात्रेऽस्मिन् भुवनविभोः श्रियं कुरुध्वम् ॥ १ ॥

इति स्नपनपीठपार्श्वस्थकल्पितदिवपालपीठोपरि पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । ततस्तन्पीठोपरि दिक्षु यथाक्रमं दिक्पालान्
स्थापयेत् । तत एकैकं दिक्पालं प्रति पूजा । तत्र प्रथममिन्द्रं प्रति जलगन्धादि गृहीत्वा शिखरिणीवृत्तपाठः—

सुराधीश श्रीमन् सुदृढतरसम्पत्सवसते, शचीकान्तोपान्तस्थित विभुयकौड्या नतपद ।
ज्वलद्ब्रज्राघातक्षपितदनुजाधीशकटक, प्रभोः स्नात्रे विघ्नं हर हर हरे पुण्यजयिनाम् ॥ १ ॥

ॐ शक ! इह जिनस्नानत्रमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जलं गृहाण गृहाण, गन्धं गृहाण गृहाण, घृपं
गृहाण गृहाण, दीपं गृहाण गृहाण, नैवेद्यं गृहाण गृहाण, विघ्नं हर हर, दुरितं हर हर, शान्तिं कुरु कुरु, वृष्टिं
कुरु कुरु, पुष्टिं कुरु कुरु, ऋद्धिं कुरु कुरु, वृद्धिं कुरु कुरु स्वाहा । इति जल-गन्ध-पुष्पादिभिरिन्द्रपूजनम् ॥ १ ॥
ततोऽग्निं प्रति—

वहिरन्तरतेजसा विदधत् कार्यकरणसंगतिम् । जिनपूजन आशुशुक्तिगो कुरु विघ्नपतिघातमंजसा ॥ १ ॥
(व्यपच्छंदसिकृत्तपाठः)

ॐ अग्ने इह जिनस्नात्रमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जल० इत्यादि पूर्ववत् ॥ २ ॥ यमं प्रति—
(वसन्ततिलकापाठः—)

दीप्तांजनमभ तनोतु च सनिकर्षं, वाहारिवाहान समुद्धर दहपाणे ।

सर्वत्र तुल्यकरणीय करस्थधर्म, कीनाश नाशय विपद्विशरं क्षणेऽत्र ॥ १ ॥

ॐ यम ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ निऋतिं प्रति— (आर्यापाठ)

राक्षसगणपरिवेष्टित चेष्टितमात्रकाश हतशत्रो ।

स्नात्रोत्सवेऽत्र निऋते नाशय सर्वाणि दुःखानि ॥ १ ॥

ॐ निऋते ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ वरुणं प्रति— (स्रग्धरावृत्तपाठ —)

कछोलानीतलोलाधिक्रिगणगणस्तीतरत्नपञ्च-प्रोद्भूतीर्वाग्निशोभ वरमकरमहापृष्ठदेशोक्तमानम् ।

चचञ्चीरछिन्नैगिप्रभृतिक्षणगणैरचितं वारुण नो, वर्ध्मच्छिन्द्यादपायं त्रिजगदधिपते, स्नात्रसत्रे पवित्रे ॥ १ ॥

ॐ वरुण ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ ततो वायु प्रति— (मालिनीवृत्तपाठ —)

ध्वजपटकृतकीर्तिस्फूर्तिदीप्यद्विमान-प्रष्टमरवहुवेगत्यक्तसर्वोपमान ।

इह जिनपतिपूजासन्निधौ मातरिभ्वन्, नय नय समुदायं मध्यगहात्तपानाम् ॥ १ ॥

ॐ वायो ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥ ततः कुबेरं प्रति— (वसन्ततिलकापाठ —)

कैलासवास विलसत्कमलाविलास, संशुद्धास कृतदौस्थ्यकथानिरास ।
श्रीमत्कुबेर भगवन् स्नपनेऽत्र सर्व-विघ्नं विनाशय शुभाशुभ शीघ्रमेव ॥ १ ॥

ॐ कुबेर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ ईशानं प्रति— (वसन्ततिलका—)

गंगारंगपरिखेलनकीर्णवारि-प्रोद्यत्कपर्दपरिमण्डितपार्श्वदेशम् ।

नृत्यं जिनस्नपनहृष्टहृदः स्मरारे-विघ्नं हरतु सकलस्य जगत्त्रयस्य ॥ १ ॥

ॐ ईशान ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ ततो नागान् प्रति— (वैतालीयपाठः—)

फणिमणिमहसा विभासमानाः कृतयमुनाजलसंश्रयोपमानाः ।

फणिन इह जिनाभियेककाले बलिभवनादमृतं समानयन्तु ॥ १ ॥

ॐ नागा ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ ब्रह्माणं प्रति— (द्रुतविकम्बितवृत्तम्—)

विशदपुस्तकशस्तकरद्वयः प्रथितवेदतया प्रमदप्रदः ।

भगवतः स्नपनावसरे चिरं, हरतु विघ्नभयं दुरिणो विभुः ॥ १ ॥

ॐ ब्रह्मन् इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १० ॥ एवं क्रमेण दिक्पालपूजनम् ॥

अथ ग्रहपूजनम्— तत पुनरपि पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा— आर्यावृत्तपाठ —

दिनकरहिमकरभृसुत-शशिसुतदृढतीशकाव्यरवितनया ।

राहो केतो ससेत्रपाल जिनस्यार्चने भवत सनिहिता ॥ १ ॥

इति ग्रहपीठोपरि पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । तत पूर्वादिक्रमेण सूर्य-शुक्र-मङ्गल-राहु-शनि-चन्द्र-बुध-बृहस्पतीन्
ग्रहान् स्याप्येत् । अथ केतुम् उपरि क्षेत्रपाल च स्याप्येत् । तत सूर्यं प्रति— (वसन्ततिलकावृत्तपाठ —)

विश्वभक्ताश कृतभव्यशुभानकाश ध्वान्तप्रतानपरितापन मद्विकाराश ।

आदित्य नित्यमिह तीर्थकराभियेके कल्याणपल्लवनमाकृत्य प्रयत्नात् ॥ १ ॥

ॐ सूर्य ! इह० शोप पूर्ववत् ॥ १ ॥ शुक्रं प्रति— (मालिनीवृत्तपाठ —)

स्फटिकधवळशुद्ध-यानविध्वस्तपाप, प्रमुदितदितिपुत्रोपास्यपादारविन्द ।

त्रिसुवनजनशश्वज्जन्तुजीनातुविद्य, प्रथय भगवतोऽर्ची शुक्र हे वीतविघ्नाम् ॥ १ ॥

ॐ शुक्र ! इह० शोप पूर्ववत् ॥ २ ॥ भौमं प्रति— (आर्यापाठ —)

प्रबलवळमितिकृशल-लालनाललितकविन्महते ।

भौम जिनस्नपनेऽस्मिन् विघटय विघ्नागमं सर्वम् ॥ १ ॥

ॐ मङ्गल ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ राहुं प्रति— (श्लोकपाठः—)

अस्तांहः सिंहसंयुक्त, रथविक्रममन्दिर ।

सिंहिकासुत पूजाया-मत्र सन्निहितो मव ॥ १ ? ॥

ॐ राहो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ शनिं प्रति—

फलिनीदलनीलकीलयान्तः स्थगितसमस्तवरिष्टविषजात ।

रवितनय नय पबोधमेतान् जिनपूजाकरणैकसावधानान् ॥ १ ? ॥

ॐ शने ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ चन्द्रं प्रति— (द्रुतविलम्बितवृत्तपाठः—)

अमृतवृष्टिविनाशितसर्वदो-पचितविघ्नविपः शशकांछनः ।

वितनुतां तनुताभिह देहिनां प्रसृतापकरस्य जिनार्चने ॥ १ ? ॥

ॐ चन्द्र ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ बुधं प्रति-वृत्तम्—

बुध विबुधगणार्चितांघ्रियुगम प्रमथितदैत्यविनीतदृष्टशास्त्र ।

जिनचरणसमीपगोऽधुना त्वं रचय मतिं भवघातनप्रकृष्टाम् ॥ १ ? ॥

ॐ बुध ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ गुरुं प्रति— वृत्तम्—

सुरपतिवृद्धयात्रतीर्णमत्र, प्रचुरकलाविकल्पप्रकाश भास्वन् ।
जिनपतिचरणाभिकेकाले, कुरु वृद्धतीवर विघ्नमणाशम् ॥ १ ॥

ॐ गुरो ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ केतु प्रति— (द्रुतविलम्बितवृत्तपाठः—)

निजनिजोदययोगजगत्त्रयी, कुशळविस्तरकारणतां गत ।
भवतु केतुरनश्वरसम्पदां, सततहेतुवारितविक्रम ॥ १ ॥

ॐ केतो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ क्षेत्रपालं प्रति— (आर्या)

कृष्णसितकपिलवर्ण—प्रकीर्णकोपासितांघ्रियुग्म सदा ।
श्रीक्षेत्रपाल पालय, भविकजनं विघ्नहरणेन ॥ १ ॥

ॐ क्षेत्रपाल ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ १० ॥ इति ग्रह-क्षेत्रपालपूजा ॥ (विद्यादेवता-शामनयक्ष-यक्षिणी-सुरलोकाधि-
पूजन बृहत्सनात्रविधौ कथयिष्यते प्रतिष्ठाशांतिकौष्टिकोपयोगित्वात्) । ततो जिनपतिमाया गन्धपुष्पाक्षतघृपदीप-
पूजा पूर्वमंत्रैरेव । तत करे नम्र गृहीत्वा— (वसन्ततिलकावृत्तपाठ —)

त्यक्ताखिलार्थत्रनितासुतभूरिराज्यो, निःसंगतासुपगतो जगतामधीशः ।
भिसुभंवनपि स वर्ष्मणि देवदृष्य-मेकं दधाति वचनेन सुरासुराणाम् ॥ १ ॥

॥ सप्तपीठ-पूजनात्मको विधिः ॥

जिनार्चनविधिं लघुस्नानविधिं च विधाय तदनन्तरं वेदिकोपरि चन्दनस्त्रस्तिकं विधाय ततः सपादरूप्यकं संस्थाप्य तदुपरि घण्टाकर्णमूर्तिं स्थापयेत् । तत्संमुखं धूपदीपं कृत्वाऽञ्जलिबद्धप्रणामपूर्वकं मन्त्रं पठेत्—

“ ॐ भूर्भुवः स्वः घण्टाकर्णं महावीर ! अत्र आगच्छ आगच्छ, तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा ” त्रिकृतः पुष्पाञ्जलिं समर्पयेत् । ततः “ ॐ घण्टाकर्णो महावीरः ” इत्यादि त्रिकृतः घण्टाकर्णमन्त्रं पठेत् । तद्यथा—

ॐ घण्टाकर्णो महावीरः, सर्वव्याधिविनाशकः । विस्फोटकभये प्राप्ते, रक्ष रक्ष महाबल ॥ १ ॥

यत्र लं तिष्ठसे देव, लिखितोऽक्षरपंक्तिभिः । रोगास्तत्र प्रणश्यन्ति, वातपित्तकफोद्भवाः ॥ २ ॥

तत्र राजभयं नास्ति, यान्ति कर्णेजपाः क्षयम् । शाकिनी-भूत-वेताल-राक्षसाः प्रभवन्ति न ॥ ३ ॥

नाकाले मरणं तस्य, न च सर्पेण दृश्यते । अग्निचौरभयं नास्ति, ह्रीं घण्टाकर्णं नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥

ठः ठः ठः स्वाहा ॥

ततः गोघृतं करे गृहीत्वा इदं श्लोकं पठेत्—
नवनीतसमुत्पन्नं, सर्वसंतोषकारणम् । घृतं मया समानीतं, विलेपं प्रतिगृह्यताम् ॥ १ ॥
, ॐ भूर्भुवः स्वः घण्टाकर्ण-महावीरं विलेपनं समर्पयामि ।

इदं मन्त्रं पठित्वा घण्टाकरणं मूर्तिं घृतेन विलेपयेत् । तदनन्तरं मदनफल-ऋद्धिद्विद्युतं करुण वधनीत । ततः
घण्टाकरणं मूर्तिसमुलं काष्ठमयानि सप्तपीठानि न्यसेत् ।

घण्टाकरणं
प्रतिष्ठाविधि

॥ २९ ॥

- (१) तत्र प्रथमपीठे— अष्टकम् अष्टकम् कृत्वा चतुःपट्टियोगिनीः स्थापयेत् नामाक्षरैस्तिक्तकैर्वा ।
 - (२) द्वितीयपीठे— प्रथमं द्विः, ततः दशकं दशकं कृत्वा द्विपञ्चाशद् वीरान् स्थापयेत् ।
 - (३) तृतीयपीठे— चतुष्कं चतुष्कं कृत्वा षोडशत्रिंशद्देवी स्थापयेत् ।
 - (४) चतुर्थपीठे— चतुष्कं चतुष्कं कृत्वा अष्टभैरवान् स्थापयेत् ।
 - (५) पंचमपीठे— नवग्रहान् यथाक्रमं स्थापयेत् ।
 - (६) षष्ठपीठे— दिक्क्रमेण दिक्पालान् स्थापयेत् ।
 - (७) सप्तमपीठे— गणपति-ऋतिकेय-क्षेत्रपाल-पुरदेवता-चतुर्गणिकायदेवान् स्थापयेत् ।
- प्रथमपीठे—चतुःपट्टियोगिनीपूजनम् । तथाहि-प्रथमं पुष्पाञ्जलिं करे गृह्येत्वा वृत्तं पठेत्—
चतुःपट्टिं समालभ्यता, योगिन्य कामरूपिका । पूजिता प्रतिपूज्यन्ते, भवेद्युर्वरदा सदा ॥ १ ॥*

* अतु श्लोकं पठित्वा योगिनीभिराधिष्ठिते क्षेत्रे पट्टकादिषु नामानि टिक्तकानि वा विन्यस्य नामोच्चारणपूर्वकं
गन्धार्थं पूजयित्वा नन्दिप्रतिष्ठादिकार्याण्याचार्यं कुर्यात् । इति विधिप्रपायाम् ।

अनेन वृत्तेन योगिनीपीठे पुष्पाञ्जलिर्षेपः ॥ ब्रह्मार्णो प्रति— ॐ ब्रह्माण्यै नमः, भगवति योगिनि इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्थ्यै पाद्यं बलिं चरुं गुहाण गुहाण, सन्निहिता भव भव स्वाहा, जलं गुहाण गुहाण, गन्धं० पुष्पं० अक्षतानं० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारं गुहाण गुहाण, शान्तिं कुरु कुरु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० सर्वसमीहितानि कुरु कुरु स्वाहा अनेन मन्त्रेण सर्वोपचारैः पूजनम् ॥१॥

कौमारीं प्रति— ॐ कौमार्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥

वाराहीं प्रति— ॐ वाराह्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥

शाङ्करीं प्रति— ॐ शाङ्कर्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥

इन्द्राणीं प्रति— ॐ इन्द्राणीं नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥

कङ्कालीं प्रति— ॐ कङ्काल्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥

करालीं प्रति— ॐ कराल्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥

कालीं प्रति— ॐ काल्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥

महाकालीं प्रति— ॐ महाकाल्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥

चाण्डां प्रति— ॐ चाण्डायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १० ॥

ज्वालामुखीं प्रति—	ॐ ज्वालामुख्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ ११ ॥
कामाख्यां प्रति—	ॐ कामाख्यायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १२ ॥
कापालिनीं प्रति—	ॐ कापालिन्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १३ ॥
भद्रकालीं प्रति—	ॐ भद्रकाल्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १४ ॥
दुर्गां प्रति—	ॐ दुर्गायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १५ ॥
अम्बिकां प्रति—	ॐ अम्बिकायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १६ ॥
ललितां प्रति—	ॐ ललितायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १७ ॥
गौरीं प्रति—	ॐ गौर्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १८ ॥
सुमङ्गलां प्रति—	ॐ सुमङ्गलायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १९ ॥
रोहिणीं प्रति—	ॐ रोहिण्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ २० ॥
कपिलां प्रति—	ॐ कपिलायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ २१ ॥
शुक्लकटां प्रति—	ॐ शुक्लकटायै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ २२ ॥
कुण्डिनीं प्रति—	ॐ कुण्डिन्यै नमः ।	भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ २३ ॥

त्रिपुरां प्रति—	ॐ त्रिपुरायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २४ ॥
कुरुकुलां प्रति—	ॐ कुरुकुलायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २५ ॥
भैरवीं प्रति—	ॐ भैरव्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २६ ॥
भद्रां प्रति—	ॐ भद्रायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २७ ॥
चन्द्रावतीं प्रति—	ॐ चन्द्रावत्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २८ ॥
नारसिंही प्रति—	ॐ नारसिंह्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २९ ॥
निरञ्जनां प्रति—	ॐ निरञ्जनायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३० ॥
हेमकान्ति प्रति—	ॐ हेमकान्त्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३१ ॥
प्रेतासनो प्रति—	ॐ प्रेतासन्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३२ ॥
ईश्वरीं प्रति—	ॐ ईश्वर्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३३ ॥
माहेश्वरीं प्रति—	ॐ माहेश्वर्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३४ ॥
वैष्णवीं प्रति—	ॐ वैष्णव्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३५ ॥
वैनायकीं प्रति—	ॐ वैनायक्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३६ ॥

शीतलां प्रति— ॐ शीतलायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५० ॥
 कृष्णपासां प्रति— ॐ कृष्णपासायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५१ ॥
 रक्ताक्षीं प्रति— ॐ रक्ताक्ष्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५२ ॥
 कालरात्रिं प्रति— ॐ कालरात्र्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५३ ॥
 आकाशीं प्रति— ॐ आकाश्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५४ ॥
 सृष्टिनीं प्रति— ॐ सृष्टिन्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५५ ॥
 जयां प्रति— ॐ जयायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५६ ॥
 विजयां प्रति— ॐ विजयायै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५७ ॥
 धूम्रवर्णीं प्रति— ॐ धूम्रवर्ण्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५८ ॥
 वेगेश्वरीं प्रति— ॐ वेगेश्वर्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५९ ॥
 कात्यायनीं प्रति— ॐ कात्यायन्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६० ॥
 अग्निहोत्रीं प्रति— ॐ अग्निहोत्र्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६१ ॥
 चक्रेश्वरीं प्रति— ॐ चक्रेश्वर्यै नमः । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६२ ॥

महाम्बिकां प्रति— ॐ महाम्बिकायै नम । भगवति योगिनि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६३ ॥
ईश्वरां प्रति— ॐ ईश्वरायै नम । भगवति योगिनि इह० शेष पूर्ववत् ॥ ६४ ॥

ॐ नम चतु षष्टियोगिनीभ्य सायुधाभ्यः सवाहनाभ्य सपरिकराभ्यः वाञ्छितदायिनीभ्यः, समस्तयोगिन्यः
इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्घ्यं पाद्य वलिं चरं गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता भवन्तु
भवन्तु स्वाहा, जल गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं० पुष्पं० अक्षतान्० फळानि० सुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान्
गृह्णन्तु गृह्णन्तु. शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि कुर्वन्तु कुर्वन्तु स्वाहा ॥
इति समस्तयोगिनीनां परिपिण्हितपूजनं विधाय पञ्चवर्णवस्त्राच्छादनम् ॥ इति प्रथमपीठपूजनम् ॥

—:—

तत द्वितीयपीठे द्विपञ्चाशद्वीरपूजनम् । तद्यथा— पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा वृत्त पठेत्—
नानायुधधरा वीरा, वीरा विविधवाहना । रक्षां कुर्वन्तु ते नित्यं, वीरा वीरव्रताङ्किता ॥ १ ॥

वीराणां पीठोपरि पुष्पाञ्जलिक्षेपः । क्षेत्रपालं प्रति—

ॐ क्रौं क्षेत्रपालाय नम । क्षेत्रपालवीर ! इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्घ्यं पाद्य
वलिं वरं गृह्णन्तु गृह्णन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ १ ॥

ॐ	क्रौं	कपिलाय	नमः ।	कपिलवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ २ ॥
ॐ	क्रौं	बटुकाय	नमः ।	बटुकवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ३ ॥
ॐ	क्रौं	नारसिंहाय	नमः ।	नारसिंहवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ४ ॥
ॐ	क्रौं	गोपालाय	नमः ।	गोपालवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ५ ॥
ॐ	क्रौं	भैरवाय	नमः ।	भैरववीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ६ ॥
ॐ	क्रौं	गरुडाय	नमः ।	गरुडवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ७ ॥
ॐ	क्रौं	रक्तसुवर्णाय	नमः ।	रक्तसुवर्णवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ८ ॥
ॐ	क्रौं	देवसेनाय	नमः ।	देवसेनवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ९ ॥
ॐ	क्रौं	रुद्राय	नमः ।	रुद्रवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ १० ॥
ॐ	क्रौं	वरुणाय	नमः ।	वरुणवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ ११ ॥
ॐ	क्रौं	भद्राय	नमः ।	भद्रवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ १२ ॥
ॐ	क्रौं	वज्राय	नमः ।	वज्रवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ १३ ॥
ॐ	क्रौं	वज्रजंघाय	नमः ।	वज्रजंघवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत्	॥ १४ ॥

ॐ क्रौं रुद्राय	नमः । रुद्रवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १५ ॥
ॐ क्रौं कुरवे	नमः । कुरुवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १६ ॥
ॐ क्रौं प्रियंकराय	नमः । प्रियंकरवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १७ ॥
ॐ क्रौं प्रियमित्राय	नमः । प्रियमित्रवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १८ ॥
ॐ क्रौं वह्नये	नमः । वह्निवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १९ ॥
ॐ क्रौं कन्दर्पय	नमः । कन्दर्पवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २० ॥
ॐ क्रौं इंसाय	नमः । इंसवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २१ ॥
ॐ क्रौं एकजंघाय	नमः । एकजघवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २२ ॥
ॐ क्रौं घण्टापथाय	नमः । घण्टापथवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २३ ॥
ॐ क्रौं दजकाय	नमः । दजकवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २४ ॥
ॐ क्रौं काळाय	नमः । काळवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २५ ॥
ॐ क्रौं महाकाळाय	नमः । महाकाळवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २६ ॥
ॐ क्रौं मेघनादाय	नमः । मेघनादवीर !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २७ ॥

ॐ	क्रौं	भीमाय	नमः ।	भीमवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ २८ ॥
ॐ	क्रौं	महाभीमाय	नमः ।	महाभीमवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ २९ ॥
ॐ	क्रौं	तुंगभद्राय	नमः ।	तुंगभद्रवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३० ॥
ॐ	क्रौं	विद्याधराय	नमः ।	विद्याधरवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३१ ॥
ॐ	क्रौं	वसुमित्राय	नमः ।	वसुमित्रवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३२ ॥
ॐ	क्रौं	विश्वसेनाय	नमः ।	विश्वसेनवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३३ ॥
ॐ	क्रौं	नागाय	नमः ।	नागवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३४ ॥
ॐ	क्रौं	नागहस्ताय	नमः ।	नागहस्तवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३५ ॥
ॐ	क्रौं	प्रद्युम्नाय	नमः ।	प्रद्युम्नवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३६ ॥
ॐ	क्रौं	कम्पिष्ठाय	नमः ।	कम्पिष्ठवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३७ ॥
ॐ	क्रौं	नकुलाय	नमः ।	नकुलवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३८ ॥
ॐ	क्रौं	आह्लादाय	नमः ।	आह्लादवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ३९ ॥
ॐ	क्रौं	त्रिमुखाय	नमः ।	त्रिमुखवीर !	इह०	शेषं	पूर्ववत् ॥ ४० ॥

- ॐ क्रौं पिशाचाय नमः । पिशाचवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४१ ॥
 ॐ क्रौं भूतभैरवाय नमः । भूतभैरववीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४२ ॥
 ॐ क्रौं महापिशाचाय नमः । महापिशाचवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४३ ॥
 ॐ क्रौं कालमुखाय नमः । कालमुखवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४४ ॥
 ॐ क्रौं शुनकाय नमः । शुनकवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४५ ॥
 ॐ क्रौं अस्थिमुखाय नमः । अस्थिमुखवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४६ ॥
 ॐ क्रौं रेतोवेधाय नमः । रेतोवेधवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४७ ॥
 ॐ क्रौं स्मशानचाराय नमः । स्मशानचारवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४८ ॥
 ॐ क्रौं केलिकलाय नमः । केलिकलवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४९ ॥
 ॐ क्रौं मृङ्गाय नमः । मृङ्गवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५० ॥
 ॐ क्रौं कण्टकाय नमः । कण्टकवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५१ ॥
 ॐ क्रौं विभीषणाय नमः । विभीषणवीर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५२ ॥

ॐ नमः द्विपञ्चाशद्वीरेभ्यः सायुधेभ्यः सगहनेभ्यः सपरिकरेभ्यः वाञ्छितदायिभ्यः समस्तवीरा इह

घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतान्० फलानि० मुद्गां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि कुर्वन्तु कुर्वन्तु स्वाहा ॥ इति समस्तवीराणां परिपिण्डितपूजनं विधाय पञ्चवर्णवस्त्राच्छादनम् ॥ इति द्वितीयपीठपूजनम् ॥

अथ तृतीयपाठे—षोडशविद्यादेवीपूजनम्— मथमं पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा—

यासां मन्त्रपदैर्विशिष्टमहिमप्रोद्भूतभूतभूतुकरैः, पट् कर्माणि कुलाध्वसंश्रितधियः क्षेमात् क्षणात् कुर्वते ।
ता विद्याधरवृन्दवन्दिता विद्यावलीसाधने, विद्यादेव्य उरुप्रभावविभवं यच्छन्तु भक्तिस्पृशाम् ॥ १ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ॐ ह्रीं नमः श्रीरोहिण्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीरोहिणि इह घण्टाकर्ण-
प्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्घ्यं पाद्य वलिं चरुं गृहाण गृहाण, सन्निहिता भव भव स्वाहा, जलं
गृहाण गृहाण, गन्धं पुष्पं अक्षतान्० फलानि० मुद्गां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृहाण गृहाण, शान्तिं
कुरु कुरु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि कुरु कुरु स्वाहा ॥ १ ॥

ॐ हं सं क्लीं नमः श्रीप्रज्ञप्त्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीप्रज्ञप्ति इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥

ॐ नमः श्रीवज्रशृङ्खलायै विद्यादेव्यै श्रीवज्रशृङ्खले इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥

ॐ लं लं लं नमः श्रीवज्रांकुशायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीवज्रांकुशे इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥

- ॐ नम श्रीममतिचक्राय विद्यादेव्यै भगवति श्रीअमतिचक्रे इह० शेष पूर्ववत् ॥ ५ ॥
 ॐ ह सं नम. श्री पुरुषदत्तायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीपुरुषदत्ते इह० शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥
 ॐ ह्रीं नम श्रीकालिकायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीकालिके इह० शेष पूर्ववत् ॥ ७ ॥
 ॐ ह्रूं नमो महाकाल्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमहाकालिके इह० शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥
 ॐ ऐं नम. श्रीगीर्ण्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगीर्णे इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥
 ॐ ग गां नमः श्रीगान्धार्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगान्धारि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १० ॥
 ॐ रकीं नम महाश्याळ्यै विद्यादेव्यै महाश्याले इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ११ ॥
 ॐ व च नमः श्रीमानस्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानसि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १२ ॥
 ॐ लं न नम श्रीविरोट्यायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीविरोट्ये इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १३ ॥
 ॐ अ ऐं नमः श्रीअच्छुत्तायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीअच्छुत्ते इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १४ ॥
 ॐ ह्रीं अहं नम श्रीमानस्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानसि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १५ ॥
 ॐ ह्रूं हंसं नम श्रीमहामानस्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमहामानसि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १६ ॥

ॐ ह्रीं नमः पोटशविद्यादेवीभ्यः सायुषाभ्य सवाहनाभ्यः सपरिकराभ्यः विघ्नहरिभ्यः शिवंकरीभ्यः

भगवत्यः विद्यादेव्यः इह० शेषं पूर्ववत् ॥ इति षोडशविद्यादेवीनां परिपिण्डितपूजा ॥ एवं पूजां विधाय कुसुम्भवस्त्रेण पीठस्याच्छादनम् ॥ इति तृतीयपीठपूजनम् ॥

ततः चतुर्थपीठे भैरवपूजनम्—

पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा वृत्तं पठेत्—

नानाशस्त्रधरा देवा, नानालंकारभूषिताः । भद्रं कुर्वन्ति ते नित्यं, भैरवा भयवारकाः ॥ १ ॥

ततः भैरवपीठे पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥

ह्रीं श्रीं भैरवाय नमः । श्रीभैरव ! घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्घ्यं पाद्यं बलिं चरुं गृहाण गृहाण शेषं पूर्ववत् ॥ १ ॥

ह्रीं श्रीं महाभैरवाय	नमः । श्रीमहाभैरव !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥
ह्रीं श्रीं चण्डभैरवाय	नमः । श्रीचण्डभैरव !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥
ह्रीं श्रीं रुद्रभैरवाय	नमः । श्रीरुद्रभैरव !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥
ह्रीं श्रीं कपालभैरवाय	नमः । कपालभैरव !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥
ह्रीं श्रीं आनन्दभैरवाय	नमः । आनन्दभैरव !	इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥

द्रौ श्री कक्राळभैरवाय नम । कंक्राळभैरव । इह० शेष पूर्ववत् ॥ ७ ॥
द्रौ श्री भैरवभैरवाय नम । श्रीभैरवभैरव । इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥

ॐ नमः अष्टभैरवेभ्य सायुषेभ्य सवाहनेभ्य सपरिकरेभ्य वाञ्छितदायिभ्य समस्तभैरवा इह० शेषं
पूर्ववत् ॥ तत भगवा वल्लेणाच्छादनम् ॥ इति चतुर्थपीठपूजनम् ॥

अय पञ्चमपीठे नवग्रहपूजनम्—
प्रथमं पुण्याञ्जलिं दृढोत्ता—

सर्वे ग्रहा दिनकरप्रमुखा स्वकर्म-पूर्वोपनीतफलदानकरा जनानाम् ।
पुजोपचारनिकर स्वकरेषु काला, सन्त्वागता सपदि तीर्थकरार्चनेऽत्र ॥ १ ॥

इति ग्रहपीठे पुण्याञ्जलिक्षेप । तत सूर्ये प्रति—

विकसितकमलावल्लिचिनिर्यत्परिमलकाल्बितपूतपादपृष्ठ ।
दशशतकिरण करोतु नित्यं, सुवनगुरो परमर्चने शुभौघम् ॥ १ ॥

ॐ घृणि घृणि नम श्रीसूर्याय सहस्रकिरणाय रत्नादेवीकान्ताय वेदगर्भाय यमयमुनाजनकाय जगत्कर्मसाक्षिणे
पुण्यकर्मप्रभावकाय पूर्वदिग्धीशाय स्फटिकोज्ज्वलाय रक्तवलाय कमलहस्ताय सप्ताश्वरथवाहनाय श्रीसूर्ये सवाहन

सपरिच्छद इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठासहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्थं पाद्यं बलिं चरं गुहाण गुहाण, सन्निहितो भव भव स्वाहा, जलं गुहाण गुहाण, गन्धं पुष्पं फलानि सुद्रां धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् शान्तिं कुरु कुरु, तुष्टिं कुरु कुरु, पुष्टिं ऋद्धिं सर्वसमीहितानि देहि देहि स्वाहा ॥ १ ॥ चन्द्रं प्रति—

॥ ४४ ॥

प्रोद्यत्पीयूषपुरप्रस्रमरजगतीपोषनिदोषकृत्य, व्यावृत्तो ध्वान्तकान्ताकुलकलितमहामानदत्तापमानः ।

उन्माद्यत्कंटकालीदलकलितसरोजालिनिद्राविनिद्र-श्चन्द्रश्चन्द्रावदातं गुणनिवहमभिव्यातनोत्वात्मभाजाम् ॥ १ ॥

ॐ चं चं चं नमश्चन्द्राय शंभुशेखराय षोडशकलापरिपूर्णाय तारगणाधीशाय वायव्यदिगधीशाय अमृताया-
मृतमयाय सर्वजगत्पोषणाय श्वेतवस्त्राय श्वेतदशवाजिवाहनाय सुधाकुंभहस्ताय श्रीचन्द्र सायुध सवाहन सपरिच्छद
इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ मंगलं प्रति—

ऋणाभिहन्ता सुकृताधिगन्ता, सदैव वक्रः क्रतुभोजिमाम्यः ।

प्रमाथकृद्दिनसमुच्चयानां, श्रीमंगलो श्रीमंगलमातनोतु ॥ ३ ॥

ॐ इं इं इं सः नमः श्रीमङ्गलाय दक्षिणदिगधीशाय विदुमवर्णाय रक्ताम्बराय भूमिस्थिताय कुदालहस्ताय
श्रीमङ्गल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ बुधं प्रति—

पियंशुप्रख्यांगो गळदमलपीयूषनिरूप-स्फुरद्वाणीत्राणीकृतसकलशास्त्रोपचयधी ।

समस्तप्राप्तीनामनुपमविधान शशिसुत, प्रभुतारातीनामुपनयतु भग म भगवान् ॥ ४ ॥

ॐ ऐं नमः श्रीबुधाय उत्तरदिगधीशाय हरितवस्त्राय कळईसवाहनाय पुस्तकहस्ताय श्रीबुध सायुध सवाहन सपरिच्छद इहं शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ गुरु प्रति—

शास्त्रप्रस्तारसारप्रतमतिवितानाभिमानातिमान-मगाल्म्यः शशुजभक्षयकरदिनकृद्विष्णुभि पूज्यमान ।

नि शेषास्वप्नजातिव्यतिकरपरमाधीतिहेतुर्इत्या, कान्तः कान्तादिदृष्टि भवभयहरण सर्वसधस्य कुर्यात् ॥ ५ ॥

ॐ जीव जीव नम श्रीगुरवे बृहतीपतये ईशानदिगधीशाय सर्वदेवाचार्याय सर्वग्रहउलबळवत्तराय कांचनवर्णाय पीतवस्त्राय पुस्तकहस्ताय शोईसवाहनाय श्रीगुरो सायुध सवाहन सपरिच्छद इहं शेष पूर्ववत् ॥ ५ ॥ शुक्र प्रति—

दयितसहृददानपराजित-प्रवरदेहि शरण्य हिरण्यद । दनूजपूज्य जयोशन सर्वदा, दयितसंघृतदानपराजित ॥६॥

ॐ सु नम श्रीशुक्राय दैत्याचार्याय आग्नेयदिगधीशाय स्फटिकोज्ज्वलाय श्वेतवस्त्राय कुंभहस्ताय सुरगवाहनाय श्रीशुक्र सायुध सवाहन सपरिच्छद इहं शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥ शनि प्रति—

मा भृद्विपत्समुदय खलु देहमाजा, द्रागित्युदीरितळधिपृगतिर्नितान्तम् ॥

कादम्बिनीफळितकान्तिरनन्तलक्ष्मीं, स्वर्गात्मजो वितनुताद् विनयोपगृहम् ॥ ७ ॥

ॐ शः नमः शनैश्वराय पश्चिमदिग्धीशाय नीलदेहाय नीलांबराय परशुहस्ताय कमठवाहनाय श्रीशनैश्वर
सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ राहुं प्रति—

सिंहिकासुतसुधाकरसुर्योन्मादसादन विषादविधातिन् । उद्यतं क्वटिति शत्रुसमूहं श्राद्धदेव भुवनानि नयस्व ॥८॥

ॐ क्षः नमः श्रीराहवे नैर्ऋतदिग्धीशाय कञ्जलश्यामलाय श्यामवस्त्राय परशुहस्ताय सिंहवाहनाय श्रीराहो
सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ केतुं प्रति—

सुखोत्पातहेतो विषद्वाद्धिसेतो निषद्यासमेतोत्तरीयाद्धेकेतो ।

अभद्रानुपेतोपमावायुकेतो जयाशंसनाहर्निशं ताक्ष्येकेतो ॥ ९ ॥

ॐ नमः श्रीकेतवे राहुप्रतिच्छन्दाय श्यामांगाय श्यामवस्त्राय पद्मगवाहनाय पद्मगहस्ताय श्रीकेतो सायुध
सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥

अथ ग्रहाणां परिपिंडितपूजा—

ॐ नमः श्रीआदित्यादिग्रहेभ्यः कालप्रकाशकेभ्यः शुभाशुभकर्मफलदेभ्यः सर्वे ग्रहाः सायुधाः सवाहनाः सपरिच्छदाः
इह घण्टाकर्णपतिष्ठामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्थं पाद्यं वलिं चरुं गुह्यन्तु गुह्यन्तु स्वाहा, सन्निहिता भवन्तु
भवन्तु स्वाहा, जलं गुह्यन्तु गुह्यन्तु, गन्धं० पुष्पं० असतान्० फलानि० सुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान्

गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, वृष्टिं० पुष्टिं० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ।
॥ इति ग्रहाणां परिविष्टितपूजा । इति पूजां विधाय रक्तवस्त्रेणाच्छादनम् ॥

॥ इति पञ्चमपीठे ग्रहपूजनम् ॥

—:०:—

अथ षष्ठ्यपीठे दशदिक्पाळपूजनम्—

पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तं पठेत्—

दिक्पाळा सकला अपि प्रतिदिश स्वं स्वं बलं वाहनं, शस्त्रं हस्तगतं विधाय भगवत्सनात्रे जगद्दुर्लभे ।
आनन्दोल्बणमानसा बहुगुणं पूजोपचारोच्चये, सन्ध्याय प्रगुणं भवन्तु पुरतो देवस्य लब्धासना ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन दिक्पाळवळये पुष्पाञ्जलिक्षेप । तत इन्द्रं प्रति—

सम्पक्वस्थिरचित्तचित्त्रितक्कुक्कोटीरकोटीपट्टु, सङ्घस्योत्कराजपट्टुतासौभाग्यभाग्याधिक ।

दुर्लभप्रतिपत्सकसदहनञ्चाळावळीसंनिभो, मास्त्रद्वाल निमाळयेन्द्र गगवत्सनात्राभिषेकोत्सवम् ॥ १ ॥

ॐ षष्टं नमः श्रीइन्द्राय तप्तक्रांचनवर्णाय पीताम्बराय परावणवाहनाय वज्रहस्ताय द्वात्रिंशच्छिविमानाधिपतये
अनन्तक्रीटिसुरांगनासेवितचरणाय सप्तानीकेश्वराय पूर्वदिग्धीशाय श्रीइन्द्र सायुध सवाहन सपरिच्छद इह घण्टाकर्ण-

प्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्घ्यं पात्रं वलिं चरं गृहाण गृहाण, सन्निहिता भव भव स्वाहा, जलं गृहाण गृहाण, गन्धं० पुष्पं० अक्षतानं० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृहाण गृहाण, शान्तिं कुरु कुरु, वृष्टिं० पुष्टिं० ऋष्टिं० वृद्धिं० कुरु कुरु सर्वसमीहितानि देहि देहि स्वाहा । इतीन्द्रपूजाक्रमः । अग्निं प्रति—

नीलामाच्छादकीलाललितविलुलितालंकृतालंभविष्णु-स्फुजंद्रोचिनिचयचतुरतावंचितोदंविदेहः ।
नव्यांभोदप्रमोदप्रमुदितसमदाकर्णविद्वेषधूम-ध्यानतर्ध्वंसिध्वजश्रीरधिकतरधियं हव्यवाहो धिनोतु ॥ २ ॥
ॐ रे नमः श्रीअग्नये सर्वदेवमुखाय प्रभृतेतेजोमयाय आग्नेयदिग्धीश्वराय कपिलवर्णाय छागवाहनाय नीला-
म्बराय धनुर्बाणहस्ताय श्रीअग्ने सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ नागान् प्रति—

मणिकिरणकदम्बाडम्बरालम्बितुंगो-त्तमकरणशरण्याण्यनित्याहंदाज्ञाः ।

बलिभुवनविभावैः स्वैरगन्धा सुधान्ता, गुरवरभुवि क्वात्वा यान्तु ते दन्दशुक्राः ॥ ३ ॥

ॐ ह्रीं फुं नमः श्रीनागेभ्यः पातालस्वामिभ्यः श्रीनागमंडल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ यमं प्रति—

देत्यालीमुंदखंडीकरणसुडमरो हंडशुंडप्रचंड-दोदंढाडंबरेण प्रतिहरदनुगं भापयन् विघ्नजातम् ।

कालिन्दीनीलमीलत्सलिकविलुनितालंकृतोद्यल्लुलाय-न्यस्तांघ्रिर्धर्मराजो जिनवरभवने धर्मबुद्धिं ददातु ॥ ४ ॥

ॐ घं घं घं यमो यमाय धर्मराजाय दक्षिणदिग्धीशाय समवर्तिने धर्माधर्मविचारकरणाय कृष्णवर्णाय
चर्मवर्णाय महिषवाहनाय ददहस्ताय श्रीयम सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥

निर्ऋतिं प्रति—

प्रेतान्तमोतगदप्रतिकृदितलडु मुंडितागुंढधारी, दुर्वरीभूतगीर्याध्यवसितलसितापायनिर्यातनार्षो ।

काश्यीर्मर्शेपदोप्यत्कुणपकृतमदो नैर्ऋतेव्यसिपार्श्व-स्तीर्थेशस्नात्रकाले रचयतु निर्ऋतिदुष्टुसंघातयातम् ॥ ५ ॥

ॐ इ स क ल ह्रीं नम ह्रीं श्रीं निर्ऋतये नैर्ऋतदिग्धीशाय धूम्रवर्णाय व्याघ्रचर्मवृताय मुद्गरहस्ताय
प्रेतवाहनाय श्रीनिर्ऋते सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ वरुण प्रति—

बल्लोखोत्वणकोललालितचक्रमालबभ्रुक्तावली-लीलालभिततारकाढ्यगगन-सानन्दसन्मानस ।

स्फुरैन्मागधसुस्थितादिविबुधैः ससेव्यपादद्वयो, बुद्धि श्रीवरुणो ददातु विशदां नीतिप्रतानाद्भुत ॥६॥

ॐ व नम श्रीवरुणाय पश्चिमदिग्धीशाय समुद्रवासाय भेद्यवर्णाय पीताम्बराय पाशहस्ताय मत्स्यवाहनाय
श्रीवरुण सायुध सगहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ वायु प्रति—

ध्वस्तध्वान्तध्वजपटलटल्लुम्पटांडंकरक, पंक्रनातश्लथनमयन पार्श्वसस्याधिदेव ।

अहंत्सेयाविदकृतसमस्तापसयो विदध्यात्, बाह्यान्तस्यप्रचुरजसां नाशनं श्रीनभस्वान् ॥ ७ ॥

ॐ यं नमः श्रीवायवे वायव्यदिगधीशाय धूसराज्ञाय रक्ताम्बराय हरिणवाहनाय ध्वजप्रहरणाय श्रीवायो सायुध
सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ धनदं प्रति—

दिननाथलक्षसमदीप्तिदीपिताखिलदिग्विभागमणिरम्यपाणियुग् ।

सद्गण्यपुण्यजनसेवितक्रमो धनदो ददातु जिनपूजने धियम् ॥८॥

ॐ यं यं यं नमः श्रीधनदाय उत्तरदिगधीशाय सर्वयक्षेश्वराय कैलाससंस्थाय अलकापुरीप्रतिष्ठाय शक्रक्रीशा-
ध्यक्षाय कनकांगाय श्वेतवस्त्राय नरवाहनाय रत्नहस्ताय श्रीधनद सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥८॥
ब्रह्माणं प्रति—

उद्यत्पुस्तकशस्तहस्तनिवहः सम्यस्तपापोद्भवः, शुद्धध्यानविधूतकर्मविक्रलो लालित्यलीलानिधिः ।

वेदोच्चारविसारिचारुवदनोन्मादः सदा सौम्यदृक्,
ब्रह्मा ब्रह्मणि निष्ठितं वितनुताद् भव्यं सभस्तं जगत् ॥ ९ ॥

ॐ नमो ब्रह्मणे ऊर्ध्वलोकाधीश्वराय सर्वसुरप्रतिपन्नपितामहाय स्थविराय नाभिसंभवाय काञ्चनवर्णाय चतु-
र्मुखाय श्वेतवस्त्राय हंसवाहनाय कमलसंस्थाय पुस्तककमलहस्ताय श्रीब्रह्मन् सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं
पूर्ववत् ॥ ९ ॥ ईशानं प्रति—

क्षुभ्यत्सतीराग्धिगर्भाम्बुनिग्रहसततक्षालितांभोजवर्णं, स्वसिद्ध्यृद्धिमगल्मीकरणविरचितान्यन्तसंपातिनृत्यः ।
तार्त्तियासिपतिष्ठस्फुटदहनवनज्वालाया कालिताङ्गः,

शशु शं भासमानं रचयतु भविनां क्षीणमित्यात्ममोह ॥ १० ॥

ॐ नम श्री-ईशानाय ईशानदिगधीशाय सुरासुरनरवन्दिताय सर्वेषुवनपतिष्ठाय श्वेतवर्णाय गजाजिनाहृताय
वृषभवाहनाय पिनाकशूलधराय श्री-ईशान सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १० ॥

ॐ नमः सर्वेभ्यो दिक्पालेभ्य शुद्धसम्पद्दृष्टिभ्य सर्वजनपूजितेभ्य सर्वेऽपि दिक्पालाः सायुधाः सवाहना सपरिच्छदा
इह घण्टाकर्णपतिष्ठामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्धं पाद्य वलि चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा, सन्निहिता भवन्तु
भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतान् फलानि० मुद्रां घृषं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान्
गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ।

॥ इति सवदिक्पालपरिपिण्डितपूजाक्रमः । एवं दिक्पालानां पूजां विधाय पीठे रक्तवस्त्रेणाच्छादन विधेयम् ॥

॥ इति यष्टीष्टुजनम् ॥

अथ सप्तमपीठपूजनम्— प्रथमं गणपतिं प्रति—

ॐ गं गं गं नमो गणपतये स्वाहा ॥ इति मूल० ॥ ॐ नमो गणपतये सायुधाय सवाहनाय सपरिकराय
गणपते इह० शेषं (पुंलिंग-एकवचनम्) पूर्ववत् ॥ १ ॥ मोदकनेत्रेद्यम् ॥ कार्तिकेयं प्रति—

ॐ ब्लीं नमः कार्तिकेयाय स्वाहा ॥ इति मूल० ॥ ॐ नमः कार्तिकेयाय सायुधाय सवाहनाय सपरिकराय
कार्तिकेय इह० शेषं पूर्ववत् ॥ पुलिं० एक० ॥ २ ॥ क्षेत्रपालं प्रति—

समर-हमर-संगमोदामराडम्बराडम्बलं चोलसद्विशति-श्रीढवाहूपमाप्राप्तसर्पाधिपालंकृतिः,

निशितकठिनखड्गखड्गांगजाकुन्तविस्फोटकोदंडकांडाछलियष्टिशूलोरु-चक्रक्रमभ्राजिहस्तावलिः ।

अतिघनजनजीवनपूर्णविस्तीर्ण-सद्वर्णदेहद्व्युताविद्युदुद्भृतिभाग्भोगिहारोरुरत्नच्छटासंगतिः,

मनुजदनुजकीकसोत्पन्नकेयूरताडङ्करम्योर्मिकासफारशीर्षण्य-सिंहासनोल्लासभास्वत्तमः क्षेत्रपः ॥ ३ ॥

ॐ क्षां क्षीं क्षूं क्षौं नमः श्रीक्षेत्रपालाय कृष्णगौरकाञ्चनधृसरकपिळवर्णाय कालभेध-भेधनाद्-गिरिविद्रा-
रण-आह्लादन-प्रह्लादन-खंजक-भीम-गोमुख-भूषण--दुरितविदारण--दुरितारि-प्रेतनाथ-प्रभृतिप्रसिद्धाभिधानाय
विंशतिशुजादण्डाय बर्बरकेशाय जटाजूटमंडिताय वासुकीकृतजिनोपवीताय तक्षककृतमेखलाय शेषकृतहाराय नाना-
युधहस्ताय सिंहचर्मवरणाय प्रेतासनाय कुम्भकुरवाहनाय त्रिलोचनाय आनन्दभैरवाद्यष्टैश्वरपरिवृताय चतुःषष्टि-

योगिनीप्रवणाय भीषेद्याज्ञाय श्रीशेषगच्छ सायुध सवाहन सरिच्छद इह० शेषं पूर्यन्तु ॥ पुंलि० एक० ॥ ३ ॥
 ॐ मं मं नमः पुरंदेराय स्वाहा ॥ इति मूळ० ॥ ॐ नमः पुरंदेराय सायुधाय सगाहनाय पुरंदेव इह०
 नैषं वृत्तम् ॥ पुंलि० एक० ॥ ४ ॥ चतुर्णिकायदेवरुचनम्-भानपनीन् प्रति-प्रथम आग्नेये-

चमुर-नाग-पुरगं-गिगुदपि-दीशोदधि-दिह-पवन-स्तनितरुया दक्षिणा मवनपतयो निजनिजवर्णरत्नवाहन-
 पञ्चपराः सरुचयाः सायुधाः सवाहना सरिकराः मभूत-भक्तय इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सो आगच्छन्तु
 प्रागल्भ्यन्तु इदमर्थं पाय वलि चकं गृहन्तु गृहन्तु स्वाहा. सलिहिता भन्तु भन्तु गृहन्तु गृहन्तु, जल गृह्णतु गृह्णन्तु,
 गाय० पुष्य० असतान्० फळानि० सुद्रा० पुष्य० नैत्रेय० सर्वोपचारान् गृह्णतु गृह्णन्तु, शान्ति कुर्वन्तु कुर्वन्तु,
 उष्टि० उष्टि० ऋद्धि० वृद्धि० सर्वसमीक्षितानि गच्छन्तु यच्छतु स्वाहा ॥ ५ ॥ व्यतरान्-प्रति-नैऋते-

पिशाच-भूत-यस-रासम-किन्नर-किपुरुष-महोरग-गन्धर्व-अणपत्रि-पणपत्रि-ऋषिपाति-भूतपाति-क्रन्दि-महा-
 क्रन्दि-हर्माट-पतगरुष-व्यन्तरा निजनित्र० इह० शेषं पूर्यन्तु ॥ २ ॥ ६ ॥ ज्योतिष्कान् पति- वायव्ये-
 चन्द्र-सुपं-ग्रह-नक्षत्र-ताराख्या ज्योतिष्का निजनित्र० शेषं पूर्यन्तु ॥ ३ ॥ ७ ॥ वैमानिकान् प्रति- ईशाने-

शौचमैशान-मनरुमार-माहेन्द्र-दक्ष-खान्तरु-शुक-सहस्रारामत-प्राणतारणाच्युत-कल्पभवाः सुदर्शन-सुप्रभ-
 मनोरम-सर्वगद-सुविद्यान्-सुमनस-सौमनस-मियंकरादित्य-प्रैत्रेयकभया विजय-वैजयन्त-त्रयन्तापराजित-सर्वधिसिद्धि-

पश्चानुत्तरभवा वैमानिका निजनिजवर्णवह्नवाहनध्वजधराः सकळत्राः सायुधाः सवाहनाः सपरिकराः प्रभृतभक्तयः इह घण्टाकर्णप्रतिष्ठामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु, इदमर्थं पाद्यं बलिं चरं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतानं फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० कुर्वन्तु कुर्वन्तु सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ ४ ॥ ८ ॥ (आचारदीनकरे पृष्ठ २०६)

॥ इति सप्तम पीठम् ॥

सप्तमीठाग्रे यववारकस्थापनं यवत्रीह्यङ्कुरमयां,
१ क्षीरीयी, २ करंब, ३ चूरिमा, ४ पिण्डि, ५ पूर्वक, ६ लपनश्री, ७ 'दुग्धखीचडो' श्रुताः सप्त शरावाः स्थाप्याः ॥ १ ॥

ततः सप्त मृत्कळशाश्रंदनचर्चिताः सकंकणाः सजळाः सपिधानाः स्थाप्याः ॥ २ ॥

धृतगुहसहितमङ्गलमदीपं स्थापयेत् ॥ ३ ॥

॥ होम विधिः ॥

एव सर्वेषां पीठानां पूजां विधाय हस्तमात्रे २४ अङ्गुल-दीर्घ-पृथु-उत्सेववति चतुरस्रे कुण्डे होमः ।

स यथाक्रमः—

- (१) चतु षष्ठ्योनिनीसन्तर्पणे—गोधुम-घृत-गुडनिर्मित-कपनश्री-त्रिदाम-खजूर-द्राक्षासहितेन । वट-पिण्ड-बदरी-समिद्धिर्होम ।
- (२) द्विपञ्चाशद्वीरसन्तर्पणे— गुग्गुलु-मधु-विलसत्कवटक । वट-कपित्थ-सहकार-समिद्धिर्होम ।
- (३) विद्यादेवीसंतर्पणे— घृतपायसखड्गफलै-रश्वत्थसमिद्धिर्होम ।
- (४) अष्टभैरवसन्तर्पणे— मधु-लौवान-तिल-अपुप-पिण्ड-वट-धतू-समिद्धिर्होम ।
- (५) ग्रहसंतर्पणे— क्षीर-मधु-घृतैः फलसहितैः कपित्थाश्वत्थसमिद्धिर्होम ।
- (६) दिवपाळसंतर्पणे— घृत-मधु-फलैः 'लक्षाश्वत्थसमिद्धिर्होम ।
- (७) गणपतिसंतर्पणे— मोदकैः उदुम्बुरसमिद्धिर्होम ।

- (८) कार्तिकेयसंतर्पणे— मधुकपुष्पैः सघृतैः प्लक्षसमिद्धिर्होमः ।
 (९) क्षेत्रपाकसंतर्पणे— तिलपिण्डैर्धत्तरसमिद्धिर्होमः ।
 (१०) पुरदैवतसंतर्पणे— घृत-गुह-क्षौद्रैर्वटसमिद्धिर्होमः ।
 (११) चतुर्णिकायदेवसंतर्पणे— नानाफलैः पायसैः प्राप्तसमिद्धिर्होमः ।
 (१२) घण्टाकर्णसंतर्पणे— अखरोट-टोपरा-बदाम-शर्करा-गुग्गुल १०८ गोली-घृतेन सह, वट-पिण्पल-
 सहकारसमिद्धिर्होमः ।

अग्निस्थापनमन्त्रः— ॐ रं रां रीं रूं रैं रः नमो अग्नये, नमो बृहद्भानवे, नमो अनन्ततेजसे, नमो अनन्तवीर्याय, नमो अनन्तगुणाय, नमो हिरण्यतेजसे, नमो छागवाहनाय, नमो हव्याशनाय, अत्र कुण्डे आगच्छ आगच्छ अवतर अवतर तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा ॥ ततो अतिकुण्डे आदौ कर्पूरं दग्ध्वा आग्नेयक्रोणे अग्निं न्यसेत् ॥

आहुतिमन्त्रः— ॐ नमो अग्नये बृहद्भानवे रक्ताम्बरधराय छागवाहनाय रां रीं रूं रः बलिं गृहाण गृहाण स्वाहा ॥ ततो घृत-तिलादिकं जुहुयात् ॥ होममन्त्रः—

ॐ रां ब्रह्मणी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१॥	ॐ रां भद्रकाली	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१४॥
ॐ रां क्रीमारी	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२॥	ॐ रा दुर्गा	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१५॥
ॐ रां वाराही	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥३॥	ॐ रा अम्बिका	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१६॥
ॐ रा शङ्करिणी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥४॥	ॐ रां कलिता	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१७॥
ॐ रां इन्द्राणी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥५॥	ॐ रां गौरी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१८॥
ॐ रां कङ्काली	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥६॥	ॐ रां सुमङ्गला	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१९॥
ॐ रां कराली	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥७॥	ॐ रां रोहिणी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२०॥
ॐ रां काली	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥८॥	ॐ रां कपिला	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२१॥
ॐ रां महाकाली	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥९॥	ॐ रां शूलकटा	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२२॥
ॐ रां चामुण्डा	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१०॥	ॐ रां कुण्डलिनी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२३॥
ॐ रां ज्वालाशुक्ली	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥११॥	ॐ रां त्रिपुरा	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२४॥
ॐ रां कामाख्या	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१२॥	ॐ रां कुरुकुला	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२५॥
ॐ रां कापालिनी	संतर्पितास्तु	स्वाहा	॥१३॥	ॐ रा भैरवी	सतर्पितास्तु	स्वाहा	॥२६॥

ॐ रां भद्रा संतर्पितास्तु स्वाहा ॥२७॥
 ॐ रां चन्द्रावती संतर्पितास्तु स्वाहा ॥२८॥
 ॐ रां नारसिंही संतर्पितास्तु स्वाहा ॥२९॥
 ॐ रां निरञ्जना संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३०॥
 ॐ रां हेमकान्ती संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३१॥
 ॐ रां प्रेतासनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३२॥
 ॐ रां ईश्वरी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३३॥
 ॐ रां माहेश्वरी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३४॥
 ॐ रां वैष्णवी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३५॥
 ॐ रां वैनायकी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३६॥
 ॐ रां यमघण्टा संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३७॥
 ॐ रां हरसिद्धिः संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३८॥
 ॐ रां सरस्वती संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३९॥

ॐ रां तोतला संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४०॥
 ॐ रां चण्डी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४१॥
 ॐ रां शङ्खिनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४२॥
 ॐ रां पद्मिनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४३॥
 ॐ रां चित्रिणी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४४॥
 ॐ रां शाक्तीनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४५॥
 ॐ रां नारायणी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४६॥
 ॐ रां पलादिनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४७॥
 ॐ रां यमगिनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४८॥
 ॐ रां सूर्यपुत्री संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४९॥
 ॐ रां शीतला संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५०॥
 ॐ रां कृष्णपासा संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५१॥
 ॐ रां रक्ताक्षी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५२॥

ॐ रां काक्षरात्री संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५३॥
 ॐ रां आकाशी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५४॥
 ॐ रां सृष्टिनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५५॥
 ॐ रां जया संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५६॥
 ॐ रा विजया संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५७॥
 ॐ रां धूम्रगर्णी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५८॥

— ५२ वीर —

ॐ रां क्षेत्रपालः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥
 ॐ रां कपिलः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२॥
 ॐ रां बटुक संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३॥
 ॐ रा नारसिंह संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४॥
 ॐ रा गोपाल संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५॥
 ॐ रा भैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥६॥

ॐ रां वेगेश्वरी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५९॥
 ॐ रां कात्यायनी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६०॥
 ॐ रां अग्निहोत्री संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६१॥
 ॐ रां चक्रेश्वरी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६२॥
 ॐ रा महाश्विक्का संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६३॥
 ॐ रां ईश्वरा संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६४॥

ॐ रां गरुड संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥७॥
 ॐ रां रक्तसुवर्ण संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥८॥
 ॐ रां देवसेन संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥९॥
 ॐ रां रुद्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१०॥
 ॐ रां बरुणः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥११॥
 ॐ रा भद्र संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१२॥

ॐ रां वज्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥११॥
 ॐ रां वज्रजंघः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१४॥
 ॐ रां स्कन्दः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१५॥
 ॐ रां कुरुः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१६॥
 ॐ रां प्रियंकरः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१७॥
 ॐ रां प्रियमित्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१८॥
 ॐ रां वह्निः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१९॥
 ॐ रां कंदर्पः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२०॥
 ॐ रां हंसः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२१॥
 ॐ रां एकजंघः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२२॥
 ॐ रां घण्टापथः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२३॥
 ॐ रां दजकः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२४॥
 ॐ रां कालः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२५॥

ॐ रां महाकाळः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२६॥
 ॐ रां मेघनादः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२७॥
 ॐ रां भीमः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२८॥
 ॐ रां महाभीमः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२९॥
 ॐ रां तुंगभद्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३०॥
 ॐ रां विद्याधरः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३१॥
 ॐ रां वसुमित्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३२॥
 ॐ रां विश्वसेनः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३३॥
 ॐ रां नागः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३४॥
 ॐ रां नागहस्तः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३५॥
 ॐ रां प्रद्युम्नः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३६॥
 ॐ रां कम्पिल्लः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३७॥
 ॐ रां नकुलः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३८॥

ॐ रां आह्लादः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१९॥
 ॐ रां त्रिमुल सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४०॥
 ॐ रां पिशाच सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४१॥
 ॐ रा भूतमैत्रव संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४२॥
 ॐ रां महापिशाच सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४३॥
 ॐ रां कालमुल सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४४॥
 ॐ रा शुनक सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४५॥

ॐ रा रोहिणी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१॥
 ॐ रां प्रज्ञप्ती संतर्पितास्तु स्वाहा ॥२॥
 ॐ रां वज्रशृङ्खला संतर्पितास्तु स्वाहा ॥३॥
 ॐ रां वज्राङ्कुशी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥४॥

— १६ विद्यादेवी —

ॐ रां अस्थिमुल संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४६॥
 ॐ रां रेतोबेधः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४७॥
 ॐ रां स्मशानचार सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४८॥
 ॐ रां केलिकक संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४९॥
 ॐ रां भृंग संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५०॥
 ॐ रां कण्टकः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५१॥
 ॐ रां बिभीषणः सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५२॥

ॐ रां अप्रतिचक्रा संतर्पितास्तु स्वाहा ॥५॥
 ॐ रां पुरुषदत्ता संतर्पितास्तु स्वाहा ॥६॥
 ॐ रां काली संतर्पितास्तु स्वाहा ॥७॥
 ॐ रां महाकाली संतर्पितास्तु स्वाहा ॥८॥

ॐ रां गौरी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥९॥
 ॐ रां गान्धारी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१०॥
 ॐ रां महाज्वाला संतर्पितास्तु स्वाहा ॥११॥
 ॐ रां मानवी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१२॥

—: ८ भैरव :—

ॐ रां भैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥
 ॐ रां महाभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२॥
 ॐ रां चण्डभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३॥
 ॐ रां रुद्रभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४॥

—: ९ नवग्रह .—

ॐ रां आदित्यः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥
 ॐ रां चन्द्रः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२॥

ॐ रां वैरोट्या संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१३॥
 ॐ रां अञ्जुता संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१४॥
 ॐ रां मानसी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१५॥
 ॐ रां महामानसी संतर्पितास्तु स्वाहा ॥१६॥

ॐ रां कपालभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५॥
 ॐ रां आनन्दभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥६॥
 ॐ रां कङ्कालभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥७॥
 ॐ रां भैरवभैरवः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥८॥

ॐ रां मङ्गलः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥
 ॐ रां बुधः संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४॥

ॐ रां गुरु	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५॥	ॐ रां राहु	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥८॥
ॐ रां शुक्र	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥६॥	ॐ रां केतु	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥९॥
ॐ रां शनैश्वर	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥७॥		
— १० दिक्पाल —			
ॐ रां इन्द्र	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥	ॐ रां वायुः	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥६॥
ॐ रां अग्नि	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२॥	ॐ रां कुबेरः	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥७॥
ॐ रां यम	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३॥	ॐ रां ईशान	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥८॥
ॐ रां निर्ऋतिः	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४॥	ॐ रां नागा	सतर्पिता सन्तु स्वाहा ॥९॥
ॐ रां वरुण	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५॥	ॐ रां ब्रह्मा	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१०॥
—			
ॐ रां गणपति	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥	ॐ रां पुरंदेवता	सतर्पिताऽस्तु स्वाहा ॥
ॐ रां कार्तिकेय	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥	ॐ रां चतुर्णिकायदेवा	संतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥
ॐ रां क्षेत्रपाल	संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥	ॐ रां घण्टाकर्णमहावीर	सतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥

(१०८ अष्टोत्तरशतकृत्य आहूति देया)

पूर्णाहुतिमन्त्रः—ॐ ह्रीं श्रीं श्रीं एकाक्षरीमहामाया आद्यशक्तिहींकाररूपा पूर्णाहुतिं गृहाण गृहाण संतुष्टा भव भव स्वाहा ॥ 'स्वाहा' इत्युत्त्वा शुष्क-नालिकेरं घृतेन सह जुहुयात् ॥

॥ इति पूर्णाहुतिमन्त्रः ॥

आशीर्वाद-श्लोकः—

सौभाग्यं भाग्यमग्रं किल विमलकुले संभवथापि संपत्, लक्ष्मीरारोग्यसंगे सखिसुतदयिताबन्धुवर्गप्रवृद्धिः ।
सर्वस्तात् सारकल्पद्रुमजिनचरणेन्दीवरोद्यत्प्रसादात्, सौख्यं स्वर्गापवर्गमभवमपि जयो रम्यमैश्वर्यमाशु ॥ १ ॥

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं, मन्त्रहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देवाः, क्षमन्तु परमेश्वराः ॥ १ ॥
आवाहनं न जानामि, न जानामि विसर्जनम् । पूजां चैव न जानामि, त्वमेव शरणं मम ॥ २ ॥

॥ इति होम-विधिः ॥

॥ बृहत्स्नात्रविधिः ॥* ।

एव होम विधाय बृहत्स्नात्रविधिं कुर्यात् तद्यथा— तत्रादौ श्रीजिनविम्बस्य पंचामृतस्नात्रं कुर्वीत । तद्विधियथा—पुण्याञ्जलिं करे गृहीत्वा—

पूर्वं जन्मनि मेरुभृश्रगिखरे सर्वैः सुराधीश्वरैः-राज्योद्भृतिमहे महद्दिसहितै पूँऽमिपिक्ता जिना ।
तामेवानुकृतिं विधाय हृदये मक्तिमकर्षान्निताः, कुर्म स्वस्वगुणानुसारवशतो विम्बाभिपेकोत्सवम् ॥१॥

इति पुण्याञ्जलिक्षेप । पुनः पुण्याञ्जलिं गृहीत्वा—

मृत्कुमाः कळयन्तु रत्नघटितां पीठं पुनर्मेस्ता-मानीतानि जळानि सप्तजळधिक्षीराज्यदध्यात्मताम् ।
विग्मं पारगतन्वमत्र सकळः संघ सुराधीशतां, येन स्यादयमुत्तम सुविहित स्नात्राभिषेकोत्सवः ॥२॥

इति पुण्याञ्जलिक्षेपः । पुन पुण्याञ्जलिं गृहीत्वा—

आत्मशक्तिसमानीतैः सत्यं चामृतवस्तुभिः । तद्वार्धिकल्पनां कृत्वा स्नपयामि जिनेश्वरम् ॥३॥

इति पुण्याञ्जलिक्षेप । तत क्षीरभृतं कळशं गृहीत्वा—

भगवन्मनोगुणयशोज्जुकारि-दुग्धान्धित समानीतम् । दुग्धं विदग्धहृदय पुनातु दत्त जिनस्नात्रे ॥१॥

* बृहत्स्नात्रविधेरादौ यदि समयो भवेत्तर्हि पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जल्यत्मको विधि करणीयः । तद्विधि परिशिष्टे इत्त ।

इति क्षीरस्नात्रम् । ततो दधिभृतं कलशं गृहीत्वा—
दधिमुखमहीध्रवर्णं दधिसागरतः समाहृतं भक्त्या । दधि विदधातु शुभविधिं दधिसारपुरस्कृतं जिनस्नात्रे ॥२॥
इति दधिस्नात्रम् । ततो घृतभृतं कुम्भं गृहीत्वा—
स्निग्धं मृदु पुष्टिकरं जीवनमतिशीतलं सदाभिख्यम् । जिनमतवद्घृतमेतत् पुनातु लभं जिनस्नात्रे ॥३॥
इति घृतस्नात्रम् । पुनरिक्षुभृतं कलशं गृहीत्वा—
मधुरिमधुरिविद्युरित-सुधाधाराधार आत्मगुणवृत्त्या । शिक्षयतादिक्षुरसो विचक्षणौघं जिनस्नात्रे ॥४॥
इति इक्षुरसस्नात्रम् । ततः शुद्धजलभृतं कलशं गृहीत्वा—
जीवनममृतं प्राणदमकलुषितमदोषमस्तसर्वरुजम् । जलममलमस्तु तीर्थाधिनाथविभ्रानुगे स्नात्रे ॥५॥
इति जलस्नात्रम् । इति पञ्चामृतस्नात्रम् । पुनः सहस्रमूलमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—
विघ्नसहस्रोपशमनं सहस्रनेत्रप्रभावसद्भावम् । दलयतु सहस्रमूलं शत्रुसहस्रं जिनस्नात्रे ॥१॥
ततः शतमूलमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—
शतमर्त्यसमानीतं शतमूलं शतगुणं शतारुखं च । शतसंख्यं वाञ्छितमिह जिनाभिवेके सपदि कुरुताव ॥१॥
अनेन शतमूलस्नात्रम् । ततः सर्वैषधिमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—

सवप्त्यहर सवसमीहितकर विजितसर्वम् । सर्वैपधिभंहलमिह जिनाभिपेके शुभ ददताम् ॥१॥

अनेन सर्वैपधिस्नात्रम् । ततो धूप गृहीत्वा—

ऊर्वाधोभूमिवासित्रिदशदशदशुस्रुतक्ष्मास्पृशां घ्राणहर्षदि, श्रौटिश्राप्तकर्पः क्षितिरुहरसज क्षीणपापावगाह ।
धूपोऽकूपारकल्पः प्रमनमृतिजराकष्टविस्पष्टुष्टु—स्फूर्जसंसारपाराधिगममतिधियां विभ्रभर्तुं करोतु ॥२॥

अनेन धूपोत्क्षेपणम् । ततः शक्रस्तत्रपाठ । ततो यथाशक्त्या स्वर्ण-रूप्य-ताम्र-द्विकयोग-रीति-मृण्मय-कलश-
समारचनम् । ते च कलशा स्यपनक्रोपरि स्थाप्यन्ते । ततो यथाशक्ति स्नात्रसख्यया अष्टोत्तरशत-चतु षष्टि-
पचत्रिंशति-षोडश-अष्ट-पच-चतुस्त्रि-द्वि-एक-संख्याः ते च चन्दनागरु-कर्पूर-कस्तूरी-कुङ्कुमैः स्वस्तिककरणैश्चतु-
र्दिक्षु पूज्यन्ते । तत्क्रण्ठेषु पुष्पमालामिर्विभूषणम् । ततस्ते कलशा सर्वतीर्थार्थिहतेन पूर्वोक्तजलमंत्रपूतेन चन्दनागरु-
कस्तूरीकर्पूरकुङ्कुममिश्रितेन पाटलादिपुष्पाधिवासितेन निर्मलजलेन पूरणीया । ततस्तेन निजनिजपरिकरयुता
स्नात्रकरा. पूर्वोक्तवेशभृतो जिनोपवीतोचारासङ्गयुजो बद्धबन्धिमलाः कृतस्नात्रा द्वादशतिलक्रांकिता परमेष्ठिमन्त्रं
पठित्वा तान् कलशान् स्वस्मरकरयोग्यं कुर्वन्ति । ततस्तेऽपरे च श्राद्धा. स्वस्वाभ्यासानुसारेण जिनस्तुतिपट्पद्दर-
हास्तोत्रादि परिवर्चयन्ति । पूर्वकविकृतानि जिनाभिषेकक्राव्यानि पठन्ति । तत —

नमो अरिहताणं, नमोऽर्हदसिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ।

पूर्वं जन्मनि विभ्वभर्तुरधिकं सम्यत्त्वभक्तिस्पृशः, स्रुतेः कर्म समीरवारिदमुखं काष्ठाकुमार्यो व्यधुः ।
तत्कालं तविषेश्वरस्य निविडं सिंहासने प्रोचतं, वातोद्घृतसमुद्घुरध्वजपटपरुषां स्थितिं व्यानशे ॥१॥
क्षोभात्तत्र सुरेश्वरः प्रसृमरक्रोधक्रमाक्रान्तधीः, कृत्वालक्तकसिक्तकूर्मसदृशं चक्षुःसहस्रं दधौ ।
वज्रं च स्मरणागतं करगतं कुर्वन् प्रयुक्तावधि, ज्ञानातीर्थकरस्य जन्म भुवने भद्रंकरं ज्ञातवान् ॥२॥
नम नम इति शब्दं ख्यापयंस्तीर्थनाथं, स झटिति नमति स्म प्रौढसम्यत्त्वभक्तिः ।
तदनु दिवि विमाने सा सुघोषारुख्यदंढाः सुररिपुमदमोघा घातिशब्दं चकार ॥३॥
द्वात्रिंशच्छभविमानमंडले तत्समा महादंढाः । ननदुः सुदुःप्रधर्षा हर्षोत्कर्षं वितन्वन्त्यः ॥४॥

तस्मान्निश्चित्य विश्वाधिपतिजनुरथो निर्जरेन्द्रः स्वकल्पान्,

कल्पेन्द्रान् व्यन्तरेन्द्रानपि भवनपतींस्तारकेन्द्रान् समस्तान् ।

आह्वायाह्वाय तेषां स्वमुखभवगिराख्याय सर्वं स्वरूपं.

श्रीमत्कार्तस्वराद्रेः शिरसि परिकरालंकृतान् प्राहिणोच ॥ ५ ॥

ततः स्वयं शक्रसुराधिनाथः प्रविश्य तीर्थङ्करजन्मगेहम् ।

परिच्छदैः सार्द्धमथो जिनाम्नां प्रस्वापयामास बरिष्ठविद्यः ॥ ६ ॥

कृत्वा पञ्चमपूंपि विष्टपपतिः सधारणं हस्तयो-दउत्रस्योद्धनं च चागरयुगमोद्भासनाचालनम् ।
वज्रेणापि धृतेन नचैनमिधिं निर्वाणदातुः पुरो, रूपे पञ्चभिरेवष्टुसुक्रमना माचीनवर्दिव्यंवात् ॥७॥
सामानिकाङ्गारक्षरेवं परिवारित सुराधीश । निम्नत् त्रिभुवननाथं माप सुराद्रिं सुरगणाढ्यम् ॥८॥
तत्रेन्द्रास्त्रिदशास्तर परिहृता विश्वेशितु संमुख, मंक्षत्रागत्य नमस्कृति व्यधुरलं स्वालकृतिभ्राजिता ।
आनन्दाशनृतुस्तथा सुरगिरिस्तुट्ट्यद्भिराभास्वरै, शृङ्गैः काञ्चनदानकर्मनिरतो भाति स्म भक्त्या यथा ॥९॥
अतिपांडुकरलाया महाशिलाया शशांकधवलाया । पृष्ठे शशिमणिरचितं पीठमधुदेवगणवृषभा ॥१०॥
तत्राघायोत्सङ्गे ईशानसुरेश्वरो जिनाधीशम् । पद्मासनोपविष्टो निचिढां भक्तिं दधी मनसि ॥११॥
इन्द्रादिष्टास्तत आभियोगिका कळशगणमथानिन्युः । वेदरसखवसुसंख्य मणिरजतसुवर्णमृद्वचितम् ॥१२॥
कुंभाश्च ते योजनमात्रवक्त्रा आपाम औनत्यमर्थेषु चैवम् ।

दशाष्टवार्शकरयोजनानि द्वित्र्येरुधातुमतिपंगर्मा ॥ १३ ॥
नीरै संवसरित्तडागजळधिपह्यान्यनीराशया-नीतैः सुन्दरगन्धगर्भिततरै स्वच्छैरलं शीतलै ।
भृत्यैर्देवपतेर्मणिमयमहापीठस्थिता' पूरिता, कुंभास्ते कुसुमस्रजां सद्युदैये कठेषु संभाविताः ॥१४॥
पूर्वमच्युतपतिजिनेश्चितु स्नात्रकर्म विधिवद् व्यधानमहत् ।

तेर्महाकळशवारिभिर्घने प्रोष्ठसन्मलयगन्धारिभि ॥ १५ ॥

श्री खरतगच्छीय ज्ञान मन्दिर, जयपुर

चतुर्विंशत्युत्थ-धाराष्ट्रकमुदंचयन् । सौधमीधिपतिः स्नात्रं विश्वभस्तरपूरयत् ॥ १६ ॥

शेषं क्रमेण तदनन्तरमिन्द्रवृन्दं कल्पासुरक्षवननाथमुखं व्यधत् ।

स्नात्रं जिनस्य कलशैः कलितपयोदं पावारवेषविनिवारितसर्वपापम् ॥ १७ ॥

तस्मिन् क्षणे बहुलवादितागीतनृत्य-गर्भं महं च सुमनोऽध्वरसो व्यधुस्तम् ।

येनादधे स्फुटसदाविनिविष्टयोग-स्तीर्थकरोऽपि हृदये परमाणुचित्तम् ॥ १८ ॥

मेरुशृंगे च यत्स्नात्रं, जगद्भर्तुः सुरैः कृतम् । बभूव तदिहास्वेत-दस्मत्करनिषेकतः ॥ १९ ॥

इति पठित्वा सर्वैः स्नात्रकरैः समकालं जिनविम्बे कलशाधिषेकः करणीयः । एवमष्टोत्तरशतादिवारान् पुनः पुनरन्तिसं श्लोकं पठित्वा जिनस्नात्रं करणीयम् । एवं स्नात्रविधौ निर्वर्तिते कोमलैर्धूपचूर्णवासितैर्वैज्जिनिविम्बं मार्जयेत् । ततः कस्तूरिका-कुङ्कुम-कर्पूर-श्रीखंडादिविलेपनं गृहीत्वा—

कस्तूरिकाकुङ्कुमरोहणद्रुः कर्पूरककोलविशिष्टगन्धम् । विलेपनं तीर्थपतेः शरीरे करोतु सङ्घस्य सदा विष्टुद्धिम् ॥१॥

तुराषाट् स्नात्रपर्यन्ते विद्धे यद्विलेपनम् । जिनेश्वरस्य तद्भूया-दत्र विम्बेऽस्मदादत्तम् ॥२॥

अनेन वृत्तद्वयेन विलेपनं विम्बस्य । ततः पुष्पमालादि गृहीत्वा—

मालतीविचक्रिजोऽश्वलमल्लीकुन्दपाटलसुवर्णसुमैश्च । केतकैर्विरचिता जिनपूजा मङ्गलानि सकलानि विदध्यात् ॥१॥

घण्टाकर्ण
प्रतिष्ठाविधिः

॥ ७० ॥

बृहत्सनात्र-
विधिः

॥ ७० ॥

स्नात कृत्वा सुराधीशै-जिनाधीशस्य वर्ष्मणि । यत्पुष्पारोपण चक्रे तदस्त्वस्मत्करैरिह ॥२॥
इति वृत्तद्वयेन विम्बे पुष्पमालादिपूजा । ततो मुकुटकुडव्हादादिभूषणानि गृहीत्वा—
केयूरहारकटकै पटुभि क्रिरीटै सत्कुडलैर्मणिमयीभिरथोषिकामिः ।

विम्बं जगत्त्रयपतेरिह भूषयित्वा पाषोषय सकृच्चमेव निकृन्तयाम ॥१॥
या भूषा त्रिदशाधीशै स्नात्रान्ते मेरुमस्तके । कृता जिनस्य सात्रास्तु भविक्रैर्भूषणान्विता ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विम्बस्य भूषणपरिधानम् । तत फलानि गृहीत्वा—

सत्वात्किरफळपूरसालजम्बू-द्राक्षापरुषकसुदाटिमनागरङ्गैः ।

वातामपूगकदलीफळजमघुल्यै श्रेष्ठै फलैर्जिनपतिं परिपूजयामः ॥१॥

यत्कृतं स्नात्रपर्यन्ते सुरेन्द्रैः फळढौकनम् । तदिहास्मत्करादस्तु यथासम्पत्तिनिर्मितम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विम्बाग्रे फळढौकनम् । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा—

अखदिताशतै पूजा या कृता हरिणाहंत' । सास्तु भव्यकरांभोजै-रत्र विम्बे विनिर्मिता ॥१॥

इति वृत्तेनः विम्बाग्रेऽक्षतढौकनम् । ततो जळभृतकळशं गृहीत्वा—

निर्झरनदीपयोनिधि-चापीकृपादित समानीतम् । सलिल जिनपूजाया-महाय निहन्तु भवदाहम् ॥१॥

मेरुशृङ्गे जगद्भुक्तुः सुरेन्द्रैर्यज्जलार्चनम् । विहितं तद्विद्वि श्रौढि-मातनोत्वस्मदाहृतम् ॥२॥
इति वृत्तद्वयेन विम्बाग्रे जलकलशढौकनम् । ततो धूपं गृहीत्वा—
कर्पूरगरुचन्दनादिभिरलं कस्तूरिकाभिश्चितैः । सिद्धाञ्चैः सुसुगन्धिभिर्वहुतरैर्धूपैः कृशानुदगतैः ।
पातालक्षितिगोनिवासिमरुतां संप्रीणकैरुत्तमैर्धूमाम्क्रान्तनभस्तलैर्जिनपतिं संपूजयामोऽयुना ॥१॥
या धूपपूजा देवेन्द्रैः स्नात्रानन्तरमादधे । जिनेन्द्रस्यास्मदुत्कर्षा-दस्तु स्नात्रमहोत्सवे ॥२॥
इति वृत्तद्वयेन धूपोत्क्षेपणम् । ततो दीपं गृहीत्वा—
अन्तर्ज्योतिर्द्योतितो यस्य कायो यत्संस्मृत्या ज्योतिरुत्कर्षमेति ।

तस्याभ्यासे निर्मितं दीपदानं लोकाचारव्यापनाय प्रभाति ॥१॥
या दीपमाला देवेन्द्रैः सुमेरी स्वामिनः कृता । स्नात्रान्तर्गतमस्माकं विनिहन्तु तमोभरम् ॥२॥
इति वृत्तद्वयेन दीपदानम् । ततो नैवेद्यं गृहीत्वा—
ओदनैर्विविधैः शकैः पक्वान्भिः पद्मसन्वितैः । नैवेद्यैः सर्वसिद्ध्यर्थं जायतां जिनपूजनम् ॥१॥
इति नैवेद्यढौकनम् । ततो गोधूमादिसर्वधान्यं गृहीत्वा—
गोधूमतन्दुलतिलैर्हरिमन्थकैश्च सुद्गाढक्रीयवककायमकुष्टकैश्च ।
कुलमापनछत्रचीनकदेवधान्यैर्मन्थैः कृता जिनपुरः फलदोपदास्तु ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्वथान्यढौकनम् । तत सर्वेपवार गृहीत्वा—
शुद्धीकणामरिचरामवजीरथान्य-श्यामासुराप्रभृतिभि षडुत्सवारै ।

सढौकनं जिनापुरो मनुजैर्विधोय-मान मनासि यशसा विमलीकरोतु ॥ १ ॥

इति जिनाग्रे सर्वेसत्वारढौकनम् । तत सर्वैपधि गृहीत्वा—

उशीखटिकाशिरोज्ज्वलनचव्यधात्रीफलै-वंढासल्लिवत्सकैर्यनविभारवीवासकै ।

वचावरविदारिकाभिशिशताह्वयाचन्दनै, म्रियगुतगरैर्जिनेश्वरपुरोऽस्तु मे ढौकनम् ॥ १ ॥

इति जिनाग्रे सर्वैपधिढौकनम् । ततस्ताम्वलं गृहीत्वा—

सुगन्धवह्नीछदने सिताभ्र-कस्तूरिकैलासुरगुण्यमिश्रै ।

सजातिकौशै सममेव चूर्णै-स्ताम्वृच्छमेवं तु कृतं जिनाग्रे ॥ १ ॥

इति जिनाग्रे ताम्वृच्छढौकनम् । ततो वस्त्र गृहीत्वा—

सुमेरुशृंगे सुरलोकनाय स्नात्रात्रमाने भविलिष्य गन्धैः ।

जिनेश्वर वस्त्रचैरनेकै-राच्छादयामास निपक्तमक्ति. ॥ १ ॥

ततस्तदनुकारेण साम्प्रत थादुद्भवा । कुर्वन्ति वसने पूजां त्रैलोक्यस्वापिनोऽप्रत ॥ २ ॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्यस्य वस्त्रपूजा । तत सुमर्णरूप्यमुद्रा गृहीत्वा—

सुवर्णमुद्रामणिभिः कृतास्तु पूजा जिनस्य स्नपनावसाने ।

अनुष्ठिता पूर्वसुराधिनाथैः सुमेरुशृंगे धृतभावशुद्धैः ॥ १ ॥
अनेन वृत्तेन सुवर्णरूप्यटङ्कमुद्रामणिभिविम्बस्याङ्गपूजा । ततो जिनविम्बाग्रतो विस्तीर्णश्रीपर्णिपीठं अन्यो-
त्तमकाष्ठपीठं वा न्यस्य भूमिं वा शुद्धगोमयेन समारचय्य पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

मङ्गलं श्रीमदहन्तो, मङ्गलं जिनशासनम् । मङ्गलं सकलः सङ्गो, मङ्गलं पूजका अभी ॥ १ ॥

इति पीठोपरि समारचितभूमौ वा पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो दर्पणालेखनसामग्रीं गृहीत्वा—

आत्मालोकविधौ जनोऽपि सकलस्तीव्रं तपो दुश्चरं, दानं ब्रह्म परोपकारकरणं कुर्वन् परिस्फूर्जति ।
सोऽयं यत्र सुखेन राजति स वै तीर्थीधिपस्याग्रतो, निर्मेयः परमार्थवृत्तिविदुरैः संज्ञानिभिर्द्वेषणम् ॥ १ ॥
अनेन वृत्तेन चन्दनमयं वा स्वर्णरूप्ययवमयं वा तन्दुलमयं वा जिनविम्बाग्रे दर्पणं लिखेत् । ततो
भद्रासनालेखनम्—

जिनेन्द्रपादैः परिपूज्य पुष्टै-रतिप्रभावैरपि सन्निकृष्टम् ।

भद्रासनं भद्रकरं जिनेन्द्र-पुरो लिखेन्मङ्गलसत्प्रयोगम् ॥ २ ॥

पूर्ववत् भद्रासनं लिखेत् । अथ वर्द्धमानसंपुटलेखनवृत्तम्—

पुण्य यथा समुदय प्रभृता महत्त्वं सौभाग्यघीविनयशर्ममनोरथाश्च ।

वर्द्धन्त एव जिननायक ते प्रसादात् तद्दर्द्रमानयुगसंपुटमादधान ॥ ३ ॥

वर्द्धमानयुगसंपुट लिखेत् । पुन पूर्णकलशालेखनम्—

विश्वप्रये च स्वकुले जिनेशो व्याख्यायते श्रीकलशायमान ।

अतोऽत्र पूर्णकलश लिखित्वा जिनाचंनार्कर्म कृतार्थयाम ॥ ४ ॥

पूर्णकलशं लिखेत् । अथ श्रीवत्सलेखनम्—

अन्तः परम ज्ञान यद् भाति जिनाधिनाथहृदयस्य । तच्छ्रीवत्सव्याजात् प्रकटीभूतं बहिर्वन्दे ॥ ५ ॥

श्रीवत्स लिखेत् । अथ मत्स्ययुगमलेखनम्—

त्वद्दृश्यपञ्चशरकेतनभाववल्गुतं कर्तुं युष्ठा शुवननाथ निजापराधम् ।

सेवा तनोति पुरतस्तव मीनयुगं श्राद्धे पुरो विलिखितोरुनिजांगयुक्त्या ॥ ६ ॥

मत्स्ययुगं लिखेत् । अथ स्वस्तिकलेखनम्—

स्वस्तिश्रीभृगगननागविष्टे-धृदित जिनवरोदयेक्षणात् ।

स्वस्तिकं तद्रजुमानतो जिनवरस्याग्रतो बुधजनैर्विलिख्यते ॥ ७ ॥

स्वस्तिकं लिखेत् । अथ नन्द्यावर्तलेखनम्—

त्वत्सेवकानां जिननाथ दिक्षु सर्वासु सर्वे निधयः स्फुरन्ति ।

अतश्चतुर्धा नवकोणनन्द्या-वर्तः सतां वर्त्तयतां सुखानि ॥ ८ ॥

नन्द्यावर्त्तं लिखेत् । ततोऽष्टमङ्गलानि गन्ध-पुष्प-फल-पक्वान्नादिभिः पूजयेत् । ततः पुष्पमालां गृहीत्वा—

दर्पणभद्रासनवर्द्धमान-पूर्णघटमत्स्ययुग्मैश्च । नन्द्यावर्त्तेश्रीवत्सविस्फुटस्वस्तिकैर्जिनार्चास्तु ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन जिनविम्बोपरि पुष्पमालां न्यसेत् । तदनन्तरं पुष्पं गृहीत्वा—

देवेन्द्रैः कनकाद्रिमूर्धनि जिनस्नानेन गन्धार्पणं, पुष्पैर्भूषणवस्त्रमङ्गलगणैः संभूज्य मातुः पुनः ।

आनीयान्यत एवमत्र भविका विम्बं जगत्स्वामिन-स्तत्कृत्यानि समाप्य कल्पितमत-संभ्रापयत्यास्पदम् ॥ १ ॥

अनेन विम्बं स्नपनपीठादुत्थाप्य यथास्थानं स्थापयेत् । ततः—

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मन्त्रहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देव क्षमस्व परमेश्वर ॥ १ ॥

आह्वानं नैव जानामि न जानामि विसर्जनम् । पूजाविधिं न जानामि प्रसीद परमेश्वर ॥ २ ॥

इति पुष्पारोपणम् । तदनन्तरं पूर्वरीत्या आरात्रिकमाङ्गलिकादिकर्मकरणं पूजाकर्मवत् । तदनन्तरं चैत्यवन्दनं

साधुवन्दनं एवं विधिना स्नानविधिं विधाय तदनन्तरं स्नानोदकं सर्वं गृहीत्वा—

—एव बृहत्स्नात्रविधिं विधाय तदनन्तरं स्नात्रकाराः स्नात्रोदकं गृहीत्वा तत्स्नात्रोदकेन कळशचतुष्टयेन घण्टाकर्ण-
मूर्तिं त्रिकृतः स्नपयेत् । चतुःस्नात्रोदककलशान् गृहीत्वा—

पयो दधि घृत चैव, इक्षुरसादिमिश्रितम् । स्नात्रोदकं समानीतं, देवेश प्रतिगृह्यताम् ॥ १ ॥

ॐ भूर्भुव स्व घण्टाकर्णमहावीरदेवाय स्नात्रोदकं समर्पयामि स्वाहा । ततस्तीर्थोदकं गृहीत्वा—
तीर्थोदकं मयानीत, निर्मलं जीवनप्रदम् । तुभ्यं ददामि देवेश । स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥ १ ॥

ॐ भूर्भुव स्वः घण्टाकर्णमहावीरदेवाय तीर्थोदकं समर्पयामि स्वाहा । एव तीर्थोदकामिषेकं कृत्वा निर्मल-
वत्त्रेण घण्टाकर्णदेवमूर्तिं सम्यक् प्रभृज्य ततो कस्तूरी-केशर-रक्तचन्दनागरुमिश्रितं विलेपनं गृहीत्वा—

कस्तूरी केशरं दिव्यं, चन्दनागरुचतुस्रम् । विलेपनं मन्त्रं पूतं, गृहाण परमेश्वर ॥ १ ॥

ॐ भूर्भुव स्व घण्टाकर्णमहावीरदेवाय विलेपनं समर्पयामि स्वाहा ॥ एवं मन्त्रं पठित्वा घण्टाकर्णमूर्तिं
विलेपनं कुर्वीत ।

—नववतिष्ठिते विम्बे, प्रतिष्ठास्वखिलास्वपि । शान्तिके पौष्टिके चैव, पर्वसु प्रौढकर्मसु ॥ १ ॥

तीर्थं नव्यासु यात्रासु, मापे विम्बे नवेऽपि च । बृहत्स्नात्रविधियर्थोऽप्यत्र कर्मणि ॥ २ ॥

इति बृहत्स्नात्रविधुपयोग (आचारदिनकर पृ० १९८)

अत्र पूर्वमेव वेदिकामध्ये सुगते पञ्चरत्नपोद्दलिकां सपादरूप्यकं च मूर्तिनिवेशसमये न्यसेत् । ततः स्नात्र-
कारा दशसु दिक्षु बलिप्रक्षेपणं कुर्युः । तत आचार्यो लग्नसमये वेदिकोपरि घण्टाकर्णमूर्तिं संस्थाप्य घण्टाकर्ण-
मूर्त्युपरि प्रतिष्ठामन्त्रेण त्रिवीसक्षेपं कुर्यात् । प्रतिष्ठामन्त्रो यथा—

ॐ ह्रीं श्रीं वलीं षष्टं कुरु कुरु, तुरु तुरु, कुलु कुलु, चुरु चुरु, चुलु चुलु, चिरि चिरि, चिलि चिलि,
किरि किरि, किलि किलि, हर हर, सर सर, हूं सर्वदेवभ्यो नमः । व्यन्तरनिकायमध्यगत यक्षजातीय
द्वापञ्चाशत्संख्यवीरान्तर्गत वीरपदविभूषित श्रीजिनप्रणीतधर्मतानां साधु-साध्वी-श्रावक-श्राविकाणां सर्वव्याधि-विस्फो-
टकादिमहाभयवातपित्तकफोद्भवदोषराजभयकर्णेजपोपद्रवशाकिनोभूतवेताळराक्षसादिकृतोत्पाददोष---अकालमरणसर्पा-
दिभयवह्निचौरभयप्रभृतिसर्वदोषप्रणाशनसमर्थ सर्वप्रकारेणोपशमशान्तिकारक सायुध सपस्विार श्रीघण्टाकर्णमहावीर इह
मूर्तिस्थापनायाप्त अवतर अवतर, तिष्ठ तिष्ठ, चिरं पूजकृत्वां पूजां गुहाण गुहाण स्वाहा ॥ इति प्रतिष्ठामन्त्रः ॥

[आचार-दिनकर पृ० सं० २१४]

ततो गन्ध-पुष्प-धूप-दीपाक्षत-नैवेद्य-दानपूर्वं पूजयेत् । अङ्गरचनां च कुर्यात्* ।

यस्मिन् दिने घण्टाकर्णमहावीरदेवप्रतिष्ठा क्रियते, तस्मिन् दिने रात्रिमध्यभागे (१२ वागे) मृत्तिकापात्रमध्ये

* अत्र आचार्यश्री-बुद्धिसागरसूरिकृत-घण्टाकर्णमहावीरदेवपूजां पाठयेत् ।

लपनश्री-वटक-जलभृतकुम्भ-दीपान् घण्टारुर्णमूर्तिसमक्षं स्थापयेत् अन्यपात्राणां मध्ये तानि वस्तूनि गृहीत्वा राज-
मार्गे चतुष्पये ' ॐ पुरदेवाय नमः ' इत्युत्त्वा स्नात्रकारैर्मोचनीयानि ।

॥ इति घण्टारुर्णमूर्ति-प्रतिष्ठापन-विधिः ॥

॥ सप्त-पीठ-विसर्जन-विधिः ॥

ॐ चतुःषष्टियोगिन्यः पुनरागमनाय स्वस्थाने गच्छत गच्छत स्वाहा* ॥

ॐ द्वापञ्चाशद्दीरा " " " " " " " " " " " "

ॐ पौडशविद्यादेव्यः " " " " " " " " " " " "

ॐ अष्ट भैरवा " " " " " " " " " " " "

ॐ नव ग्रहाः " " " " " " " " " " " "

ॐ दश दिक्पाला " " " " " " " " " " " "

ॐ गणपति-कार्तिकेय-चतुर्णिकायदेवा " " " " " " " " " " " "

१ तेल-घट अने गोळनी पनावेळी लापसी, २ तेलना बडा, ३ पाणीयी भरेलो घडो

* दरेक देवोने विसर्जन करता 'स्वाहा' पद घोळीने पीठ उपर जुवारनी धाणी नाखवी

यान्तु देवगणाः सर्वे, पूजामादाय मामक्रीम । सिद्धिं च महतीं दत्त्वा, पुनरागमनाय च ॥ १ ॥
 आज्ञाहीनं क्रियाहीनं, मन्त्रहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देव ! क्षमस्व परमेश्वर ॥ २ ॥
 आवाहनं न जानामि, न जानामि विसर्जनम् । पूजाविधिं न जानामि, प्रसीद परमेश्वर ॥ ३ ॥

इति क्षमायाचनां कृत्वाऽक्षतैर्वर्षापयेत् ॥

इति खरतरगच्छाळङ्कारश्रीवर्धमानसुरविरचित-‘आचारदिनकारग्रन्थान्तर्गतचतुर्णिकायदेवप्रतिष्ठाविध्यनुसारेण गुरु-
 पदिष्टविध्यनुसारेण च सङ्कलितोऽयं घण्टाकर्णप्रतिष्ठाविधिः मरुधरीय वि० सम्बत् २०२३ वैशाख-शुक्ल-पञ्चम्यां
 तिर्यौ पादलिमपुरे श्रीजिनकृपाचन्द्रसूरिशिष्य-पाठक-श्रीसुखसागरशिष्येण श्रीमङ्गलसागरेण । इतिशम् ।

प्रथमादर्शे प्रतिरियं लिखिता गूर्जरीय-विक्रम-संवत्सर २०२३-फाल्गुन-कृष्ण-तृतीया-तिथौ मङ्गलवासरे
 सौराष्ट्रदेशे श्रीपादलिमपुरे ‘त्रापज’ वास्तव्य-‘वारिया’ कुळोत्पन्न-रणछोडासात्मज-कर्पूरचन्द्रेण । शुभं भूयात् ।

समाप्तोऽयं ग्रन्थः

परिशिष्टम् । A ।

॥ बृहत्स्नात्रविधिः ॥

[पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जल्यात्मको विधिः ।

तत श्राद्ध स्नानपीठं प्रक्षाल्य स्वयं स्नातानुलिप्तं शुचिवस्त्रवारी कङ्कणस्वर्णमुद्राङ्कितहस्तो जिनोपमीतोचरा-
संगधर उचरासंगनसनेन घृत्वमाञ्छाद्य चकस्त्रिपरतिमाया अप्रतः स्थित एकाकी द्वित्रिवस्तुण्यवयुतो वा सर्वै-
सम कारसपुटे कुसुमाञ्जलिं निधायेति पठेत्—

लक्ष्मीरद्यानवद्यप्रतिभपरिनिगद्याद्यपुण्यकर्षो-रक्षैराकृत्यमाणा करतलमकुळारोहमारीद्विति स्म ।
शश्वद्विश्वातिविश्वोपशमविशदतोद्भासविस्मापनीयं, स्नात्रं सुत्रामयात्रापणिधिजिनत्रिमोयत्समारब्धमेतत् ॥ १ ॥
कल्याणोच्छ्वासलास्यप्रसृमरपरमानन्दकन्दायमानं, मन्दामन्दप्रबोधप्रतिनिधिकरुणाकारु दायमानम् ।
स्नानं श्रीतीर्थभ्रतुर्धनसमयमिवात्मार्थक दायमानं, दद्याद् भवतेषु पापप्रशमनमहिमोत्पादक दायमानम् ॥२॥
देवादेवाधिनायप्रणमनवनानन्तानन्तचारि, माणप्रणावयानमकटितविकटव्यक्तिभक्तिप्रधानम् ।

शुक्लं शुक्लं च किञ्चिदधिगमसुखं सत्सुखं स्नात्रमेत-
 न्नन्द्यान्नन्धात् प्रकृष्टं दिशतु शभवतां सन्निधानं निधानम् ॥ ३ ॥

विश्वान् संभाव्यलक्ष्मीः क्षपयति दुरितं दर्शनादेव पुंसा-
 मासन्नो नास्ति यस्य त्रिदशगुहरपि प्राण्यराज्यप्रभावे ।

भावात्रिर्गुह्य शोच्यानजनि जिनपतिर्यः समायोगयोगी,
 तस्येयं स्नात्रवेला कलयतु कुशलं काळधर्मा प्रणाशः ॥ ४ ॥

नालीकं यन्मुखस्योपमितिमळभत् क्वापि वातान्तराले,
 नालीकं येन किञ्चित् प्रवचन उदितं शिष्यर्षत्समक्षम् ।

नालीकं चापशक्त्या व्यरचयत न वै यस्य सद्रोहमोहं,
 नालीकं तस्य पादपणतिविरहितं नोऽस्तु तत्स्नात्रकाले ॥ ५ ॥ (स्रग्धरा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिक्षेपः । ततश्चन्दनं गृहीत्वा—
 फणिनिकरविवेष्टनेऽपि येनोऽभिमतमतिशैत्यमनारतं न किञ्चित् ।

मलयशिखरिशेखरायमाणं तदिदं चन्दनमर्हतोऽर्चने स्युः ॥ १ ॥
 अनेन वृत्तेन चन्दनचर्चनम् । ततः शक्रस्तवपाठः । ततो धूपं गृहीत्वा—

ऊर्ध्वधोभूमिवासिद्विदशदनुसुतस्मास्पृशां प्राणहर्षदि, श्रौढिप्राप्तकर्यः क्षितिरहरसन क्षीणपापागमाह ।
 श्रुपौऽहूपारकल्पमभवमृतिगराकष्टविस्पष्टदृष्ट-स्फूर्जत्ससारपाराधिगममतिधियां विभ्रभर्तुं करोतु ॥ १ ॥
 अनेन स्रग्भराहृतेन सर्वकुसुमाञ्जल्यन्तरालेषु विम्बस्य धूपदानम् । पुन कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा— (२)
 कल्पायु स्थितिकुमक्रीटिविदपै सर्वैस्तुरापाङ्गणैः, कल्याणप्रतिभासनाय विततप्रव्यक्तभक्त्याननै ।
 कल्याणप्रसरै पयोनिधिजलै शक्त्याभिपिक्ताश्च ये, कल्याणप्रभावाय सन्तु सुधियां ते तीर्थनाथा सदा ॥ १ ॥
 रागद्वेषगविग्रहममयन सखिलष्टकर्मावली, विच्छेदादपविग्रह प्रतिदिन देवासुरश्रेणीभि ।
 सम्यक् चर्चितविग्रह सुतरसा निर्धूतमिथ्यात्पटक्, तेज क्षिप्तपविग्रह स भगवान् भूयाद् भवोच्छिद्ये ॥ २ ॥
 संक्षिप्ताश्रवविक्रियाक्रमणिकाप्युल्लसत्संवरं, पणमध्यमतिवासिवैरिजलधिप्रष्टभने संवरम् ।
 लघत्क्रामनिकामदाहहुतशुग्धिव्यापने सवर, वन्दे श्रीजिननायकं मुनिगणपासपश संवरम् ॥ ३ ॥
 श्रीतीर्थेश्वरमुचमैर्निजगुणै ससारणयोनिधेः, कल्लोलच्छत्रमानवप्रव्रता सन्धानविध्यापनम् ।
 वन्देऽनिन्यसदागमाथं कथनमौढप्रपंचै सदा, कल्लोलच्छत्रमानवप्रव्रता सन्धानविध्यापनम् ॥ ४ ॥
 स्नात्र तीर्थपतेरिदं सुजनतात्वानिः कलाबालस, जीवातुर्जगतां कृपापथनकृत् क्लृप्तं सुराधीश्वरै ।
 अगीकुर्म इद भवाच्च बहुलस्फूर्ते मभावेर्निजै, स्नात्र तीर्थपतेरिदं सुजनतात्वानिः कलाबालसम् ॥ ५ ॥
 (शार्दूल०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिप्रक्षेपः । ततः कुङ्कुमं गृहीत्वा—

दूरीकृतो भगवता रससंश्रयो यो, ध्यानेन निर्मलतरेण स एव रागः ।

मृत्स्यै सिसेविपुरमुं जगदेकनाथ-मंगे विभाति निवसत् घुष्टणच्छलेन ॥ १ ॥

इति कुङ्कुमार्चनम् । ततः शक्रस्तवपाठः । तत ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन घृपोत्क्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(३)

प्रभोः पादद्वन्द्वे वितरणमुधाशुक्ल शिखरिणी, वसंभृतश्रेयोहरिशुक्लमाळा शिखरिणी ।

विभाति प्रश्लिष्टा समुदयकथा वै शिखरिणी, नतेजः पूजाढ्या सुखरसनकान्त्या शिखरिणी ॥ १ ॥

जगद्वन्द्या मूर्तिः प्रहरणविकारैश्च रहिता, विशाळां तां मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते ।

विशाळांतां मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते, दधाना संसारच्छिदुरपरमानन्दकलिता ॥ २ ॥

भवाभासंसारं सद्विहरणकम्पं प्रतिनयत्, कळाळं वः कान्तप्रगुणगणनासादकरणः ।

भवाभासंसारं सद्विहरणकम्पं प्रतिनयत्, कळाळं वः कान्तप्रगुणगणनासादकरणः ॥ ३ ॥

जयं जीवं भातुं बलिनमनिसं संगत इळा-विळासः सत्काळक्षितिरळसमानो विसरणे ।

जयं जीवं भातुं बलिनमनिसं संगत इळा-विळासः सत्काळक्षितिरळसमानो विसरणे ॥ ४ ॥

अमाद्यद्वेषोऽहं नवनमनतिक्रान्तकरणै-रमाद्यद्वेषोऽहं नवनमनतिक्रान्तकरणैः ।

सदा रागत्यागी विकसदनवद्यो विमथनः, सदा रागत्यागी विकसदनवद्यो विमथनः ॥ ५ ॥ (शि०)

इति दृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिशेष । ततो यत्सकन्दं गृहीत्वा—
 घ्राणतर्पणसमर्पणापटु- क्लृप्तदेवघटनागवेषणः । यत्सकन्दं इनस्य लेपनात्, कन्दं हरतु पापसम्भवम् ॥ १ ॥
 विम्बस्य यत्सकन्दंमविलेपनम् । पुनः शकस्तव । ऊर्वावी० दृत्तेन घृणोत्क्षेप पुन कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(४)

आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान ।
 आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान ॥ १ ॥

लाभमाप्तमष्टमसहाभागनिमुक्तकाभं देवव्रातप्रणतचरणामोज हे देवदेव ।
 जात ज्ञान प्रकटञ्चुवनत्राससज्जुजातं हंसश्रेणीववलगुणमा सर्वदा जातहंस ॥ २ ॥

जीवन्नतर्विषमविषयच्छेदमल्लासिनार जीमस्तुरयप्रथितजननाभोनिषी कर्णधार ।
 जीवपौढिप्रणयनमहाद्वज्जणामुवधार जीवस्पर्धरहितशिशिरेन्दोपमेयान्दधार ॥ ३ ॥

पापाकासमथनमथनपौढविधिसिंहतो क्षान्त्याघास्यानिकयनिकयश्रान्तिसंप्रासतत्त्व ।
 साम्यक्राम्यन्नयननव्याप्तिजातावकाश स्वामिन्नन्दाशरणशरणपाप्तकल्याणमाळ ॥ ४ ॥

जीवा सर्वे रचितकमल ता शरण्यं समेता क्रोधाभिरुयाञ्चकनकक्रान्तविश्वारिचक्रम् ।
 भव्यश्रेणिनयनकमल प्राग्विवोर्धकभानो मोहासौख्यमजनरुमकच्छेदमस्मासु देहि ॥ ५ ॥
 (मन्दाक्रान्ता०)

इति वृतपथ्वकेन पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः कर्पूरं गृहीत्वा—

निरामयत्वेन मलोद्भिन्नतेन गन्धेन सर्वप्रियताकरेण । गुणैस्त्वदीयातिशयानुकारी नवाङ्गमागच्छतु देवचन्द्रः ॥ १ ॥

विम्बे कर्पूरारोपणम् । ततः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन घृपोत्क्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(५)

संसारवारिनिधितारण देवदेव ! संसारनिर्जितसमस्तसुरेन्द्रशैल ।

संसारबन्धुरतया जिनराजहंस संसारमुक्त कुरु मे प्रकटं प्रमाणम् ॥ १ ॥

रोगादिमुक्तकरणप्रतिभाविलास कामप्रमोदकरणव्यतिरेकघातिन् ।

पद्मपुष्पादिकरणप्रतपमधीण मां रक्ष पातकरणश्रमकीर्णवित्तम् ॥ २ ॥

त्वां पूजयामि कृतसिद्धिरमाविलासं नम्रक्षितीश्वरसुरेश्वरसद्विलासम् ।

उत्पन्नक्रेत्रकलापरिभाविलासं ध्यानाभिधानमकरुद्भवदनविलासम् ॥ ३ ॥

गम्यातिरेकगुणपापतरावगम्या न व्याप्नुते विषयरजिरपारनव्या ।

सेवाभरेण भवतः प्रकटेरसेवा तृष्णा कुतो भवति तुष्टिमतां च तृष्णा ॥ ४ ॥

बन्दे त्वदीयवृषदेशनसम् देव जीवातुलक्षितिमन्तरमानिवासम् ।

आत्मीनमायकृतयोजनविस्तराढ्यं जीवातुलक्षितिमन्तरमाविलासम् ॥ ५ ॥ (वसन्ततिलका०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो वासं गृहीत्वा—

नैर्मल्यशालिन इमेऽप्यजहा अपिहा सपासपद्गुणगणा विपदां निरामा ।

त्वद्ज्ञानवज्जिनपते कृतमुक्तिवासा वासा पतन्तु भविनां भवदीयदेहे ॥ १ ॥

इति वासक्षेप विन्ने । तत शकस्तव । ऊर्ध्वाधो० दृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुन पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा—(६)
सुरपतिपरिवल्लुप्त त्वत्पुरो विश्वभर्तुं, कलयति परमानन्दक्षण प्रेक्षणीयम् ।

न पुनरधिकरागं शान्तचित्ते विद्यते, कलयति परमानन्दक्षणं प्रेक्षणीयम् ॥ १ ॥
सद्यसदपवाचार्त्तनिर्नितामत्यैहर्षा, विजयविजयपूजाविस्तरे सन्निकर्षा ।

विहितविहितबोधा देशना ते विशाला, कलय कलय मुच्चैर्मय्यनत्याद्रं वित्ते ॥ २ ॥
विरचितमहिमान माहिमानन्दरूपं, प्रतिहतकलिमानं कालिमानं क्षिपन्तम् ।

जिनपतिमभिवन्दे माभिवन्देतिघातं, सुविश्रदगुणभार गौणभारंगसारम् ॥ ३ ॥
सुभवभृदनुकम्पानिर्विशेषं विशेषं, सपितकलुपसयातिप्रतानं प्रतानम् ।

पदयुगमभिवन्दे ते कुलीनं कुलीनं, चपगतसुरपर्यत्सद्विमानं विमानम् ॥ ४ ॥
कीरणकीरणदीप्तिर्विस्तरागोतिरागो, विधूतविधुतवृजाशान्तिसाम्योऽतिसाम्य ।

विनयविनययोग्य संपरायो परायो, जयति जयतिरोधानैरुदेह सुदेहः ॥ ५ ॥ (मालिनी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो मृगमदलेपं गृहीत्वा—

श्रितफणिपतिभोगः क्लृप्तसर्वाणयोगः, श्लथितसदहरोगः श्रेष्ठिनां सोपभोगः ।

सुरवपुषितरोगः सर्वसंपन्नभोगः, स्फुटमृगमदभोगः सोऽस्तु सिद्धोपयोगः ॥ १ ॥

इति त्रिम्बे मृगमदलेपः । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधि० वृत्तेन धूपोत्क्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(७)

यज्ञश्चारशुभीकृतानेकलोकः, सुसिद्धान्तसंतपितच्छेकलोकः ।

महातत्रविज्ञाधिसंवित्कलोकः प्रतिक्षिप्तकर्मारिवैपाकलोकः ॥ १ ॥

विमानाधिनाथस्तुतांघ्रिद्वयश्री-विमानातिरेकाशयः काशकीर्तिः ।

विमानाप्रकाशैर्महोभिः परीतो, विमानार्थिकैलक्षितो नैव किञ्चित् ॥ २ ॥

क्षमासाधनान्तकल्याणमालः, क्षमासज्जनानन्तवन्द्यांघ्रियुग्मः ।

जगद्भावनानन्तविस्तारिजेजाः, जगद्व्यापनानन्तपूः सार्थवाहः ॥ ३ ॥

चपुः सङ्करं सङ्करं खंडयन्ति, महासंयमं संयमं संतनोति ।

कलालालसं लालसं तेजसे तं, सदा भावनं भावनं स्थापयामि ॥ ४ ॥

विशालं परं संयमस्थं विशालं विशेषं सुविस्तीर्णलक्ष्मीविशेषम् ।

नयानन्दरूपं स्वभक्तान्नयानं, जिनेशं स्तुतं स्तौमि देवं जिनेशम् ॥ ५ ॥ (भुजङ्गप्रयात०)

इति पुष्पाञ्जलिद्वेष । तत कालागरुलेप गृहीत्वा दृत्तम्—
 देवादेवाद्यभीष्ट परमपरमहानन्ददातादाता, कालः कालप्रमाथी विशरविशरणः सङ्गतश्रीगतश्री ।
 जीवाजीवाभिर्भयं कलिककलिकताखडनार्होडनार्हो, द्रोणाद्रोणास्पलेप कलयति कयतिग्मापवर्गं पवर्गम् ॥१॥
 बिम्बे कालागरुलेप । पुन शक्रस्तव । ऊर्वाधो० हृत्तेन धूपथ । पुन पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (८)
 विधूतकर्मारिक्व सनातनो, विधूतहारावळितुल्यकीर्तिमाक् ।

प्रयोगशुक्तातिशयोर्जितस्थितिः, प्रयोगशाली जिननायक श्रिये ॥ १ ॥
 सुपुण्यसंदानितकेशचप्रिय, सदैव सदानितपोविधानक ।

स्थिता तति पुण्यभृतां क्षमालया, पुरोपि यस्य प्रथिताक्षमालया ।
 सुविस्तृताशोभनवृत्तिरेन्द्रक—स्तिरस्तृताशोभनपापतापन ॥ २ ॥

कलापमुक्तनतसग्रहक्षम कलापदेवासुरवन्दितक्रमः ।
 तमेव देवं प्रणमामि सादर, पुरोपचीर्णेन महेन सादरम् ॥ ३ ॥

निदेशसंभावितसर्वविष्णुः, सदाप्यदं भावितदस्युसहति ।
 कलापवादेन विवर्जितो जिनः, कलापमान वितनोतु देहिषु ॥ ४ ॥

पुराजनुर्भावितपोमहोदय, सनामसंभावितसर्वविष्णु ॥ ५ ॥ (वंशस्थ०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ।

विभूषणोऽप्यद्भुतकान्तविक्रमः, सुरूपशाली स्तुतभीरुविक्रमः ।

जिनेश्वरो भात्यनघो रविभ्रमः, प्रमायकारी महसातिविभ्रमः ॥ १ ॥

इति विम्बात् पुष्पालङ्कारावतारणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वीधो० वृत्तेन द्रुपः । पुनः पुष्पो०— (९)

प्रासङ्गतासं जिननाथवेष्टितं, प्रासङ्गमत्यद्भुतमोक्षवर्त्मनि ।

प्रासङ्गतां त्यक्तभवाश्रयाशये, प्रासङ्गनीराद्यभिदे नमांसि ते ॥ १ ॥

कल्याणकल्याणकपञ्चकस्तुतः, संभारसंभारमणीयविग्रहः ।

सन्तानसन्तानवसंश्रितस्थितिः, कन्दर्पकन्दर्पभराज्जयेज्जिनः ॥ २ ॥

विश्वान्धकारैकरापवारणः, क्रोधेभविस्फोटकरापवारणः ।

सिद्धान्तविस्तारकरापवारणः, श्रीवीतरागोऽस्तु करापवारणः ॥ ३ ॥

संभिनसंभिननयप्रमापणः, सिद्धान्तसिद्धान्तनयप्रमापणः ।

देवाधिदेवाधिनयप्रमापणः, संजातसंजातनयप्रमापणः ॥ ४ ॥

कालापयानं कलयत्कलानिधिः, कालापरश्लोकचित्ताखिलक्षितिः ।

कालापवादेज्जिज्ञतसिद्धिसंगतः, कालापकारी भगवान् श्रियेऽस्तु नः ॥ ५ ॥ (इन्द्रवंशा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन पुष्पाञ्जलिक्षेप । पीठक्षालनजल गृहीत्वा—
प्रकृतिभाष्टुरभासुरसेवितो, धृतसुराचक्राचक्रसंस्थिति ।

स्नपनपेपणपेपणयोग्यतां, बहवु संपति संपत्तिविष्टरः ॥ १ ॥
इति स्नपनपीठक्षालनम् । पुन शक्रस्तवः । ऊर्वाथो० वृत्तेन धृपोत्सेपथ । पुन पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—
निहितसत्तमसत्तमसथय, ननु निरावरण वरणं श्रियाम् ।

धृतमहः करण करण धृते-नमत् लोकरुं करु सदा ॥ १ ॥
सदमिनन्दननन्दनशेष्यको, जयति जीवनजीवनशैत्यमाङ्क ।

उदितकदलकदलखदन, पथितमारतभारतदेशन ॥ २ ॥
दृपविधापनकार्यपररा, सुसदन सदनं चपलं भुवि ।

अतिवसो स्वकुले परमे पदे, दकमल कमल भुवि ॥ १ ॥
तव जिनेन्द्र विभाति सरस्वती, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ।

न यदुपांतगताज्यति बुद्धगी, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ॥ ४ ॥
सदनुकम्पनकम्पनवर्जित, द्रुतविकारणकारण सौहृद ।

जय कृपावनपावन तीर्थकृत्, विमलमानसमानससत्रश ॥ ५ ॥ (द्रुतविकम्बित०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो विम्बमार्जनवस्त्रं गृहीत्वा—
न हि मलयभरो विश्वस्वार्निस्त्वदीयतनौ काचिद्, विदितमिति च प्राज्ञैः पूर्वैरथाप्यधुनाभवेः ।
स्नपनसञ्चलं स्पृष्टं सद्भिर्महामलयान्तरं, नयति निषनं माड्यं विम्बं वृथा तव देव हि ॥ ? ॥ (हरिणी)
इति विम्बमार्जनम् । पुनः शक्रस्तवपाठः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन घृष्यः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१?)
संवरः प्रतिनियुक्तसंवरो, विश्रहः प्रकमनीयविग्रहः । संयनः सकलैर्परसंयतः, पद्मदृष्टिगतु शांतिपद्मदृष्टत् ॥ ? ॥
जंभजित् प्रणतस्रजंभजित्, सङ्गतः शिवपदं सुसङ्गतः ।

जीवनः सपदि सर्वजीवनो, निवृत्तिर्भेविकदचनिवृत्तिः ॥ २ ॥
निर्जरप्रतियुतश्च निर्जरः, पावनः श्रितमहात्रपावनः ।

नायको जितदयाविनायको, इंसगः सविनयोर्हंसगः ॥ ३ ॥
धारितप्रवरसत्कृपाशयः, पाशयष्टिधरदेवसंस्तुतः । संस्तुतो दमवतां सनातनो नातनः कुगतिमंगभृन्मुधा ॥ ४ ॥
लोभकारिपरियुक्तभूषणो, भूषणो विगतसर्वपातकः ।

पातकः कुमनसां महाबली, हावलोपकरणो जिनः श्रिये ॥ ५ ॥ (रथोद्धता०)
इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ततः पुष्पं गृहीत्वा—

कार्यं कारणमीश सर्वभुवने युक्तं दरीदृश्यते । त्वस्त्वाविपये द्वयं तदपि न मान्नोति योगं क्वचित् ।

यस्मात्पुष्पममीभिरर्चकजनैस्त्वन्मस्तके स्थाप्यते, तेषामेव पुनर्भवी शिवपदे स्फूर्तं फल प्राप्नुयात् ॥ १ ॥
इति विम्बशिरसि पुष्पारोपणम् । शक्रस्तव । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन घृष्य । पुन पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा—(१२)
महामनोजन्मिनिपेव्यमाणो, नन्याययुक्तोत्थिव एव मर्त्ये ।

महामनोजन्मिनिऋन्तनश्च, नन्याययुग्ररक्षिततीर्थनाथ ॥ १ ॥
कामानुयाता निघन विमुचन्, प्रियानुकापावरण विहाय ।

गतो विशेषान्निघनं पद य, स दुष्टकर्मविरण भिनत्तु ॥ २ ॥
मृदुत्वसत्यक्तमहाभिमानः, भक्तिप्रणम्रोऋसहस्रनेत्रः ।

समस्तसंभावनया चियुक्त-प्रतापसंभावमयाभिनन्दन् ।
अभोजसत्यक्तमहाभिमानः, कृतार्थतात्मस्मृतिघस्रनेत्र ॥ ३ ॥

समस्तविज्ञानगुणावगन्ता, गुणावगन्ता परमाभिराम ।
अल्पातसंभावनया न कांक्षी, वरिष्ठसंभावनया न कांक्षी ॥ ४ ॥

रामाभिराम कुशलाविसर्प, शिखाविसर्पो जयताञ्जिनेन्द्र- ॥ ५ ॥ (उपजाति०)
पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः फलानि गृहीत्वा—

रम्यैरनन्तगुणपङ्कसशोभमानैः, सद्गुणवर्णिततमैरमृतोपमेयैः ।
 स्वाङ्गैरवाङ्मयफलयविस्तरणैर्जिनार्चा-मर्चाभिर्वर्चसि परैः कृतान्त्यचर्चः ॥ १ ॥
 विम्बाग्रे फलढौकनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वीधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुण्याञ्जलिं गृहीत्वा—(१३)
 करवालपातरहितां जयश्रियं, करवालपातरहितां जयश्रियम् ।
 विनयन्नयापदसुचारिसंयमो, विनयन्नयापदसुचारिसंयमः ॥ १ ॥
 इनमन्धतामसहरं सदासुखं, प्रणमामि कामितफलप्रदायकम् ।
 इनमन्धतामसहरं सदासुखं, विजये च तेजसि परिष्ठितं चिरम् ॥ २ ॥
 निजभावचौरदमनं दयानिधिं, दमनं च सर्वसुनिमंङ्गलीवृत्तम् ।
 सुनिमंजसा भवसत्पयोनिधौ, विलसत्कवीर्यसहितं नमामि तप्तम् ॥ ३ ॥
 बहुलक्षणौघकमनीयविग्रहः, क्षणमात्रभिन्नकमनीयविग्रहः ।
 कमनीयविग्रहप्रदावतारणो, भवशुक्तमुक्तकुपदावतारणः ॥ ४ ॥
 सुरनाथमानहरसंपदञ्चितः, क्षतराजमानहरहासकीर्तिमाक् ।
 विगतोपमानहरणोद्भृताशयो, विगताभिमानहरवध्यशातनः ॥ ५ ॥ (सन्धिर्वर्षिणी०)

इति पुष्पाञ्जलि । अगहं गृहीत्वा—

धाराधाराभिसुक्तोद्गसवल्सबले श्लोदकाम्यादकाम्या, भिक्षाभिक्षाविचारस्त्रजनितजनितपातिमानोऽतिमान ।

माणमाणममोदप्रणयननयन घातहयातहन्ता, श्रीद श्रीदप्रणोति स्वभवनभवन काकतुंडाकतुंडा ॥ १ ॥

इत्यग्ररूपे । पुनः शक्रस्तव । ऊर्चाधी० वृत्तेन धूपोत्क्षेप । पुन पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा— (१४)

ज्ञानकेलिकलित गुणनिलयं, विश्वसाररचितं गुणनिलयम् ।

कामदाहदहनं परममृतं, स्वर्गमोक्षसुखदं परममृतम् ॥ १ ॥

स्वावबोधरचनापरमहितं, विश्वजन्तुनिकरे परमहितम् ।

रागसङ्गमनसां परमहितं, दुष्टचिच्छुमुचां परमहितम् ॥ २ ॥

भग्यभावजनतापविहननं, भग्यभावजनतापविहननम् ।

जीव जीव भवसारविनयनं, जीव जीव भवसारविनयनम् ॥ ३ ॥

कालपाशपरियातबहुल, कालपाशकृतहारविहरणम् ।

नीलकण्ठसखिसन्निभनादं, नीलकण्ठसितोत्तमशयनम् ॥ ४ ॥

न्यायबन्धुरविचारविबसन, लोकबन्धुरविचारसुमहसम् ।

शीलसारसनवीरतनुयं, सर्वसारसनवीरसुपनये ॥ ५ ॥ (जगत्तिजाति०)

पुष्पाञ्जलिः । वाससंयुक्तं धूपं गृहीत्वा—

विनयविनयवाक्य-स्फारयुक्तोरयुक्तः, पुरुषपुरुषकाराद् भावनीयोवनीयः ।

जयतु जयतुपारो दीप्रमादे प्रमादे, सपदि सपदि भंक्ता वासधूपः सधूपः ॥ १ ॥

इति वासयुक्तधूपोत्क्षेपणम् । शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१५)

आततायिनिकरं परिनिघ्नन्नाततायिचरितः परमेष्ठी । एकपादरचनासुकृताशी-रेकपाददयिताक्रमनीयः ॥१॥

वर्षदानकरभाजितलक्ष्मी-श्चारुभीरुकरिभाजितवितः । युक्तशुभत्रतलालसहारो, ध्वस्तभूरितरलालभकृत्यः ॥२॥

युक्तसत्यबहुमानवदान्यः, कल्पितद्रविणमानवदान्यः ।

देशनारचितसाधुविचारो, युक्ताविजितसाधुविचारः ॥ ३ ॥

उक्तसंशयहरोरुकृतान्त-स्तान्तसेवकपलायकृतान्तः । पावनीकृतवरिष्ठकृतान्त-स्तां तथा गिरमवेत्य कृतान्तः ॥४॥

यच्छतु श्रियमनर्गलदानो, दानवस्त्रिदशगुण्यनिदानः । दानवार्थकरिविभ्रमयानो, दानवर्जितपदोत्तिदयानः ॥५॥

(स्वागतावृत्तानि)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो जलं गृहीत्वा—

अमृतविहितपोषं शैशवं यस्य पूर्वा-दमृतपयनिदेशाद् दुर्धरा कीर्तिरासीत् ।

अमृतरचितमिक्षा यस्य वृत्तितादो-रमृतममृतसस्यस्यार्चनायास्तु तस्य ॥ १ ॥ (मालिनी०)

इति नक्षत्रा । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्सेपथ । पुन पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१६)

विश्वेश क्षितिलसमानमानमान, प्रोधाति भरुदुपहारहारहारः ।

संत्यक्तप्रवरवितानतानतानः, सामस्यद्विगतगानगानगान ॥ १ ॥

विरुज्जन्मयितविकासकासकासः, सक्षेपक्षपितविकारकारकारः ।

सैमार्थत्रजितविकाकाकाकाल-धारित्रक्षरितनिदानदानदान- ॥ २ ॥

पूजायां प्रभवदपुण्यपुण्यपुण्य-स्तीर्थार्थं विक्रमदण्यगण्यगण्य ।

सद्ध्यर्थां स्फुरदवलोकलोकलोकको दीक्षायां हतभावजाकजाकजाक ॥ ३ ॥

स्मृत्यैव क्षतकरवीरवीरवीरः, पादान्तपतिनतराजराजराज ।

सद्विद्याजितशतपत्रपत्रपत्र, यार्थस्थप्रवरविमानमानमान ॥ ४ ॥

नेत्रश्रीजितनकाहाहाहाहो, योगित्वामृषघनशीतशीतशीत ।

वैराग्यादधृतसुवाकवालवाको, नामार्थोत्थितमुदधीरधीरधीर ॥ ५ ॥ (महर्षिणी०)

इति पुष्पाञ्जलि । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा—

क्षणनाडनमर्दनलक्षणं, किमपि कष्टमवाप्य वितिक्षितम् ।

त्रिभुवनस्तुतियोग्ययदक्षतै-स्तत्र तनुष्व जने फळितं हि तत् ॥ १ ॥

इति बिम्बेऽक्षतारोपणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वधी० दृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१७)

तारं तारंगमळनैः स्यादवतारं, सारं सारंगेक्षणनार्थेक्षतसारम् ।

कामं कामं घातितवन्तं कृतकामं, वामं वामं द्रुतमुञ्जितगतवामम् ॥ १ ॥

देहं देहं त्यक्त्वा नम्रोऽविदेहं, भावं भावं मुत्तवा वेगं द्रुतभावम् ।

नारं नारं शुद्धभवन्तं भुवनारं, मारं मारं विश्वजयं तं सुकुमारम् ॥ २ ॥

देवं देवं पादतलाळन्नरदेवं, नाथं नाथं चान्तिकदीप्यच्छुरनाथम् ।

पाकं पाकं संयमयन्तं कृतपाकं, दृढं दृढं कुड्मलयन्तं सुरदृढम् ॥ ३ ॥

कारं कारं भाविरसानामुपकारं, काम्यं काम्यं भाविरसानामतिकाम्यम् ।

जीवं जीवं भाविरसानामुपजीवं, वन्दे वन्दे भाविरसानामभिन्नन्दे ॥ ४ ॥

सर्वैः कार्यैः सङ्कुलरत्नं कुलरत्नं, शुद्धस्फूर्त्या भाविवितानं वितानम् ।

वन्दे जातत्राससमाधिं ससमाधिं, तीर्थाधीशं सङ्गतसङ्गं गतसङ्गम् ॥ ५ ॥ (मत्तमपूर०)

इति पुण्याञ्जलिद्वेष । तत —

स्वामिन् जायेताखिलकोकोऽमपरसो, नामोच्चारतीर्थकराणामनयानाम् ।

यच्चद्विम्बे रक्षणकर्म व्यवसेय, तत्र प्राय श्लाघ्यतम स्याद् व्यवहार ॥ १ ॥

इति विम्बे ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं रूपे पञ्चशून्ये पञ्चांग (ललाट-नयन-हृदय-सर्वसमि-प्राकार) रक्षा
गुरुभि कार्या । पुन शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपथ । पुन पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१८)

वद्धनीतासुगं वद्धनीतासुगं, सानुकम्पाकर सानुकम्पाकरम् ।

मुक्तसङ्घाश्रयं मुक्तसङ्घाश्रयं, प्रीतिनिर्यातन प्रीतिनिर्यातनम् ॥ १ ॥

संबंदा दक्षण पारमार्थे रतं, सर्वदा दक्षण पारमार्थे रतम् ।

निर्जराराधनं संवराभासनं, संवराभासन निर्जराराधनम् ॥ २ ॥

तैजसं सङ्गत सङ्गत तैजसं, देवत वन्द्युरं वन्द्युरं देवतम् ।

सत्तमं चागमाच्चागमात्सत्तमं साहसे कारण कारण साहसे ॥ ३ ॥

विश्वसाधारणं विश्वसाधारण वीतसंवाहनं वीतसंवाहनम् ।

मुक्तिचद्राजंन मुक्तिचद्राजंन सारसवाहनं सारसवाहनम् ॥ ४ ॥

कामलाभासहं पापरक्षारं, पापरक्षार कामलाभासहम् ।

बाणचिद्वर्धनं पूरकार्याधरं, पूरकार्याधरं बाणचिद्वर्धनम् ॥ ५ ॥ (चन्द्रानन०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

संसारसंसारसुतारणाय, सन्तानसन्तानकतारणाय,

देवाय देवायतितारणाय, नामोऽस्तु नामोऽस्तु नामोऽस्तु ॥ १ ॥

इति बिम्बस्य निरञ्जनकरणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पां०— (१९)

सदातनुं दयाकरं दयाकरं सदातनुम् । विभावरं विसङ्गरं विसङ्गरं विभावरम् ॥ १ ॥

निरञ्जनं निरञ्जनं कुपोषणं कुपोषणम् । सुराजितं सुराजितं धराधरं धराधरम् ॥ २ ॥

जनं विहाय रञ्जनं कुलं वित्तन्य सङ्कुलम् । भवं विजित्य सद्भवं जयं प्रतोष्य वै जयम् ॥ ३ ॥

घनं शिवं शिवं घनं चिरंतनं तनं चिरम् । कलावृत्तं वृत्तं कला युवः समं समं युवः ॥ ४ ॥

नमामि तं जिनेश्वरं सदाविहारिशासनम् । सुराधिनाथमानसे सदाविहारिशासनम् ॥ ५ ॥ (प्रमाणिका०)

इति पुष्पाञ्जलिः ततो माल्यं गृहीत्वा—

प्रकटमानवमानवमंडलं, प्रशुणमानवमानवसङ्कुलम् । नमणिमानवमानवरं चिरं, जयति मानवमानवकौसुमम् ॥ १ ॥

इति विन्ने माल्यारोपणम् । पुन शक्रस्तव । ऊर्ध्वीधो० वृत्तेन धूपः । पुन पुण्यां०— (२०)

वहुशोकरं बहुशोकरं कृत्कालष्टुदम् ।

हरिविक्रमण हरिविक्रमणं स कळाभिमंतं स कळाभिमंतम् ॥ १ ॥

कमलाक्षमल विनयायतन विनयायतनं कमळाक्षमलम् । परमातिशय वसुसंबलभं वसुसंबलभं परमातिशयम् ॥ २ ॥

अतिपाटवपाटवल जयिनं इतदानवदानवसुं सगुणम् । उपचारजवारजनाश्रयण प्रतिमानवमानवरिष्टरुचम् ॥ ३ ॥

सरमं कृतमुक्तिकासरमं भयदं भयमुक्तपिलाभयदम् । परमं व्रजनेत्रमिदं परम भगवन्तमये प्रभुताभगवम् ॥ ४ ॥

भवभीतनरममदाशरण शरण कुशलस्य मुनीशरणम् ।

शरण प्रणमामि जिनं सद्ये सद्ये हृदि दीप्तमहागमकम् ॥ ५ ॥ (जगति०)

इति पुष्पाञ्जलिः । तत —

आशतना या किञ्च देवदेव, मया त्वद्वर्चिचनेऽनुषक्ता ।

क्षमस्व तं नाय कुरु प्रसाद, प्रायो नरा स्यु प्रत्रुरग्रमादाः ॥ १ ॥

इति जिनविम्बस्याञ्जलिना वद्धेनापराषषामणम् । पुनः शक्र० ऊर्ध्वीधो० धूप ॥ पुन पुण्यां०— (२१)

करकवितपाळनीयः कमनीयशुणैकनिधिमहाकरण करकवितपाळनीयः स जयति जिनपतिरकर्मकृतकरण ॥ १ ॥

विनयनयगुणनिधानं सदारतावर्जनं विसमवायम् । वन्दे जिनेश्वरमहं सदारतावर्जनं विसमवायम् ॥२॥
 जलतापवारणमहं नमामि सुखदं विशालवासचयम् । जलतापवारणमहं नमामि सुखदं विशालवासचयम् ॥३॥
 शृंगारसमर्यादं यादःपतिवत् सदायथायं च । शृंगारसमर्यादं यादःपतिवन्दितं प्रतिप्रणामि ॥४॥
 भीमभवाणवपोतं वन्दे परमेश्वरं सितश्लोकम् । उज्जितकलत्रपोतं वन्दे परमेश्वरं सितश्लोकम् ॥५॥
 (गीतयः)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो दीपं गृहीत्वा—

नीरस्य तर्षहरणं ज्वलनस्य तापं तार्क्ष्यस्य गारुडमनंगतनोविभूषणम् ।
 कुर्मो जिनेश्वर जगत्त्रयदीपरूप दीपोपदां तव पुरो व्यवहारहेतोः ॥ १ ॥

इति दीपपूजा । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः ॥ पुनः पुष्पां०— (२२)

वनवासं वनवासं गुणहारिणहारिवपुषं वपुषम् ।
 विजयानं विजयानं प्रशुं प्रशुं नमत नमत बलिनं बलिनम् ॥ १ ॥

सोमकलं सोमकलं पङ्के हितं पङ्के हितं पुण्ये पुण्ये ।
 बहिर्मुख बहिर्मुखमहितं महितं परं परं धीरं धीरम् ॥ २ ॥

स्मृतिदायी स्मृतिदायी जिनो जिनोपास्तिकायः कायः ।

नवरायुध न त्वरायुध वन्यो वन्यो यकृद्यकृतकान्तः कान्तः ॥ ३ ॥

शङ्काहृत् शङ्काहृत् कुलाकुलाहार हार करणः करण ।

विश्वगुरुर्विश्वगुरुः कविराट् कविराट् महामहाकामः कामः ॥ ४ ॥

कल्याण कल्याण प्रथयन् प्रथयन् हिते हिते प्रलप्य प्रलप्य ।

परमेष्ठी परमेष्ठी लाभो लाभो वितर वितर सत्त्व सत्त्वम् ॥ ५ ॥ (स्वधाजातिः)

इति पुण्याञ्जलिः । ततो दर्पण गृहीत्वा—

धीराधीरावगाहः कळिककळिलताछेदकारीदकारी, प्राणि प्राणिवियोग सरुचिसरुचिता भासमानः समान ।

कल्पाकल्पात्मदशः परमपरमताछेदक्षोदक्षो, देवादेवात्महृद्यः स जयति जयतिर्यत्प्रकृष्ट प्रकृष्टम् ॥ १ ॥

इति विन्धे दर्पणदौकनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० धूप । पुन पुण्यां०— (२३)

अनारतमनारत सगुणसङ्कुळं सङ्कुळ, विशाळकविशालक स्मरगजेसमंजे समम् ।

सुधाकर सुधाकर निजगिराजितं राजितं, जिनेश्वरं जिनेश्वरं प्रणिपतामि तं तापितम् ॥ १ ॥

जरामरणबाधनं विलयसाधुतासाधनं, नमामि परमेश्वर स्तुतिनिपक्त्वागोश्वरम् ।

जरामरणबाधनं विलयसाधुतासाधनं, कुरुद्वनयनालटव कटुकटाक्षतीननतम् ॥ २ ॥

अनन्यशुभदेशनावशगतोरुदेवासुरं, पुराणपुरुषार्दनमचलदक्षभंगिश्रियम् ।

अशेषमुनिमंडलीप्रणतिरंजिताखंडलं, पुराणपुरुषार्दनमचलदक्षभंगिश्रियम् ॥ ३ ॥

स्मरामि तव शासनं सुकृतसत्त्वसंरक्षणं, महाकुमतवारणं सुकृतसत्त्वसंरक्षणम् ।

परिस्फुरदुपासकं मृदुतया महाचेतनं, वीतीर्णजननिवृत्तिं मृदुतया महाचेतनम् ॥ ४ ॥

पयोधरविहारण जिनवरं श्रियां कारणं, पयोधरविहारणं सरलदेहिनां तारणम् ।

अनगकपरासनं नमत मंथु तीर्थेश्वरं, अनंगकपरासनं विधृतयोगनित्यस्मृतम् ॥ ५ ॥ (पृथ्वी०)

अनेन पुष्पांजलिः । ततः—

त्वय्यज्ञाते स्तुतिपदमहो किं त्वयि ज्ञातरूपे, स्तुत्युत्कण्ठा न तदुभयथा त्वत्स्तुतिर्नाथ योग्या ।

तस्मात्सिद्ध्युद्भवजनविधिना किञ्चिदाख्यातिभाजो, लोका भक्तिप्रगुणहृदया नापराधास्पदं स्युः ॥ १ ॥

इति वृत्तं पठित्वा अधिकृतजिनस्तोत्रं पठेत् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पां-

जलिं गृहीत्वा— (२४)

कुलाळतां च पर्याप्तं निर्माणे शुभकर्मणाम् । कुलाळतां च पर्याप्तं वन्दे तीर्थपतिं सदा ॥ १ ॥

जयताज्जगतामीशः कल्पवत्तापमानदः । निरस्तममतामायः कल्पवत्तापमानदः ॥ २ ॥

महामोहमहाशैल पविज्ञानपरायण । परायणपविज्ञान जय पारगतेश्वर ॥ ३ ॥

समाहितपरिवार परिवासासमाहित । नमोऽस्तु ते भवच्छ्रेयो भवच्छ्रेयो नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥

वराभिरुय वराभिरुय कृपाकर कृपाकर । निराधार निराधार जयानत जयानत ॥ ५ ॥ (श्लोकाः)

अनेन पुण्याजलि । तव —

न स्वर्गाप्ससां स्पृहा समुद्रयो नो नारकोन्धेदने, नो ससापरिक्षिती न च पुनर्निर्वाणनित्यस्थितौ ।
त्वत्पादद्वितय नमामि भगवन् कित्त्वेककं प्रार्थये, त्वद्भक्तिसंम मानसे भवभवे भूयाद्विभो निश्चला ॥ १ ॥

इत्यञ्जलि कृत्वा विम्बाग्रे विज्ञप्तिकां कुर्यात् । पुनः शक्रस्तय । ऊर्ध्वाधो० दृत्तेन घृष्यथ । पुन पुण्यां० (२५)
अधिकविरसः शृङ्गाराङ्ग समाप्तपरिग्रहो, जयति जगता श्रेयस्करी तवागमविग्रह ।

अधिकविरस शृङ्गाराङ्गः समाप्तपरिग्रहो, न खलु कुमतव्यूहे यत्र प्रवर्तितविग्रहः ॥ १ ॥
विषयविषम हन्तु मंशु प्रगाढभवन्नम, बहुलवल्किनो देवाधीशा नितान्तप्रपासते ।

तव दृषवनं यस्मिन् कुजान् महत्तमयोगिनो, बहुलवल्किनो देवाधीशा नितान्तप्रपासते ॥ २ ॥
समवसरण साधुव्याघ्रैर्परिभिर्वर, जयति मधुभिस्मृत्सानेनात्रिनध्वरनाटकम् ।

तव जिनपते काशापूर्तिं प्रयच्छतु संकुल, समवसरण साधुव्याघ्रैर्परिभिर्वरम् ॥ ३ ॥

तव चिदुदयो विश्वस्वामिन्नियतिं विशेकितो, जलधरपदं स्वर्गव्यूहं भुजंगगृहं परम् ।
जलधरपदं स्वर्गव्यूहं भुजङ्गगृहं परं, त्यजति भवता कारुण्याढ्याक्षिपक्षमकटाक्षितः ॥ ४ ॥

विशदविशदश्राज्यप्रवारणवारण, हरिणहरिणश्रीदश्रीदप्रवोधनवोधन ।
कमळकमळव्यापव्यापहरीतिदरीतिदा, गहनगहनश्रेणीश्रेणी विभाति विभाति च ॥ ५ ॥ (हरिणी०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

जय जय देव देवाधिनाथो लसस्सेवया प्रीणितस्वान्तक्रान्तप्रभ-
प्रतीघ बहुल्लदावनिर्वापणे पावनांभोददृष्टे विनष्टाखिलाद्यत्रज ।
मरणभयहराधिकध्यानविस्फूर्जितज्ञानदृष्टिमकृष्टेक्षणशंसन,

त्रिभुवनपरिवेषनिःशेषविद्वज्जनश्लाघ्यकीर्तिस्यतिरुयातिनाश प्रभो ॥ १ ॥

इति वृत्तेन विम्वाग्रतोऽञ्जलिं बद्ध्वा क्षणं ध्यानम् । पुनः शक्रस्तवः । पुनः धूपं गृहीत्वा—
ऊर्ध्वाथोभूमिवासित्रिदशदशनुसुतक्षमास्पृशां घ्राणहर्षीव, प्रौढिग्रासमकर्षक्षितिरुहरसजक्षीणपापावगाहः ।
धूपोऽकूपारकल्पप्रभवमृतिजराकृष्टविस्पष्टदृष्टु—स्फूर्जतसंसारपाराधिगममतिधियां विश्वभतुः करोतु ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन धूपोत्क्षेपः । इति पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलयः प्रक्षिपन्ते । एतान्येव कुसुमाञ्जलिकाव्यान्तर्गत-

विधिक्राव्यपञ्चविंशतिरहितानि कुसुमाञ्जलिकाव्यानि पञ्चविंशत्युत्तराद्यतसंख्यानि । एतत्स्तुतिकुसुमाञ्जलि-
महाक्रान्त्य विद्वद्भिर्धनीय परिशीलनीयं व्याख्येयं पठनीयं पाठनीय च । तत आज्ञाहीनं० आवाहनं०
कीर्तिं श्रियो० ॥ [आचारदिनकर पृ० १८५ त पृ० १९५ पयंत]

॥ इति पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलिविधानात्मको त्रिचिः ॥

पञ्चीस कुसुमाञ्जलि विधान पूजन सामग्री— १ चदन अर्चन, २ कुङ्कुम अर्चन, ३ यक्षकदंभ विलेपन,
४ कर्पूर आरोपण, ५ वासक्षेप, ६ कस्तूरी लेप, ७ काळागरु लेप, ८ पुष्पाळङ्कार अवतरण, ९ स्नपन पीठ
प्रसादन, १० विम्बमार्जन, ११ पुष्य आरोपण, १२ फल दौकन, १३ अगरु क्षेप, १४ संयुक्त घूप उत्क्षेपण,
१५ जल पूजा, १६ अक्षत आरोपण, १७ पञ्चांगरक्षा, १८ निलुछनकरण, १९ मालारोपण, २० अपराध
क्षामण, २१ दीपदान, २२ दर्पण दौकन, २३ अधिकृत जिन स्तोत्र (शान्तिनाथ भगवाननी स्तुति)
२४ विहसित्का, २५ क्षणध्यानम् ।

अथ चतुर्णिकायदेवतमूर्तिप्रतिष्ठाविधिः ॥

स चायं भवनपतीनां दशविधानां विशतीन्द्राणां व्यन्तराणा पोढशविधानां द्वात्रिंशदिन्द्राणां वैमानिकानां
द्वादशकल्प-नवशैवेयक-पञ्चाणुत्तरभवानां दशेन्द्राणां तत्तदूर्णकाष्ट्याहुरत्नघटितमूर्तिनामयं प्रतिष्ठाविधिः ।

चेत्ये वा गृहे वा पूर्वं बृहत्सनात्रविधिना जिनस्नात्रम् । ततो मिलितेन पञ्चाशतेन दैवतप्रतिमास्नात्रम् ।
ततः पञ्चविंशतिवस्तुवासैः वासक्षेपः धूपदानं यक्षकर्ममलेपनं पुष्पादिपूजा । प्रतिष्ठामन्त्रो यथा—
ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं वलूं कुरु कुरु, तुरु तुरु, कुल कुल, चुरु चुरु, चुरु चुरु, चुरु चुरु, चिरि चिरि, चिलि चिलि,
किरि किरि, किलि किलि, हर हर, सर सर, हूं सर्वदेवेभ्यो नमः । अमुकनिकायमध्यगत अमुकजातीय
अमुकपद अमुकव्यापार अमुकदेव इह मूर्तिस्थापनायां अवतर अवतर, तिष्ठ तिष्ठ चिरं पूजकदत्तां पूजां
गुहाण गुहाण स्वाहा । इति प्रतिष्ठामन्त्रः । निकायस्थाने भवनपति-व्यन्तर-वैमानिककथनं जातिस्थाने
भवनपतिष्वसुरादिकथनं व्यन्तरेषु पिशाचादिकथनं वैमानिकेषु सौधर्मभवादिकथनं पदस्थाने इन्द्र-सामानिक-
पार्षद्य-त्रायस्त्रिंश-अङ्गरक्ष-लोकापालानिकप्रकीर्णकाभियोगिक-कैलिवषिक-लौकान्तिक-जृम्भकादिकथनं कर्म-
कथने तद्गुणकृतकीर्तनवर्णआयुधपरिवारकथनम् । इति । मन्त्रमध्ये अमुकस्थाने विवक्षा । एवं देवीना-
मपि । अत्र गणिपिटक-यक्ष-शासनयक्षिणी-ब्रह्मशान्तिपतिष्ठा व्यन्तरेष्वन्तर्भवति कन्दर्पीदिप्रतिष्ठा वैमानिकेषु
लोकपालानां प्रतिष्ठा भवनपतिषु निर्ऋतेः प्रतिष्ठा व्यन्तरेषु ज्योतिष्कार्णां प्रतिष्ठा ग्रहप्रतिष्ठायामन्तर्भूता ।
इति प्रतिष्ठाधिकारे चतुर्णिकायदेवप्रतिष्ठा संपूर्णा ।

प्रतिष्ठाविधिक्रम

नमः न विभ्यते-ॐ ह्रीं अमृते अमृतोद्भववे अमृतवर्षणी अमृत श्रावय श्रावय स्वाहा ॥ धृति ॥

(हातव्य करवे। तेना) नमः मन्त्रीन्ने वार ७ ॥ १ ॥

अथ हाताणुमन्त्र ॐ ह्रीं यक्षसेनाधिपतये नमः ॥ ज्येष्ठे मन्त्रे ७ वार हातव्य मन्त्री करीन्ने ॥ २ ॥

अथ सुषाधापनमन्त्र ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं कामदेवाधिपते ! ममाभीप्सित पूरय र स्वाहा ॥ ज्येष्ठे मन्त्रे ७ वार मन्त्री गणी सुषाधापन करीन्ने ॥ ३ ॥

अथ स्नानमन्त्र ॐ आ ह्रीं ह्रीं अमले विमलोद्भववे सर्वतीर्थंजदोपमे पा पा वा वा अशुचि शुचिर्भवाभि स्वाहा ॥ धृष्टे मन्त्रे ७ वार लणी स्नान करवु ॥ ४ ॥

ॐ ह्रीं आँ ह्रीं नमः ॥ धृति वज्रमन्त्र ॥ धृष्टे मन्त्रे ७ वार लणी वज्र पहेरीन्ने ॥ ५ ॥

ॐ आँ ह्रीं ह्रीं अहते नमः । धृति तिलकमन्त्र ॥ धृष्टे मन्त्रे ७ वार मन्त्री तिलक धीन्ने ॥ ६ ॥

ॐ ह्रीं अवतर र सोमे र कुरु र वधु र निवधु र सुमन्ने सोमर्षसे महुमहुरे ॐ कवलीक क्ष स्वाहा ॥

धति गेवा (श्रीवा) सूत्रमिहलाद्विधं धनमंत्रः ॥ धत्ते मंत्रे वार ७ बाष्पी गेवासूत्र योताने हाथे तथा स्नात्रीयाने हाथे
आंधीत्ये । कुंभने मिहल ऋद्धि भरुसार्सीगी, प्रमुष्य आंधवा पडेते पशु धत्ते मंत्रे मंत्री आंधवा ॥ ७ ॥

अथ भूमिशुद्धिमंत्रं ॐ ह्रीं आहं भूर्भुवःस्वश्रीय स्वाहा ॥ कोत्सें मंत्रे इलवास मंत्री स्नात्रभूमी जल पुष्प
वास आछोटेषु करीत्ये ॥ ८ ॥

पथी पूर्व दिशात्ये अथवा उत्तर दिशात्ये पीठ मांडीत्ये अने ॐ ह्रीं अहं पीठाय नमः । को मंत्रे सात वार
मंत्री पीठनी पूज करीत्ये, पथी श्रीशान्तिनाथ लगवाननी प्रतिभा स्थापित्ये, तेनो मंत्रः-

ॐ नमो अहं परमेश्वराय अतिसुंथाय परमेष्ठिने द्विष्टुभारीपरिष्कृताय देवाधिदेवाय त्रैलोक्यमहिताय अत्र पीठ
तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा ॥ आ मंत्र त्राण्ये वार बाष्पी श्रीशान्तिनाथ लगवाननी पंचतीर्थी प्रतिभा स्थापित्ये पथी ॥ ९ ॥

स्नात्रजलशुद्धिः-क्षीरोदधिस्वयंभूश्च सरोपज्ञमहाद्रुहे । शीताशीतोदकाद्रुहे जलेऽस्मिन् संनिधिं कुरु ॥ १ ॥

अभृतेऽं धति जलस्नपनीयजलशुद्धि । धत्ते मंत्रे वार ७ मंत्री कदाश घोट धूप करयो पछे बारवा ॥ १० ॥

ॐ ह्रीं श्री परमपरमात्मने अनंतानंतज्ञानशक्तये जन्मजरामृत्युनिवारणाय श्रीभते जितेन्द्राय जलं यजमहे
स्वाहा । धम चंदन १ पुष्प २ आक्षत ३ नैवेद्य ४ देव पर्दीप ६ धूप ८ यजमहे स्वाहा । धम आष्टप्रकारी
पूज मंत्र धत्ते जलादि आठे वाना यदाववा. धम मडोत्सवना दिवस सुधी प्रभुनी स्नात्र पूज करीत्ये ॥ ११ ॥

॥ कुलस्थापनविधि ॥

प्रथम पीडनी पूजा करी श्री शान्तिनाथ बागवाननी प्रतिमा स्थापी अने स्नात्र लक्षावे पही कुल ज्येष्ठ माटीने, काजा दाख रक्षित, अष्टभगण वितरेवो घोरु पूपीने कठे श्रीवासुत्र आधी पछीक अघेजानी लेखवुथी कुल उपर भू-१ लणवे “ॐ ह्रीं श्रीं सर्वोपद्रवान् नाशय नाशय स्वाहा” ॥ आ भत्र हेसरथी लणी कुल मध्ये हेसरने आशीयो करवो पछी कुल मध्ये धूप देवो कुसुमाब्जिजे वधाववो क कुना छाटा नाजवा कुबाना अडर चौथा, नोपारी, लुपियो अने १ पयारलनी चोटली स्थापवी पछी उभा थर्ध नवकार अथवा मोटी शान्ति गणता अज्येष्ठ जणनी अथ उ धाराजे कुल परिपूषुं भरवो पछी नागरवेवना पान थार कठे भूमी, उपर श्रीकृण भूमी, वीवो, रातो देगभी कडो गज सवा दाकी श्रीवासुत्रथी आधीजे पछी उपर हेसर अने कुले पूजजे, सोना-रुपाना वरथ छापीजे कुलने उर पडेरावीजे पत्री ने ठेकाजे कुल स्थापवो होय त्या क कुने साधियो ग करी चौथा नोपारी पूरी उपर मीढि रोर सवाने साधियो करावीजे पत्री हेरासर अथवा बागवानने करती तषु प्रदक्षिणा र्ध कुलने गाजते वाजते “ॐ ह्रीं ठं ठं स्वाहा” जे भत्र सात वार बाणी, श्वास स्थिर राणी कुलने स्वस्तिक उपर स्थापवो कुलस्थानठे दीप अथ उ राजवो, धूप तषु काण करवो कुलने वासुदेपथी पूज कुसुमाब्जि लर्ध काव्य जेतवु -

ह्रीं अथवा सरजानी जखरी । १ पयारल - माजेक, मोती, प्रवाण, तालु, सोनु ॥ २ मीदण, भरजासीगी, धरो, जल अने नाक ॥ ३ जिग ने स्थाने होय तेनी जमणी जाजुमा कुल स्थापवो ॥ A श्रीवासुत्र-कथु भत्र पृ० १ मा ।

पूषुं येन सुमेरुयुंगसदृशं यैत्यं सुद्वेहीभ्यते,
यः क्रीर्तिं यजमानधर्मकथनप्रसङ्गिर्जितां लाषते ।

यः स्वर्धां कुरुते जगत्त्रयमडाहीयेन द्रोषारिष्ठा,

सोऽयं मंगलद्वयसुप्यगण्वनः कुम्भश्चिरं नन्दतात् ॥१॥

आ काव्य षोढी कुंल वधावयो.

पक्षी कुंल आगण त्रषु टंक सौभाग्यवती श्री पासे गाहुंती कराववी, मार्जर प्रमुण छिंसक लवने त्यां आववा देवा नडीं. रजस्वला प्रमुण मलिन स्त्रीनी दण्टि पडवा देवी नडीं. सुवासषु स्त्रीओ पासे उत्तम धवण मंगण गीत गवराववां. गानारी स्त्रीओने तणोऽदाहि देवां. श्रावक तथा श्राविकाओओ त्यां नरकाहि दुःखगर्भित, जिनमुनिना । छिपसर्गगर्भित, आदोयणुना स्तवन तथा राज्जिमती प्रमुणना विद्यापगर्भित गीत गावां नडीं. अनित्य अशरषु भावनानां गीत वर्जवा. कुंल पासे त्रषु टंक सात स्मरषु पूप हीप सङ्कित गणुवां, धति कुंलस्थापनविधि ॥

॥ अथ दीपस्थापनविधि ॥

प्रथम तांजानुं दीपपात्र शेर सवा धी माय तेवुं लभवाणुं, घोर्ध पूपी, कंकुथी पूळ कुसुमांजलि अने जोआथी वधावी तेमां सोपारी, इपिये। अने पंचरत्ननी चोटडी मूडी पछी मीढण, भरडाशिंगी बांधी १०८ अथवा २७ तारनी हीवेट मूडी धृतमंत्र लखतां सौभाग्यवती श्री पासे धृत पूरावीओ तेने। मंत्र—

ॐ धृतमायुर्द्विंशं लवति परं त्रैलोक्यसम्पदात् । तत्संयुक्तः प्रदीपः पातु सदा भावदुःखेष्वयः ॥ १ ॥ स्वाहा ।

એ મત્ર ત્રણ વાર કહી ધૃત પૂરાવીએ પછી દીપ પ્રગટાવવો તેનો મત્ર-
 ઠૂં અહ્ -પ>ચરાનમહાનભયેતિમંથાય ધ્વાન્તઘાતિને । ઘોતનાય પ્રતિમાયા દીપો ભૂયાત્ સઘાડહંતે ॥ ૧ ॥
 એ મત્ર ત્રણ વાર કહી દીપ પ્રગટાવવો પછી કુંભની જમણી બાજુએ બંધા દીપને સ્થાપવો છે ત્યા ક કુંભો
 સાથિયો કરી ઉપર પલાળેલી માટીનું સ્થાન કરીએ તે ઉપર દીપ સ્થાપી વાસકેપ લઈ મત્ર બોલીએ
 “ ઠૂં અગ્નયોઽગ્નિશ્રયા એકેન્દ્રિયા છવા નિરવધા અહ્રૂપ્ણયા નિર્વ્યથા સન્તુ, નિષ્પાપા સન્તુ, સદ્ગતય
 સન્તુ ન મે સઘદ્નહિ સાડહ્દર્ચને ॥ ” એ મત્ર ત્રણ વાર બણી દીપ તથા અગ્નિ શુદ્ધ કરીએ ઇતિ દીપસ્થાપનવિધિ ॥

॥ અથ જુવારા વાવવાનો વિધિ ॥

જુવારા શરાવલા ચાર અને આઠ કાળા કાઘ વિનાના ઘોળાવી તે મધ્યે પેસો સોપારી મૂકી કાચી માટી અને
 અડાયા છાવાનો ભૂકો પૂરી તેમા સઘવા સ્ત્રીની પાસે અથવા કુવારી કન્યા પાસે સાત ધાન્ય વવરાવીએ સાત
 ધાન્ય આ પ્રમાણે સમજવા ૧ જવ, ૨ જુવાર, ૩ વરી, ૪ ચણા, ૫ અડક, ૬ મગ અને ૭ ઘઉં તેમાના શરા-
 વલા ચાર કુંભની ચાર બાજુએ મૂકવા તેમા દરેજ ભેંઈએ તે પ્રમાણે પાણી સિચવુ ઇતિ જુવારા વાવવાનો વિધિ ॥

શ્રી જિનાર્ચન તથા લઘુસ્નાનવિધિક્રમ (પૃષ્ઠ ૧-૨૭)

(૧) શાંતિનાય ભગવત (પાષાણના) સિંહાસનમા સ્થાપન કરવા તથા ધાણના શ્રી શાંતિનાય ભગવત અને
 શ્રી સિદ્ધચક્ર સ્થાપન કરવા (૨) કુંભસ્થાપન (૩) અખડ દીપક સ્થાપન જુવારા વાવે

- (४) लगवंतनी अनेकप्रकारी पूजा, (त्रिनाथंन) अप्, वनस्पति ने अग्निना मंत्र त्रयु वार जोलवो. गंध-
जल अक्षतादिना मंत्र दश वार जोलवो. पुष्पांजलि, दधुस्नात्रादि विधि करे.
- (५) जे सधवा स्त्री लगवंत आगण धरस नैवेद्य (लोज्जन)ना धाण सुके.
- (६) जे कुमारिका लगवंतनी लुथु उतारवानी क्रिया करे.
- (७) लगवंतनी सात हीवानी आरती तथा मंगणहीवो.
- (८) दश द्विक्रपावनुं संक्षिप्त पूजन. नवग्रहनुं संक्षिप्त पूजन (पृ० १-२७)
- (९) काशी छंटोनी वेदिका पर धंटाकर्णुभूर्ति स्थापना विधि करे.
- (१०) विधिकारक पीठ नंग ७ स्थापन करी अने पूजाविधि करे. (पृ० २६)
- (११) पत्नी ७ धान्यना धवारापात्र पीठिकाञ्जोनी चार भाज्यु २-२ कुल ८ मूकवा, पत्नी पीठिका आगल १
दुधपाकपात्र, २ करंभपात्र, ३ घी साकर दोटनुं चुरसुं पात्र, ४ गोल-धी-मभराना चिंड, ५ सालपुडा पात्र, ६ लापसी
पात्र, ७ इधनेा णीचडो पात्र. पत्नी नं७ कलश स्थापवा. ४ हीपक स्थापवा. पत्नी विधि अनुसार होम करवो. (पृ० प५)
- अष्टस्नात्रविधि तथा धंटाकर्णुभूर्तिस्थापन क्रम (पृष्ठ ६५-८०)**
- (१) त्रयु कुसुमांजलि.
- (२) आठ स्नात्र- १ क्षीर, २ दधि, ३ घी, ४ शेरडीना रस, ५ जल, ६ सडसभूद, ८ शतभूद, ९ सवोभधि.

(३) धूप (४) शकस्तव (५) अलिषेकना १६ क्रान्त्यो (६) छेद्वि क्रान्त्य जोली १०८ अलिषेक करवा

पूजाद्यो

१ कस्तूरिका विलेपन २ पुष्पमाला, ३ आभूषण-सुगन्ध-हार वगेरे, ४ झलदोहन, ५ अक्षतदोहन, ६ जलप्रक्षाल
दोहन, ७ धूप, ८ दीप, ९ चंद्रसनेवेद्य, १० सर्वधान्यदोहन, ११ सर्ववेसवार (सुठ, भरी, मठ), १२ सर्वोषधिदोहन,
१३ तालुव दोहन, १४ वज्र पूजन, १५ सुवर्णु रौप्य-सुद्रापूजन, १६ कुसुमान्जली पूर्वक आष्टमगल पूजन १७ पुष्प
माला लिनगि जोपरि स्थापन, १८ आरती, भगवद्दीपो, आसानीन० पुष्पाशेष, विसर्जन

- (१) गृहस्नानजलथी (घटाकर्णु) भूति अलिषेक (२) तीर्थजल अलिषेक
(३) कस्तूरी-द्वेशरादि विलेपन (४) इथा द्विशी गलिणाकुला प्रक्षेप
(५) सुप्य वेदिकापर घटाकर्णुभूति स्थापन करी लग्नवेलात्त्रे भत्रपूर्वक वासशेष (प्रतिष्ठा) करे (पृ० ७८)
(६) ग ध-पुष्पादि पूजन
(७) मध्यरात्रे गलिपात्र भूके (लापसीपात्र न २, वडाना पात्र नगर जलना घट न २ हीपक न २)
(८) सप्तमीक विसर्जन

२५ कुसुमांजलि विधिक्रम परिशिष्ट A

- १४ संयुक्तधूप-उत्क्षेपण.
- १५ जलपूजन.
- १६ अक्षत आरौपण.
- १७ पंचांगरक्षा. (पंचांगरक्षां १ ललाट, २ नयन,
३ हृदय, ४ सर्वांग, ५ पीठ)
- १८ निवृत्तन-करण.
- १९ मालारौपण.
- २० अपराधक्षामण.
- २१ द्वीपदान.
- २२ धर्मेषु ढोकन.
- २३ अधिकृतजिनस्तोत्र
- २४ विमर्षितका.
- २५ क्षणध्यानम्.

- १ अर्चन अर्थन.
- २ कुंजुम अर्थन.
- ३ यक्षकर्म विदीपन.
- ४ कर्पूर आरौपण.
- ५ वासक्षेप.
- ६ कस्तूरीदीप.
- ७ कालागुरु दीप.
- ८ युग्मालंकार अवतरण.
- ९ स्नानपीठक्षालन.
- १० मिंशमार्जन.
- ११ युग्म-आरौपण.
- १२ इल-ढोकन
- १३ अगुरुक्षेप.

श्री अरतरगन्धलाकार जिन वर्धमानसूरि विरचित आचार दिनकर अथान्तर्गत- (अहंनमहापूजन)

॥ श्री-शान्ति-महापूजन-विधि ॥

तत्राहो गुरुर्गुरुषु सुस्नात ककुषुद्राकृतकर सदश्याव्यगत्रवेतवस्त्रधरो भवेत् शान्तिप्रार्थयि ताहंगवेधभू
षष्पधारी सभ्रातृपुत्रो भवेत् गीतदृत्यवाद्यादिनारीभगलगायनाचार्य्य अथशुष्णीकुर्यात् ततो षुद्धस्नानविधिभारक्षेत
प्रथम स्नानपीठे श्री शान्तिनाथप्रतिमा स्थापयेत् तत्स्थापनविधिस्तु घटाकर्षुप्रतिष्ठाविधौ पूर्वं २ पृष्ठमध्ये इत्त ,
तदनुसारेण शान्तिनाथप्रतिमा पीठे स्थापयित्वा तदनंतर पूर्वंमहूर्त्कदपविधिना (जिनार्थनविधिव्युत्सनात्रादिपुष्पो पूज्य
विधाय तत्) षुद्धस्नानविधियुक्त्या पथविशतिकुसुमाञ्जलिक्षेप विदध्यात् इति

॥ जिनार्थनपूज्य ॥

जिनार्थन तथा लघुस्नानविधिस्तु पूर्वं घटाकर्षुप्रतिष्ठाविधौ पृष्ठ २ त २८ पृष्ठ पर्यंत इदं शित , भ्रान्ते आरात्रिक
भगवतीपक्षाम्बादिविधि इरणीय इति प्रथमदिने प्रात इरणीयो विधि ।

॥ इसुभाञ्जलि ॥

प्रथमदिने मध्याह्ने पथविशतिकुसुमाञ्जलिक्षेप -विदध्यात् तद्विधिस्तु घटाकर्षुप्रतिष्ठाविधौ पविशिष्ट पृष्ठ
१ त पृष्ठ १६ पर्यंत इत्त इसुभाञ्जलिभ्रान्ते आरात्रिक भगवतीप क्षाम्बादिविधिय इयात् इति प्रथमदिन-
मध्याह्नविधि

॥ अथ द्वितीयदिने करणीया। बृहत्स्नानान्तर्गतः सप्तमीः पूजनविधिः ॥

ततो, षिग्भात्रे पवित्राणि स्वर्णरूप्यताम्रकांश्याभयानि वा सप्तमीकानि न्यसेत् ॥ तत्र ॥

प्रथमपीठे— पंचपरमेष्ठिस्थापनमक्षरैस्त्रितलकैर्वा मालाकर्मेषु कार्यम् ॥

द्वितीयपीठे— द्विद्वैतयोः द्विद्वैतयोः तथैव ॥

तृतीयपीठे— अतुष्टिं त्रयं, त्रयं, कृत्वा, द्वादशराशिस्थापनम् ॥

चतुर्थपीठे— अतुष्टिं सप्तकं सप्तकं कृत्वाष्टाविंशतितनक्षत्रस्थापनम् ॥

पंचमपीठे— द्विद्वैतयोः नवत्रयस्थापनं विधेयम् ॥

षष्ठपीठे— अतुष्टिं, अतुष्टं अतुष्टं कृत्वा षोडशविद्यादेवीस्थापनम् ॥

सप्तमपीठे— गणपति, कार्तिकेय, क्षेत्रपाल, सुरदेवता, अतुष्टिकायदेवस्थापनम् .

अथ प्रथम पीठे परमेष्ठिपूजनं-तथाहि प्रथमं पुण्यांजलिं गृहीत्वा-

अर्द्धन्त धृशाः सकलाश्च सिद्धा, आचार्यवर्या अपि पाठकेन्द्राः;

सुनीधराः सर्वसमीहितानि कुर्वन्तु रत्नत्रयशुक्रित्वाणः ॥ १ ॥

धृति अर्द्धकाद्विषु पुण्यांजलिक्षेपः-ततोऽर्ध्याधादि भ्रुणीकृत्यार्द्धतः प्रति-

विश्वाम्बुस्थितिशाकिनः समुद्रया, संयुक्तसन्मानसा. नानाभूपविचित्रचित्ररचिताः संत्रासितातद्विषः;

सर्वाध्वप्रतिभासनेकशलाः सर्वे नता सर्वदाः श्रीभक्तीर्थकरा भवन्तु भाविनां, व्यामोहविच्छिन्तये. । १ ।

ॐ नमः आचार्येभ्यो, विश्वप्रकाशेभ्यो, द्वादशांगगण्डिपिटकधारिभ्यः पंचाचार्यरतेभ्यो भगवन्त आचार्या धृष्ट
शान्तिक्रपूजामडोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु. शेषं पूर्ववत् . धृत्याचार्यपूजाम् । तत उपधाध्यायान् प्रति-

पाषाण्युदयोपि नरो यद्वीथ- प्रसाद्वैशाखलभते सपर्यामः ;

नगद्धितः पाठकसंययः स, कल्याण्युमालां वितनोत्वर्षीक्षुम् .

ॐ नम उपधाध्यायेभ्यो निरंतरद्वादशांगपठनपाठनरतेभ्यः सर्वगन्तुद्धितेभ्यो, द्दयामयेभ्यो, भगवन्त उपधाध्याया
धृष्ट शान्तिक्रपूजामडोत्सवे आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् . धृत्युपाधाध्यायपदपूजाम्. ततः साधून् प्रति-

संसारनीरधिभवेत्य, ह्रन्तमेव, येः संयमाध्यवहनं प्रतिपन्नमाशुः ;

ते साधकाः शिवपदस्य जिनानिपेके, साधुमज्ज विरययन्तु भद्राप्रयोधम् ॥ ६ ॥

ॐ नमः सर्वसाधुभ्यो, मोक्षमार्गसाधकेभ्यः शान्तेभ्योऽष्टादशसहस्रशीलांगधारिभ्यः पंचमहावतनिष्ठितेभ्यः
परमद्धितेभ्यो भगवन्तः साधव धृष्ट शान्तिक्रपूजामडोत्सवे, आगच्छन्तु० (२) शेषं पूर्ववत् . धृष्टि साधुपूजाम् ।
अथ पंचपरमेष्ठिनां परिचिडितपूजाम्-

ॐ नमः सर्वतीर्थकरेभ्यः सर्वगतेभ्यः सर्वविद्भ्यः सर्वदशिल्यः सर्वद्विभ्यः सर्वद्वेभ्यः ॐ नमो भगवद्भ्यः
सिद्धेभ्यः, भगवद्भ्य आचार्येभ्यो, भगवद्भ्य उपधाध्यायेभ्यो, भगवद्भ्यः साधुभ्यो भगवन्तः पंचपरमेष्ठिनः धृष्ट
शान्तिक्रपूजामडोत्सवे, सातिशयाः सप्रातिहाराः सवयनगुण्याः सगानाः ससंधाः सहेवासुरनराः प्रतीदन्तु धृष्टमध्य-

पाद्य गृह्णन्तु (२) गन्ध गृ० (२) पुष्प गृ० (२) धूप गृ० (२) दीप गृ० (२) अक्षतान् गृ०-(२) नैवेद्य गृ०
(२) सर्वोपचारान् गृ० शान्ति कुर्वन्तु (२) तुष्टि कुं (२) पुष्टि कुं (२) ऋद्धि कुं (२) वृद्धि कुं (२) सर्वांसमी-
हितानि कुं (२) स्वाहा अनेन पयपरमेष्ठिना परिधिदितपूजनं अथ पयपरमेष्ठिपूजनं विधाय पयस्वस्तवआम्बुछा
दनम् धत्वाघपीडकम् ॥ आ० हि० पू० १प८ तमे ॥

॥ अथ द्वितीय-पीडपूजनम् ॥

अथ द्वितीयपीठे द्विपालपूजनम् घटाकर्षप्रतिष्ठाविधौ पू० ४७ त पू० ६१ पर्यं तदशद्विपालपूजनं पूर्वो
क्तविधिना विधाय तत पीठे दशहस्तवआम्बुछानं धत्ति द्वितीयपीडम्

॥ अथ तृतीय-पीडपूजनम् ॥

अथ तृतीयपीठे द्वादशराशिपूजनं यथा-पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा,-
मेघ-वृष-मिश्रण-कर्कट-सिंह-कनीवाखिलतियापधरा भकर-घट-भीम-सशा सन्निहिता राशय सन्तु ॥ १ ॥
धत्ति राशिपीठापरि पुष्पाञ्जलिक्षेप ततो मेघ प्रति-

भगवत्स्य निवासाय, सूर्योन्मत्पवकशाय च, मेघाय पूर्वसस्थाय, नभ प्रथमराशये ॥ १ ॥

ॐ नमो मेघाय मेघं धृष्टं शान्तिकपूजमङ्गोत्सवे आगच्छ आगच्छ धृष्टमर्थं पाद्यं जलं चरुं आयमनीय
गृहाणु (२) सन्निहितो जप (२) स्वाहा जल गृहाणु (२) गन्ध गृ० (२) अक्षतान् गृ० इत्यानि० पुष्प० धूप०

दीपं नैवेद्यं, सर्वोपचारान् गृह्णाणु (२) शान्तिं कुरु (२) तृष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमिहितानि यन्त्र

(२) स्वाहा. अग्नेन भर्त्रेणु सर्वोपचारैः शेषपूजनम् . वृषं प्रतिः—

यन्त्रीन्वयकरणे याम्य, -द्विशि स्थायी कवेर्गृहम्, वृषः सर्वोष्णि यापानि, शान्तिकेऽत्र निवृत्ततु ॥ २ ॥

ॐ नमो वृषाय० वृष धृङ् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ मिथुनं प्रति-

शशिनन्दनगोहाय, राष्ट्रन्वयत्वराय च, पश्चिमाशाश्रितायास्तु मिथुनाय नमस्सदा. ॥ ३ ॥

ॐ नमो मिथुनाय० मिथुन धृङ् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् . कर्कं प्रति-

वाङ्मतेरुन्वयत्वरणं, शरणं तारकेशितुः, कर्कटं धनदाशास्थं, पूज्यामो निरंतरम् ॥ ४ ॥

ॐ नमो कर्कोय० कर्क धृङ् शान्तिकपूजमहोत्सवे शेषं पूर्ववत् . सिंहं प्रति-

पद्मनीयतिसंवासः पूर्वोशाकृतसंश्रयः, सिंहः समस्तदुःखानि, विनाशयतु धीमताम् ॥ ५ ॥

ॐ नमो सिंहाय० सिंह धृङ् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् . कन्यां प्रति-

पुधस्य सहनं रस्यं, तस्यैवोन्वयत्वरिणी-कन्या कृतान्तद्विगवासा, समानन्दं प्रयन्धतु ॥ ६ ॥

ॐ नमः कन्यायै० कन्ये धृङ् शान्तिक-पूज-महोत्सवे० शेषं पूर्ववत् . तुलां प्रतिः-

यो द्वैस्थानां महोत्थार्य-स्तस्यावास्तवमागतः, शनैरुन्वयत्वरितास्तु पश्चिमास्थतुलाधरः ॥ ७ ॥

ॐ नमस्तुलाधराय० तुलाधर धृङ् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् . वृश्चिकं प्रति-

- ॐ नमो षेत्र धनदाशाविभासक -वृश्चिके इ भसधात शान्तिकेऽत्र निहन्तु न ॥ ८ ॥
- ॐ नमो वृश्चिकाय० वृश्चिक षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेष पूर्ववत् धन्विन प्रति-
सर्वदेवगणान्यस्य, सहन पदहायिन, सुरेन्द्राशास्थितो धन्वी, धनवृष्टिं करोतु न ॥ ९ ॥
- ॐ नमो धन्विने० धन्विन् षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेष पूर्ववत् भकर प्रति-
निवास सूर्यपुत्रस्य, भूमिपुत्रोत्पत्ताकर भकरो हक्षिष्यासस्य सस्थासीति विहन्तु न ॥ १० ॥
- ॐ नमो भकराय० भकर षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेष पूर्ववत् कुल प्रति-
अष्टेशतनयस्थान पश्चिमान हहायक, कुल करोतु निर्दोष, पुष्ट्यारल भनीविष्णाम् ॥ ११ ॥
- ॐ नम कुलाय० कुल षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेष पूर्ववत् भीन प्रति-
कवेरुन्मयवहातार, क्षेत्र सुरगुरोरपि, वन्धामडे नृधर्माशा-पावन भीनसुत्तभम् ॥ १२ ॥
- ॐ नमो भीनाय भीन षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे० शेष पूर्ववत्. ज्येष्ठिर्भन्त्रे प्रत्येकपूज ततोऽनन्तर
ॐ त्रेय-वृष-मिथुन-कर्क-सिंह-कन्या-तुला-वृश्चिक-धनु-भर्कर-कुल-भीना सर्वे राशय स्वस्वस्वाम्यधिष्ठिता
षड् शान्तिकपूजमहोत्सवे आगच्छन्तु (२) षड्भर्ग्य पाद्य ण्डि यरुम् आचमनीय गृह्णन्तु (२) सन्निहिता भावन्तु
(२) स्वाहा जल ग० (२) गन्ध ग० अक्षतान० इलानि० सुद्रा० पूष० धूप० दीप० नैवेद्य सर्वोपचारान्०

शांतिं कुर्वन्तु वृष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि यन्धन्तु यन्धन्तु स्वाहा. अनेन सर्वराशीनां परिधि-
डितपूज ॥ ततः पीडस्य द्वादशशङ्कतवस्त्रेषुाच्छादनम्, धृति तृतीयपीड पूजनम् २२० पू० तः २२१ पू० पर्यन्ते आ० हि०.

॥ अथ अतुर्थपीडपूजनम् ॥

ततो नक्षत्रपीडि पुष्पांजलिं गृहीत्वा-

नासत्यप्रभुषा देवा अधिष्ठितनिन्दवः, अत्रैत्य शान्तिके सन्तु सदा सन्निहिता सताम्.

धृति नक्षत्रपीडि पुष्पांजलिक्षेपः ततो अश्विनी' प्रति-

ॐ ङर्षी नमो नासत्याल्यां स्वाहा. धृति मूढमंत्रः ॐ नमो नासत्याल्यां, अश्विनीस्वामिभ्यां नासत्यौ धृष्टि
शान्तिक-पूज-महोत्सवे आगच्छतं (२) धृष्टमर्ध्वं पादं, अलि, यरुं, आयमनीयं गृह्णीतं (२) सन्निहितो भवतं
(२) स्वाहा. ङदं गृह्णीतं (२) गन्धं अक्षतान् इदानीं सुद्रां पुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान्
गृह्णीतं (२) शान्तिं कुरुतं (२) वृष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि ददतं (२) स्वाहा. दिवयनम् ॥१॥
भारर्षी प्रति-

ॐ, यं, यं, नमो यमाय स्वाहा. ॥ धृति मूलं ॥ ॐ नमो यमाय. ऋणी-स्वामिने यम धृष्ट शान्तिक-
पूजमहोत्सवे आगच्छ, आगच्छ धृष्टमर्ध्वं, पादं, अलिं यरुं, आयमनीयं, गृहाण (२) सन्निहितो भव (२)

स्वाहा, जल गृहाणु (२) गन्ध० अक्षतान० इलानि० सुद्रा० पुष्प० धूप० द्वीप० नैवेद्य० सर्वोपचारान् गृहाणु (२)
वृष्टि० पुष्टि० ऋद्धि० वृद्धि० सर्वसमीहितानि द्वेष्टि (२) स्वाहा ओक्वयनम् ॥ २॥ कृतिका प्रति-

ॐ, २, २, नमो अग्नये स्वाहा ॐ नमोऽग्नये कृतिकास्वामिने अग्ने धं० शेष पूर्ववत् ओक्वयनम् ॥ ३ ॥
शशिष्ठी प्रति-

ॐ प्रहस-प्रहस्ये नम स्वाहा ॐ नमो प्रहस्ये शशिष्ठीश्वराय अहंभन् धं० शेष पूर्ववत् ओक्वयनम् ॥ ४ ॥
भृगुशिर प्रति-

ॐ, य, य, य, नमश्चन्द्राय स्वाहा ॐ नमश्चन्द्राय भृगुशीरोऽधीशाय, चन्द्र धं० शेष पूर्ववत् ओक्
वयनम् ॥ ५ ॥ आद्री प्रति-

ॐ दु, दु, दु, नमो रुद्राय स्वाहा ॐ नमो रुद्राय, आद्रीश्वराय, रुद्र धं० शेष पूर्ववत् ओक्वयनम् ॥ ६ ॥
पुनर्वसु प्रति-

ॐ जनि, जनि, नमो अहितये स्वाहा ॐ नमो अहितये, पुनर्वसुस्वामिन्ये अहिते धं० शेष पूर्ववत् ओक्
वयनम् श्रीविगे सन्निहिता लव लव धृति ॥ ७ ॥ पुष्य प्रति-

ॐ एष, एष, नमो गृहस्पतये स्वाहा ॐ नमो गृहस्पतये पुष्याधीशाय गृहस्पते धं० शेष पूर्ववत्
ओक्वयनम् ॥ ८ ॥ आश्लेषा प्रति-

ॐ कुं, कुं, नमः इष्टिभ्यः स्वाहा. ॐ नमः इष्टिभ्यः आश्रयेषस्वामिभ्यः इष्टिन धङ् शान्तिकपूजामहोत्सवे
आगच्छत (२) धदमर्ध्वं, पाद्यं, अक्षि व्यरुं, गृह्णीत (२) सन्निहिता भवत (२) स्वाहा, ऋक्षं गृह्णीत (२) गन्धं,
अक्षतान्, इदानी, सुद्रां, पुष्पं, धूपं, दीपं, नैवेद्यं, सर्वोपचारान् शान्तिं कुरुत (२) तुष्टिं युष्टिं ऋष्टिं वृष्टिं
सर्वसमीहितानि दहत (२) स्वाहा. अहुवयनपाठः ॥ ९ ॥ मधां प्रति-

ॐ स्वधा नमः पितृभ्यः स्वाहा. ॐ नमः पितृभ्यो मधेशेभ्यः पितर धङ् शेषं पूर्ववत्. अहुवयनपाठः
॥ १० ॥ पूर्वाक्षयिणी. प्रति-

ॐ ॐ नमो योनये स्वाहा. ॐ नमो योनये पूर्वा-क्षयिणी-स्वामिन्यै, योने धङ् शेषं पूर्ववत् ॥ अक्षय-
नम्. अक्षिणे. सन्निहिता भव (२) धति ॥ ११ ॥ उत्तराक्षयिणी. प्रति-

ॐ धृष्टि (२) नमो अर्थभ्यो, उत्तराक्षयिणी-स्वामिने स्वाहा. ॐ अर्थभन् धङ् शेषं पूर्ववत् ॥ अक्षयनम
॥ १२ ॥ हस्तं प्रति-

ॐ धृष्टि (२) नमो हिनकराय स्वाहा. ॐ नमो हिनकराय हस्तस्वामिने हिनकर धङ् शेषं पूर्ववत्. अक्षय-
नम् ॥ १३ ॥ त्रिशां प्रति-

ॐ तक्ष तक्ष नमो विश्वकर्माण्यै स्वाहा. ॐ नमो विश्वकर्माण्यै, त्रिशाय विश्वकर्माण्यै धङ् शेषं पूर्ववत्. अक्षयनम्.
॥ १४ ॥ स्वाति प्रति-

- ॐ य य नमो वायवे स्वाहा ॐ नमो वायवे स्वातीशाय वायो ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् ॐ एकपयनम् ॥ १५ ॥
विशाखा प्रति-
- ॐ वषट् नम ऽन्द्राय स्वाहा ॐ २ २ २ नमो आग्नेये स्वाहा ऽङ्गि० मूलमत्रौ ॐ नम ऽन्द्राग्निभ्या
विशाखास्वामिभ्या ऽन्द्राग्नी ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् द्विपयनम् ॥ १६ ॥ अतुराधा प्रति-
- ॐ नम धृषि धृषि नमो मित्राय स्वाहा ॐ नमो मित्राय अतुराधेश्वराय मित्र ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् ॐ एक
पयनम् ॥ १७ ॥ न्येधा प्रति-
- ॐ वषट् नम ऽन्द्राय स्वाहा ॐ नम ऽन्द्राय न्येधेश्वराय ऽन्द्र ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् ॐ एकपयनम् ॥ १८ ॥
भूस प्रति-
- ॐ य य नमो निरुतये स्वाहा ॐ नमो नैरुताय, भूलाधीशाय, नैरुत ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् ॐ एकपयनम्
॥ १९ ॥ पूर्वाषाढा प्रति-
- ॐ व व नमो जलाय स्वाहा ॐ नमो जलाय पूर्वाषाढास्वामिने जल ऽङ्गि० शेषं पूर्ववत् ॐ एकपयनम्
॥ २० ॥ उत्तराषाढा प्रति-
- ॐ विश्व, विश्व, नमो विश्वदेवेभ्य स्वाहा ॐ नमो विश्वदेवेभ्य उत्तराषाढास्वामिभ्य विश्वदेवेवा ऽङ्गि०
शेषं पूर्ववत् त्रिपयनम् ॥ २१ ॥ आबिजित प्रति-

ॐ अक्ष, अक्ष, नमो अक्षणे स्वाहा. ॐ नमो अक्षिण्दीशाय अक्षन् धक्षं शेषं पूर्ववत् . ऐकवचनम्
॥ २२ ॥ श्रवणुं प्रति-

ॐ नमो विष्णुवे स्वाहा. ॐ नमो विष्णुवे श्रवणाधीशाय विष्णो धक्षं शेषं पूर्ववत् . ऐकवचनम् ॥ २३ ॥
धनिष्ठां प्रति-

ॐ नमो वसुल्यः स्वाहा. ॐ नमो वसुल्यो धनिष्ठेशोभ्यः वसव धक्षं शेषं पूर्ववत् . गहुवचनम् ॥ २४ ॥
शतलिषण् प्रति-

ॐ वं वं नमो वरुणाय स्वाहा. ॐ नमो वरुणाय शतलिगधीशाय वरुणु धक्षं शेषं पूर्ववत् . ऐकवचनम्
॥ २५ ॥ पूर्वोत्तरपदां प्रति-

ॐ नमो अजपादाय स्वाहा. धति मूलां ॐ नमो अजपादाय पूर्वोत्तरपदेश्वराय अजपाद धक्षं शेषं पूर्ववत्
ऐकवचनम् ॥ २६ ॥ उत्तराषाढपदां प्रति-

ॐ नमो अक्षिणुंदाय स्वाहा. ॐ नमो अक्षिणुंदाय उत्तराषाढपदेश्वराय अक्षिणुंदन धक्षं शेषं पूर्ववत् . ऐकव-
चनम् ॥ २७ ॥ देवतीं प्रति-

ॐ धृषि धृषि नमः पूषे स्वाहा. ॐ नमो पूषे देवतीशाय. पूषन् धक्षं शेषं पूर्ववत् . ऐकवचनम् ॥ २८ ॥
अतेषां मंत्रेषु प्रत्येकं नक्षत्रपूज. ततः-

ॐ नमः सर्वनक्षत्रेभ्यः सर्वनक्षत्राणि सर्वनक्षत्रेशा धक्ष शान्तिकपूजमहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु धक्षं

आयमनीय गृहस्थन्तु (२) सन्निहिता लवन्तु स्वाहा नल गृहस्थन्तु (२) सन्निहिता लवन्तु (२) स्वाहा नल
गुं गन्धं अक्षतानं इलानिं सुद्रां युग्मं धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारानं शान्ति कुर्वन्तु (२) वृष्टिं
पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं रुर्वसमीहित. इष्टु इष्टु स्वाहा इत्यनेन मन्त्रेषु परिपिडितपूज्य उपरिअष्टाविंशतिहस्तवस्त्रा
नञाहनम् इति अतुर्थपीठे नक्षत्रपूज्य आचारद्विनकर पूं २२१ त २२३

॥ अथ पंचमपीठे नवग्रहपूजनम् ॥

घटाकर्षुप्रतिष्ठाविधौ पृष्ठ ४३ त पृष्ठ ४७ पर्यंते लिखित नवग्रहपूजन तदनुसारेषु पूर्युपूज्य विधाय तत
नवहस्तवस्त्रेषुानञाहन पीठे इति पञ्चमपीठपूजनम्

॥ अथ षष्ठ षोडशविधादेवीपूजनम् ॥

प्रथम युग्माञ्जलि करे गृहीत्वा-
यासा मन्त्रपदैर्विशिष्टमहिम-त्रोद्भूतभूर्युकरै, षट्कर्मोष्णि कुलाध्वसश्रितधिय सेमात क्षायात् कुर्वते,
ता विधाधरवृन्दवन्दितपदा, विधावलीसाधने, विधादेव्य उरुप्रभावविलप, यन्मन्तु लक्ष्मिरपृशाभ् ॥ १ ॥

इति युग्माञ्जलिषु शशिर्षु प्रति-

श आक्षमादाशरथापशालि-यत्पुंकरा कुन्दुषारगौरा, गोगामिनी गीतवरप्रभावा, श्रीराशिष्णी सिद्धिभिमा-
इहातु ॥ १ ॥

ॐ ह्रीं नमः श्री-रोहिष्यै विधादेव्यै, लगवति श्री रोहिषि धंशु शान्तिक्रमूण-भङ्गोत्सवे आगच्छ आगच्छ धदमध्वं, पाद्यं, अक्षि, चरुं, गृहाणु (२) सन्निहिता लव (२) स्वाहा. जलं गृहाणु (२) गन्धं पुष्पं अक्षतान् इक्षानि सुद्रां धूपं द्वीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृहाणु (२) शान्ति कुरु (२) तुष्टिं युष्टिं ऋष्टिं वृष्टिं सर्वसमीहितानि कुरु (२) स्वाहा. ॥ १॥ प्रसन्ति प्रति-

शक्ति-सरोरु-हस्ता, भयूरकृतयानदीवया कलिता; प्रसन्तिविमस्रित, शशोलु नः कमलपत्राभा ॥ २ ॥

ॐ, हं, सं, इर्ली नमः श्री प्रसप्ये विधादेव्ये लगवति श्री प्रसन्ति धंशु शेषं पूर्वो वज्रशुंजलां प्रति-

निस्त्रिशवज्रहंशु-हस्ता सुतप्तविलसत्कलधौतक्रान्तिः;

ॐ भक्तहन्तिगमना लुवनस्य विधनं, वज्रांशुशी हंशु वज्रसमानशक्तिः ॥ ४ ॥

ॐ लं, लं, लं, नमः श्री वज्रांशुशाये विधादेव्ये लगवति श्री वज्रांशुशे धंशु शेषं पूर्वो ॥ ४ ॥ अप्रति-
यकां प्रति-

गरुत्मतपृष्ठ आसीना, कार्तस्वरसमन्धविः लूयाहप्रतियका नः, सिद्धये यक्रधारिणी ॥ ५ ॥

ॐ नमः श्री अप्रतियकाय, विधादेव्यै. लगवति अप्रतियके धंशु शेषं पूर्वो ॥ ५ ॥ युरुधस्तां प्रति-

अर्गुस्त्रैरङ्कितकरकयशासमाना, मेधाभा-क्षैरिवापटुस्थितिभासमाना;

नत्पार्श्वेनप्रभातनु पुरुषाश्रहत्ता, भद्रं प्रथमशतु सता पुरुषाश्रहत्ता ॥ ६ ॥

ॐ ह्रं स, नम श्री पुरुषहत्ताये विधादेव्यै भगवति श्री पुरुषहत्ते ध्रुं शेष पूर्वं शर्ला प्रति-

शरदरशुधरप्रमुक्तयथई-गगनतलाभातनुद्युतिर्द्याव्या, विकयकभदावाहना गदाभृत्, कुशलभल कुरुतात् सहेषशर्ला

ॐ ह्रीं नम शक्तिशायै विधादेव्यै, भगवति श्री ऽलिके ध्रुं शेष पूर्वं ॥ ७ ॥ महाशर्ला प्रति-

नरवाहना शशधरोपलोलनवला, रुचिराक्षसूत्रइलविरुकुत्करा,

शुभघटिका-पवि-वररुय-धारिणी, भुवि शक्तिश शुभकरा महापरा ॥ ८ ॥

ॐ ह्रूं ये नमो भद्राश्राल्यै विधादेव्यै भगवति श्री भद्राश्रालिके ध्रुं शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ गौरी प्रति-

गोधासनमभासीना, कुन्दकूर्परनिर्भला, सहस्रपत्रसयुक्ता,-पाष्णिगौरी श्रियेऽस्तु न ॥ ९ ॥

ॐ न्ने नम श्री गौर्यै विधादेव्यै भगवति श्री गौरि ध्रुं शेष पूर्वं गान्धारी प्रति-

शतपत्रस्थितचरणा, सुसल वज्र य हस्तयोर्दधती, कम्भीयान्नकान्ति-गान्धारी मा शुभा हृद्यात् ॥ १० ॥

ॐ, ग, गा, नम श्री गान्धार्यै विधादेव्यै भगवति श्री गान्धारि ध्रुं शेष पूर्वं ॥ १० ॥ महान्वाला

प्रति-

आर्णववाहेना नित्यं, ज्वालोद्गमासिकरक्षया; शशाङ्कधवला ज्वाला-देवी लद्रं दद्यात् नः ॥ ११ ॥
 ॐ क्लीं नमः श्री महाज्वालाय विधाहेव्ये लगवति महाज्वाले ध्रुवं शेषं पूर्वम् ॥ ११ ॥ मानवीं प्रति-
 नीलांगी नीलसरोजवाहेना, वृक्षलासमानकरा; मानवगणस्य सर्वस्य, भंगलं मानवी दद्यात् ॥ १२ ॥
 ॐ व, य नमः श्री मानव्यै विधाहेव्ये लगवति श्री मानवि ध्रुवं शेषं पूर्वम् ॥ १२ ॥ वैशोदर्यां प्रति-
 षाङ्गस्फुरस्फुरितवीर्यवद्भ्रुवस्तु, सद्दशुक्वरदापरहस्तयुग्मा;
 सिंहासनाब्जमुह्यतारत्नधारगौरा, वैशोदर्याभ्यलिधयान्तु शिवाय देवी ॥ १३ ॥
 ॐ नं नमः श्री वैशोदर्यायै विधाहेव्ये लगवति श्री वैशोदर्ये ध्रुवं शेषं पूर्वम् ॥ १३ ॥ आच्छ्रितां प्रति-
 सत्यपात्रिधृतकामुक्कक्षरान्यस्फुरद्विशिष्यभङ्गाधारिणी; विद्युद्दालतनुरश्ववाहनारुद्रिक्तः। लगवती दद्यात् शम् ॥ १४ ॥
 ॐ, त्वां, ज्ये; नमः श्री आच्छ्रितायै विधाहेव्ये लगवति श्री आच्छ्रिते ध्रुवं शेषं पूर्वम् ॥ १४ ॥ मानत्रीं
 प्रति—
 ङंसासनसमासीना, वरहेन्द्राद्युधान्विता, मानसी मानसी पीडां, हन्तुं जगन्निदरच्छविः ॥ १५ ॥
 ॐ ह्रीं अहूं नमः श्री मानस्यै विधाहेव्ये लगवति श्री मानसि ध्रुवं शेषं पूर्वम् ॥ १५ ॥ महामानत्रीं
 प्रति—

करणाङ्गरत्नवरदाढयपाङ्क्ति— भूतछशिनिला भङ्करगभना, सधस्य रक्षषुकरी ज्यति मङ्गाभानन्ती देवी ॥ १८ ॥
 ॐ छ, छ, छ, स नम श्री मङ्गाभानस्ये विद्यादेव्ये भगवति मङ्गाभानसी छ्छं शेष पूर्व० ॥ १६ ॥ धृति
 प्रत्येकपूज ॐ छ्मी नम योऽशविद्यादेवीत्य सायुधाढ्य सवाङ्कनाढ्य सपरिकराढ्य विध्नङ्करित्य शिव करीत्य
 भागवत्य विद्यादेव्य छ्छं शेष पूर्व० धृति योऽशविद्यादेवीना परिपिडितपूज ज्येव पूज विधाय योऽशङ्कस्तवश्रेष्ठ
 पीडस्थान्छाङ्कनम् धृति षष्ठपीठ योऽशविद्यादेवीपूज्जनम् आ० छि० पू० १६२-१६३

॥ अथ सप्तमपीठ गार्जपत्यादिपूज्जनम् ॥

षटाक्षरुप्रतिष्ठाविधौ पू० पर त षष्ठ पर्य तदशितगर्षपत्यादिपूजन विधाय ज्ञान्ते अष्टहस्तवआम्छाङ्कन
 पीठ धृति सप्तमपीठम् ॥

ज्येव सवेधा पीठाना पूज विधाय त्रिकोण्यङ्क डे होम, तत्र परमेष्ठिसन्तपर्णुं अङ्क-धृत-पाथसे श्रीणङ्-
 श्रीपर्णा-समिद्धिभिहोम ॥ १ ॥ द्विक्रपाङ्कसन्तपर्णु-धृत-भधु-इले षड्क्षाथ्यसमिद्धिभिहोम ॥ २ ॥ राशिसन्त-
 पर्णु-क्षीरधृताल्या न्यत्रोध-निग्ज-समिद्धि-होम ॥ ३ ॥ नक्षत्रसन्तपर्णु-धृत-भधु-गुग्गुल-इती षड्क्षाथ्य
 समिद्धिभिहोम ॥ ४ ॥ त्र्यङ्कसन्तपर्णु-क्षीर-भधु-धृत इदमङ्किते कपित्थाथ्यसमिद्धिभिहोम ॥ ५ ॥ विद्यादेवी-
 सन्तपर्णु-धृत-पाथस-अङ्कितोरथ्यसमिद्धिभिहोम ॥ ६ ॥ गार्जपतिसन्तपर्णु-मोङ्कडे छ्दुम्भिर-समिद्धिभिहोम

॥ ७ ॥ कर्तिकेयसन्तर्पणो-मधुक्रयुषैः सद्यतः प्लक्ष-समिद्बिलिडोमः ॥ ८ ॥ क्षेत्रपालसन्तर्पणो-तिलपिंडेर्ध-
त्तरसमिद्बिलिडोमः ॥ १० ॥ पुरटैवतसन्तर्पणो-धृत-शुड-क्षौट्रे-वटसमिद्बिलिडोमः चतुष्टिकायदेवसन्तर्पणो-
नानादेवैः पायसैः प्राप्तसमिद्बिलिडोमः

सर्वत्र होमे मूलमंत्राः समिधः सर्वत्र आदेशप्रमाणाः ज्येष्ठा सर्वेषां पूजनं, होमं च विधाय षुडत्स्नात्रविधि-
विधेयः, आचार द्वि० पृ० २२० तः २२३.

॥ अथ षुडत्स्नात्रविधिः ॥

धंटाकर्षुप्रतिष्ठाविधिमध्ये लिखित-पृष्ठ इय तः ७६ पर्यंत षुडत्स्नात्रविधिविधेयः इति.

ज्येष्ठां विधिना स्नात्रविधिनान्तरं स्नात्रोदकं सर्वं ग्राह्यं सर्वतीर्थजलं च समीक्ष्य गिरिगात्रे सुविलिप्तभूमौ
चतुष्टिकेोपरि न्यस्तस्य यथासंपत्तिकृतस्य, षड्दंडस्य, भदनद्वेलाद्विरक्षस्य शान्तिकलशस्य मध्ये निक्षिपेत्. रक्षादि
गन्धनं सर्वत्र शान्तमंत्रेषु. ततः कलशमध्ये स्वर्णरूप्यसूत्राः युगद्वेदानि, नालिकेरं च शान्तमंत्रेषु न्यसेत्-ततः
शुद्धोदकेरुण्डधारया, क्षौ स्नात्रकारौ स्नात्रकलशं पूरयतः. उपरि छयाकारेषु (छयाधारेषु) आकलशमूलावदग्निं सह-
शवस्त्रं बध्नीयात्. शुरुश्च कुशेन तां जलधारां, शान्तिकलशे निपतन्ती, शान्तिकदंडं पठन्नाभिर्मंत्रयति.

श्री-शान्तिदंडको यथा-

नम श्रीशान्तिनाथाय, सर्वविघ्नपहारिणे,
सर्वलोकप्रकृष्टाय, सर्ववांछितदायिने ॥१॥

इह हि भरतेरावतविदेहजन्मना, तीथकराणां जन्मसु चतुषष्टिसुरासुरेन्द्राश्च चलितासना, विमानयंदा-
टंकारश्रुभिता प्रयुक्तावधिज्ञानेन, जिन बन्ध-विज्ञान-परमतम-प्रमोद-पुरिता मनसा नमस्तस्य जिनेश्वर सकल-
सामानिकागरक्षपार्षदत्रायस्त्रिशल्लोकपाळानीकप्रकीर्णं क्लामियोगिकसहिताः साप्सरोगणा सुमेरुशृगमागच्छन्ति तत्र च
सौधमेन्द्रेण विधिना करसंपुटानीतांस्तीर्थकरान् पांडुकवचातिपांडुकवकारक्तकवळातिरक्तकवळाशिलासु, न्यस्तसिंहा-
सनेषु, सुरेन्द्रक्रोडस्थितान् कल्पितमणिसुवर्णादिमययोजनमुखकळशोद्गैतैस्तीर्थवारिभिः स्नपयन्ति. ततो गीत-
नृत्य-वाद्य-महोत्सवपूर्वकं शान्तिमुद्घोषयन्ति ततस्तत्कृतानुसारेण वयमपि तीर्थहरस्तात्रकरणानन्तरं शान्तिमुद्घो-
षाम सर्वे कृतावधाना सुरासुरनरोरगाः शृण्वन्तु स्वाहा.

ॐ अहं नमो नमो जय जय पुण्याहं पुण्याहं प्रीयन्तां, प्रीयन्तां भगवन्तोऽहंन्तो विमलकेवलाखिलोक-
पूज्या-खिलोकोद्योतरूरा, महातिशया, महानुभावा महातेजसो महापराक्रमा महानन्दाः.

ॐ ऋषभ-अजित-संभव-अभिनन्दन, सुमति-पद्मप्रभ-सुपार्थ-चन्द्रप्रभ—सुविधि--शीतल-श्रेयांस-वासुङ्ख्य-
विमल-अनंत-धर्म-शांति-कुंथु-अर-मल्लि-मुनिसुव्रत-नमि-नेमि-पार्थ-वर्धमानान्ता जिना अतीतानागतवर्तमानाः
पंचदशकर्मभूमिसंभवा विहरमाणश्च, शाश्वतप्रतिमागता भवनपतिव्यंतरज्योतिष्क-वैमानिक-भवनसंस्थिताः तिर्य-
ग्लोक-नंदीश्वर-रुचकेपुकार-कुंडल-वैताड्य-गजदंत-वक्षस्कार-मेरुकृतनिलया जिनाः सुपूजिताः सुस्थिताः शान्ति-
करा भवन्तु स्वाहा.

ॐ देवाश्चतुर्णिकाया भवनपति-व्यंतर-ज्योतिष्क-वैमानिकास्तदिन्द्राश्च साप्सरसः सायुधाः सवाहनाः
सपरिकराः प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ रोहिणी-प्रज्ञप्ति-वज्रगुंखला-वज्रांकुशी-अप्रतिचक्रा-पुरुषदत्ता-कालि-महाकालि-गौरी-गान्धारी-सर्वा-
स्त्रा-महाज्वाला-मानवी-वैरोद्या-अच्छस्ता-मानसी-महामानसीरूपाः षोडशविद्यादेव्यः सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकारिण्यो
भवन्तु स्वाहा.

ॐ अहंत्सिंध्याचार्योपाध्यायसर्वसाधुपरमेष्ठिनः सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ अश्विनी-भरणी-कृतिका-रोहिणी-मृगशीर-आर्द्रा-पुनर्वसु-पुष्य-आश्लेषा-मघा-पूर्वाफाल्गुनी-उत्तराफाल्गुनी-

हस्त-चित्रा स्नाति-विशाखा-अनुराधा ज्येष्ठा-मूळ पूर्वाषाढा-उत्तराषाढा अमिजित् श्रवण घनिष्ठा-शतमिषक् पूर्वाभाद्रपदा-

उत्तराभाद्रपदा-रेवती रुमाणि नक्षत्राणि सुषूचितानि प्रीतानि शान्तिकराणि भवन्तु स्वाहा.

ॐ मेघ दृप-मिथुन-कर्क-सिंह-क-या-तुला-दृत्रि-वक्र-धनु-मंकर-कुम्भ-मीनरूपा राशयस्सुषूजिताः सुभीता
शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा

ॐ सूर्य-चंद्रांगारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनि-रश्मि-चर-राहु-केतुरूपाः ग्रहा सुषूजिता प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु
स्वाहा.

ॐ इन्द्राग्नि यम-निकृति-वरुण-वासु कुबेरेशान-नाग ब्रह्मरूपा दिक्पालाः सुषूजिताः सुभीताः शान्तिकरा
भवन्तु स्वाहा

ॐ गणेश-स्कन्द-क्षेत्रपाला देश-नगर-ग्रामदेवताः सुषूजिताः सुप्रीता शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा

ॐ अन्येऽपि क्षेत्रदेवा जलदेवा भूमिदेवाः सुषूजिताः सुभीताः भवन्तु स्वाहा शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ अन्याश्च पीठोपपीठक्षेत्रोपक्षेत्रवासिन्यो देव्य सपरिकरा सबहुका सुषूजिता सुप्रीता भवन्तु (स्वाहा)

शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ सर्वेऽपि तपोधन-तपोधनी-श्रावक-श्राविकाभवाश्चतुर्णिक्रायदेवाः सुप्रजिताः सुप्रीता भवन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ अत्रैव देश-नगर-ग्राम-गृहेषु दोष-रोग-वैर-दौर्मनस्य-दारिद्र्य-मरक-वियोग-दुःख-कलहोपशमेन शान्तिर्भवतु.
दुर्मनोभूत-प्रेत-पिशाच-यक्ष-राक्षस-वैताल-ह्योटिक-शाकिनी-डाकिनी-तस्कराततायिनां प्रणशेन शान्तिर्भवतु.
भूकम्प,-परिवेष-विद्युत्पातोलकापात-क्षेत्र-देश-निर्घात-सर्वेत्पात-दोषशमनेन शान्तिर्भवतु.
अकाल-फल-प्रसूति—वैकृत्य—पशुपक्षिवैकृत्याकालदुःखेष्टा—मसुखोपलवोपशमनेन शान्तिर्भवतु.
ग्रहगणपीडित-राशिनक्षत्रपीडोपशमनेन शान्तिर्भवतु.

जांघिक-नैमित्तिकाकस्मिक—दुःशकुन—दुःस्वप्नोपशमनेन शान्तिर्भवतु.

कृतक्रियमाण—पापक्षयेण शान्तिर्भवतु. दुर्जन—दुष्ट—दुर्भाषक—दुश्चिन्तक—दुराराध्य—शत्रूणां दुराप-गमनेन शान्तिर्भवतु.

उन्मृष्ट-रिष्ट-ग्रह-गति,-दुःस्वप्न-दुर्निमित्तादि; संपादित-हित-संपन्नामग्रहणं, अयति शान्तेः ॥ १ ॥
या शान्तिः शान्तिजिने, गर्भगतेऽयाजनिष्ट वा जाते; सा शान्तिरत्र यूयात्, सर्वसुखोत्पादनहेतुः ॥ २ ॥
अत्र च गृहे सर्वसंपदागमनेन, सर्वसंतानवृद्धया, सर्वसमीहितवृद्धया, सर्वोपद्रवनाशेन मांगल्योत्सव-

प्रमोद-कौतुक-विनोद-दानोद्भवेन शान्तिर्भवतु

भ्रातृ.-पत्नी,-मित्र,-सवधिजन,-निरप-प्रमोदेन शान्तिर्भवतु

आचार्योपाध्याय,-तपोधन-तपोधना-श्रावक-श्राविकारूपसंघस्य शान्तिर्भवतु

सेवक,-भृत्य,-टास,-द्विपद,-चतुष्पद,-परिकरस्य शान्तिर्भवतु.

अक्षीणकौशकोष्ठागारजलवाहनानां नृणां शान्तिर्भवतु

श्रीजनपदस्य शान्तिर्भवतु श्रीजनपदमुख्याणां शान्तिर्भवतु श्रीसर्वाश्रमाणां शान्तिर्भवतु. पुरमुख्याणां शान्तिर्भवतु राजसन्निवेशानां शान्तिर्भवतु धन,-धान्य-वस्त्र-हिरण्यानां शान्तिर्भवतु ग्राम्याणां शान्तिर्भवतु क्षेत्रिकाणां शान्तिर्भवतु क्षेत्राणां शान्तिर्भवतु

सुष्टया सन्तु जलदाः सुवाताः सन्तु वायवः; सुनिष्पन्नास्तु पृथिवी, सुस्थितोऽस्तु जनोऽस्त्रिलः ॥१॥

ओं तुष्टि,-पुष्टि,-कृद्धि,-वृद्धि,-सर्वसमीहितवृद्धिर्भूयात्.

शिवमस्तु सर्वजगतः परहितनिरता भवन्तु भूतगणा । दोषाः प्रयान्तु नाशं, सर्वत्र सुखीभवन्तु लोका. ॥१॥

सर्वेऽपि सन्तु सुखिन , सर्वे सन्तु निरामया । सर्वे मद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग भवेत् ॥२॥

जगत्प्रां सन्ति ये जीवाः स्वस्वकर्मानुसारिणः । ते सर्वे वाञ्छितं स्वं स्वं, प्राप्नुवन्तु सुख शिवम् ॥३॥

इति शान्तिदंडकं जलधारामिमन्त्रसहितं त्रिः पठेत् ततः शान्तिकलशजलेन शान्तिककारयितारं सपरिवार-
मभिषिंचेत् सर्वत्र गृहं, ग्रामं च दिक्पालादि सर्व-दैवत-विसर्जनं पूर्ववत्. इति शान्तिकम्.

अथ शान्तिक-फलम्

सवत्र गृहिसंस्कारे, सृति-मृत्यु-विवर्तने, मतिष्ठासु च सर्वासु, षण्मास्यां वत्सरेऽथवा ॥ १ ॥

आरब्धे च महाकार्ये, जालेऽयुत्पातदर्शने, रोग-दोषे महाभीती, संकटोपगमेऽपि च ॥ २ ॥

गतभूम्यादिलाभे च, महापापस्य संभवे । काराग्यं शान्तिकं व्रतं धीमद्भिर्गृहमेधिमिः ॥ ३ ॥

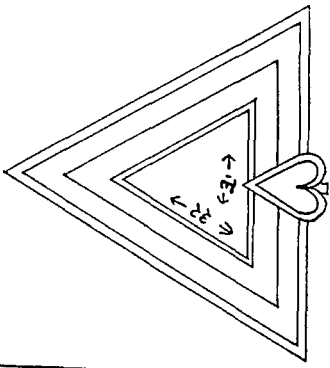
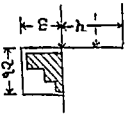
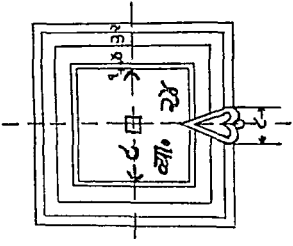
दुरितानि क्षयं यान्ति, रोगदोषौ च शाम्यतः । दुष्टदेवासुरा मर्त्याः सपत्ना स्युः पराङ्मुखाः ॥ ४ ॥

सौमनस्यं शुभं श्रयः, वुष्टिः पुष्टिर्विच्यते । समीहितस्य सिद्धिः स्या-च्छान्तिकस्य विधानतः ॥ ५ ॥

इति सामान्यशान्तिकफलं, शान्तिकान्ते साधुभ्यो विपुलत्रस्रपात्रभोजनोपकरण दानं दद्यात्.
अत्र गृहे कथिते गृहाधिपस्य नामोच्चारं कुर्यात्.

इति शान्तिककार्ये विशेष-पूजा-विधानम् (आचार दिनकर प्र० २२० तः २२५)

(इति समाप्तम्)

પ્રકૃતિ 'ક્ષેત્ર' ૨૪ આંગણ, તેના આઠ ભાગ કરવા તેમાંથી '૫' ભાગ એટલે '૧૫' આંગણ બેટલું જમીનમાં ખોદવું, ઉંચાઈમાં ૯ આંગણની ૩ મેખલા કરવી, એક ભાગ એટલે એક આંગણ યુગ્મકંઠ કરવો. પહેલી મેખલા-ઉપરના કુંડના છઠ્ઠા ભાગ-એટલે ૪ આંગણ ઉંચી અને ૪ આંગણ પહોળી કરવી. તે પછી મધ્યમાં ૫ીજી મેખલા-આઠમા ભાગ એટલે ૩ આંગણ ઉંચી, ૩ આંગણ પહોળી કરવી, ત્રીજી મેખલા-નીચે બારમા ભાગ બેટલી એટલે ૨ આંગણ ઉંચી અને ૨ આંગણ પહોળી બનાવવી. ॥ ઇતિ ચોરસ કુંડ બનાવવાની રીત.

ચોની વ્યાસની અર્ધી. વ્યાસ ૨૪ આંગણ તેની અર્ધી-૧૨ આંગણ લાંબી કરવી, ૮ આંગણ પહોળી, ૧૨ આંગણ ઉંચી કરવી અને નીચેથી ભારી, ઉપર એક આંગણ સંકલિત અને જમીનના મૂળ સહીત છિદ્રની નાળ ૧૨ આંગણ ઉંચી અને આગળના ભાગમાં ૧ આંગણ નમતી, અંદર એક આંગણ કંઠની ઘડાર આગળ નીકળતી અને વચમાં એક આંગણ કાચખાની પીઠ આવી રીતે બનાવવી, માટીના ૨ ગોળા બંને બાજુ યુદ ઉપર રાખવા, ૧ આંગણ પહોળી એક આંગણ ઉંચી તેની પરિધિ ચારે બાજુ રહે, આ પીપળાના પાનની આકૃતિ ચોની હોય છે. ॥ ઇતિ ચોની બનાવવાની રીત.

ચોરસ (૨૪ આંગણ) ક્ષેત્રફળના ૩ ભાગ કરવા. (૮ આંગણ) એક ભાગ આગળ વધારવો. (૩૨ આંગણ) ચોરસ ક્ષેત્રફળના ૪ ભાગ કરવા. તેમાંનો એક એક ભાગ (૬-૬ આંગણ) પડગે વધારવો અને ત્રિકોણ કરવું, મેખલા નાલી અને ચોની ચોરસ કુંડ પ્રમાણે કરવી. ॥ ઇતિ ત્રિકોણ કુંડ.

(૧) પૂર્વ—ઓં નમ ઇન્દ્રાય સાયુધાય સવાહૈનાય સપરિજનાય, ઇહ ઘંટાકર્ત્તુર્મૂર્તિપ્રતિષ્ઠામહોત્સવે

आगन्ध आगन्ध, अति-पूज्य गृहाणु स्वाहा (जे पाठ कहीने अति उछाणे जल, अहन, पुष्प, धूप, दीप आदि यहावे)

(२) अग्निडेण्णि—ओ नमोऽग्रये, सायुधाय, सवाहनाय, सपरिजनाय, धिं० पूज्य अति गृहाणु गृहाणु स्वाहा
(३) इक्षिण्डेण्णि—ओ नमो यमाय, सायुधाय सवाहनाय, सपरिजनाय धिं० पूज्य अति गृहाणु गृहाणु स्वाहा
(४) नेस्त्यडेण्णि—ओ नमो नेस्ताय, सायुधाय, सवाहनाय सपरिजनाय धिं० धटाकण्भूतिप्रतिष्ठाभडोत्सवे आगन्ध आगन्ध अति पूज्य०

(५) पश्चिमदिशाञ्जे—ओ नमो वरुणाय, सायुधाय, सवाहनाय सपरिजनाय धिं० धटाकण्भूतिप्रतिष्ठा-भडोत्सवे आगन्ध, आगन्ध, अति पूज्य०

(६) वायव्ये—ओ नमो वायवे, सायुधाय, सवाहनाय सपरिजनाय धिं० धटाकण्भूतिप्रतिष्ठाभडोत्सवे आगन्ध, आगन्ध अति पूज्य गृहाणु, गृहाणु स्वाहा

(७) उत्तरे—ओ नमो धनदाय, सायुधाय, सवाहनाय सपरिजनाय धिं० पूज्य, अति गृहाणु, गृहाणु स्वाहा
(८) धशानडेण्णि—ओ नमो धशानाय, सायुधाय, सवाहनाय सपरिजनाय धिं० धटाकण्भूतिप्रतिष्ठा-भडोत्सवे आगन्ध, आगन्ध अति पूज्य गृहाणु, गृहाणु स्वाहा

(६) उध्वदोहोके—ओं नमो प्रहस्रणे सायुधाय, सवाहनाय, सपरिजनाय, धंड धंटाकर्णुप्रतिष्ठाभक्तसवे
आगरु, आगरु अलिं पूजं गृहाणु, गृहाणु स्वाहा।

(१०) अधोदोहोके—ओं नमो नागाय, सायुधाय, सवाहनाय, सपरिजनाय, धंड धंटाकर्णुप्रतिष्ठाभक्तसवे
आगरु, आगरु अलिं पूजं गृहाणु, गृहाणु स्वाहा। ॥ धृति ॥ 'दश दिङ्पाल अलि प्रदान' भंत्र।

पूर्वद्विशा—ओं नम धन्द्राय, सायुधाय, सवाहनाय, सपरिजनाय, पूजं, अलिं गृहाणु, गृहाणु स्वस्थानं
गरु, गरु स्वाहा। अग्निहोत्रे। ओं नमोशये० हस्रणे। ओं नमो यमाय० नैश्वे। ओं नमो नैश्वे० यश्वे
ओं नमो वश्वे० वायवे। ओं नमो वायवे० उत्तरे। ओं नमो धनदाय० धशाने। ओं नमो धशानाय० उध्वदोहोके
ओं नमो प्रहस्रणे० अधोदोहोके। ओ नमो नागाय० ॥ धृति दशदिङ्पाल विसर्जनं।

प्रथम जुवारनी धाणी शेर पांथनी करवी। पथी भाणुके लाडु शेर सवा जेतो करवो। तेभां रूपा नाणुं अने
विंध्या वगरनुं सोती नाणवुं। पथी ते दाडवो धाणी उपर मुकवो। पथी पतासा, धूप, कुसुमांजलि पासे राणीने
विसर्जन करवुं। ते आ प्रभाणे—(१) कुंभ विसर्जन—कुंभानी पासे जधने ओं विसर विसर स्वस्थानं गरु
गरु स्वाहा। ओम जोदवुं। (२) अण्डं हीप विसर्जन—अण्डं हीपनी पासे जधने ओं विसर विसर
स्वस्थानं गरु गरु स्वाहा। ओम जोदवुं (३) पीठ विसर्जन—पीठ पासे जधने ओं विसर विसर स्वस्थानं गरु
गरु स्वाहा। ओम जोदवुं। पथी कुसुमांजलि उछादवी। ॥ धृति विसर्जनविधि।

અથ ઘટાકર્ષુપ્રતિષ્ઠા તથા શાન્તિકપૂજનની હવન સામગ્રી

- ૧ ૫ વ્ય પરમેષ્ઠિ પૂજન હોમમા—ખાડ, ઘી, દુધપાક, ચદન અને સેવનતા તથા ખીજડાના છોડીઆ
- ૨ દશ દિક્કપાલ પૂજન હોમમા—ી, ગોળ, ગુગળ, દુધપાક, શેરડીના કકડા, પીપળો અને વડના છોડીઆ
- ૩ ચાર ગણિ પૂજન હોમમા—દુધ, ઘી, વડ અને બીલાના છોડીઆ
- ૪ નક્ષત્ર પૂજન હોમમા—ી, મધ, ગુગુલકળ, પીપળા અને વડના છોડીઆ
- ૫ નવગ્રહ પૂજન હોમમા—ી, ગોળ, દુધ, શેરડીના કકડા, કોહુ, પીપળાના છોડીઆ
- ૬ ત્રોળ વિદ્યાદેવી પૂજન હોમમા—ી, ખાડ, દુધપાક, શેરડીના કકડા, પીપળાના છોડીઆ
- ૭ ગાળુપતિ પૂજન હોમમા—લાડવા ચૂરમાના, ઉળરાના છોડીઆ
- ૮ કાર્તિકેય પૂજન હોમમા—ી, દુધપાક, મહુંડાના ફૂલ, પીપળાના છોડીઆ
- ૯ ક્ષેત્રપાલ પૂજન હોમમા—તડતા લાડવા, ધતુરાના છોડીઆ
- ૧૦ પુરંદેવતા પૂજન હોમમા—ી, ગોળ, શેરડીના કકડા, વડના છોડીઆ
- ૧૧ ચાર નિકાયદેવ પૂજન હોમમા—દુધપાક, શેરડીના કકડા, જુદી જુદી ભતના ફલો

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मंत्रहीनं च यत्कृतम् ।

तत्सर्वे कृपया देवाः क्षमन्तु परमेश्वराः ॥१॥

आह्वाहनं न जानामि न जानामि त्रिसर्जनम् ।

पूजां चैव न जानामि त्वमेव शरणं मम ॥२॥ (पृ० २७)

कीर्तिं श्रियो राज्यपदं सुखं, न प्रार्थये किञ्चन देवदेव ।

मत्प्रार्थनीयं भगवन् प्रदेयं, त्वद्दासतां मां नय सर्वदापि ॥३॥

इति घण्टाकर्ण-प्रतिष्ठा-विधिः समाप्तः

श्रीसरत्तरगच्छालकार १००८ आचार्यशिरोमणि

परम पूज्य श्रीजिनकृपाचन्द्रसूरीश्वरजी महाराज के सुशिष्य

प्राचीन साहित्योद्धारक उपाध्याय पदविभूषित

१०८ स्व. सुखसागरजी महाराज साहेब !

आपके करकमलो द्वारा पालीताणा में निवास दरम्यान जैन-संस्कृति के ज्योतिस्तम्भ १००८ दादा साहेब श्रीजिनदत्तसूरीश्वरजी की प्रेरक प्रतिमाएँ (गुरुमन्दिरो) दादाबाबियों में निर्गलमान हुईं, तथा शासनरक्षक वीराधिवीर श्रीघण्टाफर्ण महावीर की ओजस्वी प्रतिमा शास्त्रोक्त विधि से स्थापित की गई, जिनशासन की ध्वनि के प्रतीक मन्त्राक्षरयुक्त महाघण्ट भी प्रस्थापित हुआ।

जिनकथित उपधान आदि अनेक धार्मिक क्रियानुष्ठान सम्पन्न हुए, ऐसे संस्कृति और साहित्य के मननशील मनीषी और आध्यात्मिक चेतना के गतिप्रदायक महागुनि की सेवा में सदा सादर वन्दन हो।

